

Tržaška knjigarna, Založništvo tržaškega tiska, Mladika

SEJEM KNJIGE

od 3. do 12. junija v Tržaški knjigarni v Trstu

vsak dan ob 18. uri
literarni aperitiv
posebni popusti

*Do kdaj svet
brez jedrskega
orožja
le pobožna
želja?*

RADO GRUDEN

Pogodba o neširjenju jedrskega orožja (Nuclear Non-Proliferation Treaty oz. NPT) - podpisalo jo je 189 držav - velja že od leta 1970 in od držav, ki že imajo jedrsko orožje, zahteva, da ga v prihodnosti v celoti uničijo, od tistih, ki takega orožja nimajo, pa do do njega ne pridejo. Štiri desetletja kasneje je svet v bistvu še vedno tam, kjer je bil leta 1970, s to razliko, da se je število držav z orožjem za množično uničevanje še povečalo.

Klub temu morda lahko z nekaj večjim optimizmom gledamo naprej in upamo, da svet brez jedrskega orožja ne bo ostal le pobožna želja. Razlog za previden optimizem je lahko v tem, da so na tokratni pregledni konferenci izvajanja dolöčil NPT po desetletju zastoja vendarle prišli do določenega napredka in sprejeli sklepno rešitev, ki ponuja akcijske načrte za jedrsko razorozitev, neširjenje jedrskega orožja in promocijo miroljubne jedrske energije. Vendar s tem problemov še niso rešili. Če so tako imenovane »zgodovinske« države z jedrskim orožjem ZDA, Rusija, Kitajska, Velika Britanija in Francija na nek način pripravljene, da se podajo na pot postopne jedrske razorozitve, pa veliko večji problem predstavljajo Indija, Pakistan in Severna Koreja. Vse tri imajo jedrsko orožje, toda prvi dve niti ne razmišljata o pristopu k NPT, Severna Koreja pa je leta 2006 iz NPT izstopila. In to ravno v letu, ko je izvedla svoj prvi jedrski poskus.

Morda bo še težje izvajanje sklepa tokratne konference v New Yorku, ki govorijo o Bližnjem vzhodu brez jedrskega orožja. V prvi vrsti je tu problem Iranja in njegovega jedrskega programa. Teheran je sicer podpisal sklepno izjavo, vendar pa zahteva, da tudi Izrael pristopi k NPT in omogoči mednarodno inšpekcijo svojih jedrskih objektov. Tak poziv je zapisan tudi v sklepnu izjavi. Izrael namreč jedrsko orožje ima, čeprav tega ni nikoli potrdil, vendar pa tudi ne zanikal. Zato vodi pot do trajnega miru na Bližnjem vzhodu obvezno tudi preko Tel Aviva in njegovega jedrskega arzenala. Pri »skrivanju« tega orožja ima Izrael še vedno podporo ZDA, ki pa ne bo mogla trajati v nedogled, še posebej če bodo Palestinci in vse arabske države v regiji brez izjeme odstopili od politike, ki se še vedno noče sprijaznit z obstojejim judovskim državam.

NEDELJA, 30. MAJA 2010

št. 127 (19.834) leto LXVI.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v uasi Zatrz nad Cerknimi, razmnožen na ciklosti. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodo" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasluženi Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNIKA PLACANA V GOTOVINI

Spredzane in abonamente postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

9 771124 666007

ITALIJA - Postopek za odobritev gospodarskega posega

Varčevalni ukrepi v presoji Kvirinala

Berlusconi naposled le podpisal dokument - Opozicija kritična

TRST - Tekmovanje za Cankarjevo priznanje

Dijakinja tržaškega liceja druga v vseslovenskem merilu

TRST - Dijakinja Liceja France-Prešeren iz Trsta Barbara Ferluga se je na letošnjem tekmovanju za Cankarjevo priznanje uvrstila na absolutno drugo mesto v vseslovenskem merilu. Poleg nje se je tekmovanja na raz-

nih ravnih udeležilo še sedemnajst drugih dijakinj oz. dijakov liceja Prešeren, ki so priznanja prejeli na včerajšnji slovesnosti v prostorih šole, kjer so jih čakale tudi knjižne nagrade, ki jim jih je podelil Sklad Nade Pertot.

Ob tej priložnosti je bilo med drugim rečeno, da že sama priprava na tekmovanje nudi prvenstven stik z literaturo, ki ga v suhoperarem času med poukom dijak morda ne dobi.

Na 3. strani

NOGOMET - Reportaža iz Brunecka

Na obisku pri igralcih Slovenije

20

...za ljubitelje pravega domačega sladoleda!

velik poletni vrt
z 200 mesti
in udobno
notranjo dvorano

Avtobusa št. 11 in 25 vas pripeljeta prav do nas!
Ul. Eremo 259 - 5 min. od Katinare,
100m od parka Revoltella - Tel. 040/910342

SLOVENIJA-HRVAŠKA - Skupno pismo zunanjih ministrov Žbogarja in Jandrokovića

Pomen dialoga, enakopravnosti in spoštovanja za soočenje z izzivi

Pismo pred konferenco EU o Zahodnem Balkanu - Preboj v odnosih med državama je pozitivno sporočilo

LJUBLJANA - Zunanji ministra Slovenije in Hrvaške, Samuel Žbogar in Goran Jandroković, sta pred konferenco Evropske unije o Zahodnem Balkanu, ki bo 2. junija v Sarajevu, sestavila skupno pismo, v katerem sta med drugim zapisala, da se je moč s sedanjimi in prihodnjimi izzivi uspešno spopasti le na temelju dialoga, enakopravnega sodelovanja in vzajemnega spoštovanja. Ravno vzajemno spoštovanje je bilo ob medsebojnem osebnem zaupanju med premieroma Slovenije in Hrvaške tisto, ki je omogočilo odločilen preboj v odnosih med Slovenijo in Hrvaško ter reševanju mejnega spora. Pozitivno sporočilo te izkušanje zdaj prenašamo na celoten Zahodni Balkan v prepričanju, da so urejeni medseoski odnosi temelj miru in stabilnosti v regiji, sta v pismu, ki je bilo včeraj objavljeno v vseh vodilnih dnevnih regijah, tudi slovenskih, zapisala ministra.

Žbogar in Jandroković sta sicer v prizmu veliko besed namenila konferenci, ki je 20. marca potekala na Brdu pri Kranju, ki sta jo skupaj organizirali njuni državi in ki »pomeni nov začetek sodelovanja na Za-

Samuel Žbogar KROMA

ter so pripravljeni sodelovati na poti v EU. Med drugim sta ministra izrazila obžalovanje, ker na konferenco na Brdu pri Kranju ni bilo srbskega predsednika Borisa Tadića, a hkrati izrazila prepričanje, da se bo t.i. procesu Brdo, ki se je začel na konferenci in ki odpira novo poglavje v zgodovini medsebojnih odnosov, že kmalu pridružila tudi Srbija.

Pojasnila sta, da je kot zgled za sodelovanje v okviru procesa Brdo služila t.i. Višegradska skupina, saj ta oblika sodelovanja že v zasnovi pomeni, da nobena od držav ne prevzame vodilne vloge v regiji in ne prevlada nad drugimi. Spomnila sta tudi, da se bo že v prihodnjih dneh začela organizacija nadaljevalne konference, saj naj bi se še pred poletjem sestali prometni ministri Zahodnega Balkana.

»Naš namen je znova povezati Zahodni Balkan, ki je bil med desetletji razbit in nepovezan - ne samo politično, ampak tudi fizično. Trdno verjamemo, da bo ponovno povezovanje Balkana najboljša pomoč ne samo gospodarstvom regije, ampak predvsem ljudem, ki si po vsem trplje-

Gordan Jandroković ANSA

nju končno zaslužijo možnost živeti v miru in blaginji,« sta še zapisala slovenski in hrvaški minister, ob koncu pisma pa se tu je izvzela za vizumsko liberalizacijo za vso regijo. (STA)

SLOVENIJA-HRVAŠKA

GZS: Skrajni čas je, da se mejno vprašanje razreši po mirni poti

LJUBLJANA - Dobri in urejeni sosedski odnosi so osnova za uspešno gospodarsko sodelovanje med dvema državama. Po dvajsetih letih je že skrajni čas, da se mejno vprašanje med Slovenijo in Hrvaško razreši po mirni poti. To bo namreč zagotovilo ugodne pogoje za delovanje slovenskih podjetij na hrvaških tleh, izpostavljo slovenski gospodarstveniki. Na Gospodarskih zbornicah Slovenije (GZS) podpirajo ureditev vprašanja meje med Slovenijo in Hrvaško, saj zaostrije odnosov med državama na politični ravni povzročajo trenja, ki zavirajo in otežujejo sicer odlično gospodarsko sodelovanje.

Hrvaška sodi med največje zunanjetrgovinske partnerice Slovenije. Ob večjih zapletih in krizah se žal občasno kljub temu pojavi grožnje z zapiranjem meje, pozivi k bojkotu slovenskih izdelkov, pa tudi k uporabi orožja, kar ni zdravo ne za gospodarske ne za širše družbene odnose. Za slovensko gospodarstvo je bistvena njegova konkurenčnost na evropskem in drugih svetovnih trgih, vključno s statusom Slovenije kot pomorske države, poudarjajo pri GZS. Zdaj je skrajni čas, da se vprašanje meje reši na miren način, kar bo imelo dodatne pozitivne učinke na gospodarsko sodelovanje in bo tudi okreplilo položaj obeh dežel na območju jugovzhodne Evrope. (STA)

KOROŠKA - Manjšinska politika

Deželni zbor zavrnil zahtevo FPK o prekinitev pogajanju o dvojezičnih tablah

Kmetijski minister označil napoved kanclerja o rešitvi vprašanja dvojezičnih napisov do leta 2012 za »cinezem«

CELOVEC, DUNAJ – Vladajoča svobodnjaška stranka (FPK) koroškega deželnega glavarja Gerharda Dörflerja in bratov Uweja in Kurta Scheucha (prije je predsednik stranke in Dörflerjev namestnik v vladni, drugi pa predsednik poslanskega kluba stranke v deželnem zboru) je utrpela boleč politični poraz. Njen predlog z zahtevo o prekinitev pogajanju v zvezi z vprašanjem dvojezične topografije na Koroškem zaradi nerazčiščenih ozadij v zvezi z bombnimi atentati v 70. letih prejšnjega stoletja na Koroškem je bil namreč zavrnjen in ni prišel na dnevni red zadnje seje koroškega deželnega zabora. Proti predlogu FPK so se izrekli poslanci in poslanke vseh ostalih zastopanih strank – ljudske (ÖVP) in socialdemokratske stranke (SPÖ) ter Zelenih.

Stranka FPK je na seji deželnega zabora predlagala prekinitev pogajanju o dvojezičnih krajevih napisih z argumentom, da je treba najprej preveriti morebitno vpletetenost predstavnikov koroških Slovencev v bombne atentate iz 70. let prejšnjega stoletja. Kurt Scheuch je v pogovoru za koroški deželnji radio ORF dejal, da s strani avstrijskega notranjega ministrica klub pozivom o sebah, ki so sodelovali pri bombnih atentatih, še ni prejel nobenih informacij, zato FPK zahteva »popolno prekinitev pogajanja«. »Ne moremo vedeti, kdo nam sedi nasproti. Če bi med

pogjalci namreč bili tudi sodelujoči v bombnih atentatih, bo treba to tudi pojasnit, zato, da se ustvari jasna slika o zgodovini in dogodkih,« je dejal Scheuch, ki pa s to argumentacijo ni prodrl niti pri vladnem partnerju, ljudski stranki.

Minister za kmetijstvo in okolje Nikolaus Berlaković, član ÖVP, pa je napoved zveznega kanclerja Wernerja Faymanna (SPÖ), da želi urediti vprašanje dvojezičnih krajevih napisov na Koroškem najkasneje do leta 2012, označil za »cinično« in zahteval rešitev do konca letosnjega leta. Ob tem je menil, da je sramotno, da 55 let po podpisu Avstrijske državne pogodbe (ADP), v kateri so zapisane pravice slovenske in hrvaške narodne skupnosti v Avstriji, vprašanje topografije na Koroškem ostaja še vedno neurejeno.

Minister Berlaković, ki je pripadnik hrvaške narodne skupnosti na Gradiščanskem, je ob tem ugotovil, da so pred desetimi leti na Gradiščanskem postavili skoraj 200 dvojezičnih krajevih napisov. »Tudi pri nas ob postavitvi ni vladala evforija. Vendar, ko so bile table postavljene, so jih ljudje sprejeli,« je menil Berlaković in dodal, da so dvojezični napisi zanj tudi »izraz raznolikosti in demokratične zrelosti Avstrije.«

Ivan Lukan

KOBARID - Srečanje šol, poimenovanih po Simonu Gregorčiču

Dijaki dolinske šole obiskali vrstnike

Glasbene točke, recitacije in športne igre, nato pa še obisk Kobariškega vojnega muzeja in Kosmačeve hiše na Slapu ob Idrijci

Skupinska slika z dijaki in spremjevalci

KOBARID - Dijaki 2. in 3. razreda nižje srednje šole Simona Gregorčiča iz Doline so se v sredo odpravili v Kobarid na srečanje s sovrstniki in soimenjaki tamkajšnje osnovne šole, ki je prav tako poimenovana po Simonu Gregorčiču. Izmenjava sodi v projekt Spoznajmo se bolje - Conosciamoci meglio in v sklop izmenjav šolskih ustanov, ki so vključene v mrežo ekoloških šol.

Sprejem v Kobaridu je bil izjemno prizren. Na dobrodošlico ravnateljice Alenke Raspeta so dolinski dijaki odgovorili z glasbo kitare dijaka Mateja Corettija, ki je zaigral dve svoji skladbi in z duetom flavt v sestavi Nika Pregarc in Jan Loredan, pa še z recitacijami pesmi pesnikov iz Brega (Marija Čuka, Aleksija Pregarca, Irene Žerjal in Borisa Pangerc), ki so jih podali Giorgia Barut, Lara Kraljič, Matej Coretti in Thomas Grill. Medsebojno spoznavanje se je nadaljevalo v telovadnici z nogometno zabavo za fante in na zunanjem igrišču z odbojkarsko predstavo za dekleta. Medtem so se ravnateljica Raspeta in dolinski

Lynx magazine

z novimi prispevki

TRST - Danes ob 20.50 (takojo po slovenskem TV dnevniku RAI) bo na vrsti mesečnik Lynx magazine, ki je sad tesnega sodelovanja med televizijskima hišama RAI in TV Slovenija, točneje med štirimi programskimi entitativi: slovenskim in italijanskim TV programom RAI ter slovenskim in italijanskim programom TV Koper-Capodistria. Tokrat so gledalci vabljeni na ogled štirih prispevkov, ki so tako ali drugače vezani na čezmejno stvarnost v našem prostoru.

Inštitut za italijansko kulturno v Sloveniji podpira široko paleto kulturnih dogodkov, veliko teh je čezmejnih. O delovanju inštituta se je Živa Pahor pogovorila s kulturno ataško ljubljanskega sedeža Roberto Ferraza. Pred tedni so v Kopru predstavili novi monografiji, ki ju je izdala založba Annales, obe posvečata pozornost meji in narodnim manjšinam. Raziskave so izvedli na obeh straneh meje, na večkulturnem področju z zapleteno realnostjo. Prispevek je pripravil Loris Braico. Piero Pieri se je tokrat posvetil biotski raznovrstnosti Krasa in spremembam, ki so jim strokovnjaki priča v zadnjih desetletjih. Ogromno vrst je izginilo iz naših tal, v ta prostor pa vdijo tuje vrste, ki ogrožajo avtohtone rastline. Piero Conestabo je tržaški likovnik, galerist, umetnik in sestavljan. V mestnem središču je odpril svojo galerijo, kjer gosti umetnike z različnih koncev sveta. Po ocetovih stopinjah stopa tudi hčerka, v galeriji pa sodeluje celotna družina. Z umetnikom se je srečala Branka Preden. Oddajo bodo ponovili v četrtek ob isti uri.

Marko Manin bo zastopal Avsenika

LJUBLJANA - Jutri ob 21.40 bo gost oddaje Na lepše (na prvem programu TV Slovenija) mlad, a že priznan dolinski harmonikar Marko Manin. V oddaji bo govor o Planini pod Golico, kraju blizu Jesenic, ki je znan po Slavku Avseniku. Slednji je svojo najuspešnejšo polko naslovil ravno na Golicu. Skladba je takoj zaslovela in je še danes ena izmed najbolj predvajanih pesmi na svetu. Na začetku oddaje bo Avsenikovo družino in hišo zastopal harmonikar Marko Manin, ki bo nastopil v živo. Po mnenju poznavalcev tega žanra je slovenskemu zamejstvu lahko v ponos, da član slovenske manjšine v Italiji predstavlja tako pomembno osebnost. Slavko Avsenik je namreč še vedno zelo priljubljen in njegova glasba je po vsem svetu razpoznavna.

Razvozlali skrivnost o toaletnem papirju

PORDENON - Karabinjerjem iz kraja Montereale Valcellina v pordenonski pokrajini je uspelo razvozlati skrivnost, ki so ji prebivalci in občinski upravitelji Barcisa že tri leta skušali priti do dna. V bližini Barcisa je iz prostorov, opremljenih za piknike že tri pomladi zapored redno izginjal toaletni papir. Neznani tat je občinski upravi povzročil kar tri tisoč evrov škode. Karabinjerji so pred časom uveli preiskavo, končno pa so krivca zasacili pri samem izvajjanju tativne. Ko so ga ustavili, je imel 57-letni upokojenec iz pokrajine Treviso v roki zvitek toaletnega papirja, v avtomobilskem prtljažniku pa so odkrili šest držal za toaletni papir. Sledila je hišna preiskava: doma je upokojenec skrival še osem zvitkov toaletnega papirja z občinskim žigom. Gospod, ki si je prislužil prijavo, se je izgovorjal, da predstavlja papir za primarno potrebo, ker ga mučijo kronične črevesne motnje.

ŠOLSTVO - Uspeh dijakov Liceja Franceta Prešerna na tekmovanju za Cankarjevo priznanje

Absolutno drugo mesto v vseslovenskem merilu

Osvojila ga je dijakinja 3.B razreda Barbara Ferluga - Knjižne nagrade Sklada Nade Pertot

TRST - Na Liceju Franceta Prešerna v Trstu se ponašajo z absolutnim drugim mestom v vsedržavnem (pravzaprav vseslovenskem) merilu na letošnjem tekmovanju za Cankarjevo priznanje v Sloveniji, ki so ga kot vsako leto udeležili tudi dijaki slovenskih šol v Italiji. Absolutno druga je namreč bila Barbara Ferluga, ki obiskuje 3.B razred znanstveno-fizikalne smeri liceja Prešeren, ki si je na tekmovanju prislužila tako bronasto kot tudi srebrno in seveda zlato priznanje, ki ga je prejela na včerajnjem nagrajevanju v prostorih tržaškega liceja, na katerem je priznanja prejelo tudi ostalih sedemnajst dijakinj oz. dijak, ki so se udeležile tekmovanja.

Slednje je letos potekalo pod gesлом Dom moje, tvoje pesmi, pri čemer so morali dijaki, razdeljeni v tri skupine, obravnavati opus nekaterih slovenskih avtorjev. V prvi skupini, ki so jo sestavljali dijaki prvega letnika višjih srednjih šol, so obravnavali zbirko Toneja Pavčka Majhnice in majnice, pesmi mnogih let za mnoge bralce, za drugo skupino, ki so jo sestavljali dijaki drugega in tretjega letnika, je prišlo v poštev delo Alojza Ihana Salca, medtem ko so dijaki četrtega in petega letnika, ki so sestavljali tretjo skupino, obravnavali antologijo slovenske erotične poezije V tembi se razraščam, ki jo je uredila Alojzija Zupan Sosič. Na liceju Prešeren se je za nastop na tekmovanju pod mentorstvom profesorice Majde Artač, Neve Zaghet in Barbare Zlobec (le-ta je bila tudi predsednica šolske tekmovalne komisije) odločilo osemnajst dijakinj oz. dijak, od katerih se jih je šest prebilo v pokrajinsko fazo, štiri dijakinje pa so nastopile tudi na državni ravni tekmovanja. Poleg Barbare Ferluga je trebujo omeniti še bronasto in srebrno priznanje, ki so ga prejele Milena Legija in Jessica Frandolic (obe iz 1.B razreda) in Giulia Leghissa (3.B), medtem ko sta bronasto priznanje prejela Sebastiani Castriotta (1.B) in Ivana Milič (1. klasični licej). Ostala priznanja so prejela Barbara Ban (1.B), Giorgia Slokar, Nina Pahor in Nada Tavarčar (vse iz 4. višje gimnazije), Tereza Hussu (2.C), Nicole Parmesan (5. v.g.), Samantha Gruden (3.B) ter Elisa Peric, Majla Košuta, Sandra Parovel in Mia Kraus (vse iz 1. kl.l.).

Omenjene dijakinje in dijak so na včerajnjih krajši slovesnosti na liceju Prešeren prejeli knjižne nagrade, ki jim jih je poklonil Sklad Nade Pertot, v imenu katerega je nagrajenkom in nagrajenemu čestitala njegova predstavnica Majda Cibic. Priznanje je prejela tudi upokojena profesorica Slava Starc, ki je veliko let sledila tekmovanjem za Cankarjevo priznanje, kjer po njenih besedah že same priprave nudijo prvenstveni stik z literaturo, ki ga v suhoperarem času med poukom dijak morda ne dobi. Predsednica tekmovalne komisije Barbara Zlobec pa je izrazila veselje, da dijaki tudi mimo pouka bogatijo slovenščino.

Slovesnost je imela kajpak tudi svojo pesniško točko, ki so jo podale nekateri udeleženki tekmovanja, ki so prebrali bodisi pesmi obravnavanih avtorjev bodisi lastne poezije: veliko se jih je namreč udeležilo natečaja društva Rojanski Krpan za ljubezensko poezijo in literarnega natečaja Slovenskega kulturnega kluba. (iz)

KROMA

ŠTIPENDIJE Skupaj v Evropo

Skupaj v Evropo je naslov pobude, ki jo je Zadružna kraška banca sprožila v sodelovanju s federacijo zadružnih bank dežele Furlanije-Julijanske krajine, posvečena pa je članom in klientom ter sinovom članov. Pobuda, ki predvideva študijske štipendije v okviru izpopolnjevalnih projektov na sedežu Dežele FJK pri Evropski uniji v Bruslju, je namenjena mladim univerzitetnim diplomirancem, ki bi se radi preizkusili s študijem in z delom v širšem večkulturnem in večjezičnem okolju. Omejena je na diplomiranje pravne fakultete, političnih ved, ekonomije, agronomije ter diplomiranje iz odnosov z javnostmi na fakulteti za tuje jezike in književnosti videmske univerze.

Prosilci za štipendijo ne smejo presegati 28. leta starosti in morajo dobro obvladati angleški jezik. Z bruseljsko izkušnjo bodo udeleženci izpopolnjevalnih projektov, ki bodo trajali šest mesecev, vsekakor lahko poglobili svoje znanje, zlasti na področju evropske zakonodaje, ter spoznali in preizkusili razne formativne in promocijske dejavnosti naše dežele pri evropskih inštitucijah. Prošnje za štipendije je treba predložiti najkasneje do 3. junija.

DTTZG Ž. ZOISA Risanje Autocad: Aleks Bachi med najboljšimi

TRST - Že več let dijaki geometrskega oddelka Trgovskega tehničnega zavoda Žige Zoisa sodelujejo na državnih in mednarodnih tekmovanjih v računalniškem risanju z Autocad programi. S svojim znanjem so večkrat posegli po najvišjih mestih in lanskem letu celo po prvem.

Tudi letos je potekala olimpiada od 5. do 7. maja v Roveretu, udeležila pa sta se dijak 3. razreda geometrov Aleks Bachi in njegov mentor prof. Robi Sarazin.

Dijak, ki je bil med tekmovalci med mlajšimi, se je tudi letos resno lotil naloge in dosegel odlično 5. mesto. Poleg predstnikov iz Italije so se letos tekmovanja udeležili tudi dijaki gradbenih šol iz Celovca, Celja, Novega mesta in Maribora.

Racunalniško risanje spada med obvezno učno prakso na geometrskem oddelku.

Od meseca januarja so svoje znanje dijaki 3. in 4. razreda počeli glajati na 50-urnem nadaljevalnem AUTOCAD 3D tečaju, ki ga je na šoli priredilo socialno podjetje Ad formandum in ga je vodil Mitja Brščak. Te dni se je tečaj zaključil z izpitom, ki ga je vseh 21 dijakov uspešno opravilo.

organizira

NOGOMETNI KAMP

za dečke in deklice letnikov 1997 - 2004

14. - 19. junij 2010

Nogometno igrišče v Repnu

vpis najkasneje do srede, 09. 06. 2010

Vsak udeleženec bo ob vpisu prejel priložnostni dres

PRIJAVA IN INFORMACIJE:
328 9518440 (Maurizio)
328 0350533 (Srečko)

GRADBENO
PODGETJE
od leta 1985

**CRISMANI
DAVID**

foto: Nataša Peric

DOZIDAVA

Mob. 338.8313006 - Tel. Fax 040.220573 - Križ, 175 - Trst

www.crismanidavid.it info@crismanidavid.it

BORDON IMPIANTI ELETTRICI

BORDON ALESSANDRO

NUDIMO TUDI

- CIVLNE IN INDUSTRJSKE ELEKTROINSTALACIJE
- NAPRAVE ZA PODATKOVNO OMREŽJE
- AVTOMATIZACIJA VRAT

Šempolaj, 15 – 34011

Devin-Nabrežina (TS) - Tel. 040200727 Mob. 3482251122

www.bordonimpianti.com - info@bordonimpianti.com

FOTOVOLTAIČNI in TERMIČNI SISTEMI

Specializirani smo v projektiranju, inštalaciji in vzdrževanju fotovoltačnih in termičnih sistemov majhne, srednje in velike zmogljivosti. Nudimo vam vso potrebno dokumentacijo in načrte za izkoristitev odloka "Conto energia" z dne 19.02.07 in davčno olajšavo do 55% na podlagi finančnega zakona 2007 za prihranek energije.

IDROSYSTEM

SKERK PAOLO

NUDIMO TUDI
PLINSKE INŠTALACIJE •

VZDRŽEVANJE •

KLIMA NAPRAVE •

HIDRO-SANITARNE INŠTALACIJE •

TALNO IN STENSKO OGREVANJE •

POOBLAŠČENI SERVIS BUDERUS •

Proseška postaja 29/F - Zgonik

Tel. 040225035 Mob. 3332811793

www.idro-system.it - info@idro-system.it

BRIŠČIKI - Srečanje proti ukinitvi inštituta za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko

Politiki in raziskovalci odločno v zaščito OGS

Predsednik Marson navel nekaj številk ustanove - Srečanja so se udeležili predstavniki Demokratske stranke

Med drugimi sta posegla senatorka Tamara Blažina in pokrajinski tajnik DS Roberto Cosolini

KROMA

»Državni inštitut za oceanografijo in eksperimentalno geofiziko OGS ščiti svoj obstoj in svojo avtonomijo, saj mu je kakovost raziskovanja pri srcu.« Njegov predsednik Iginio Marson je neomajen: OGS je vselej veljal za zgledno in uspešno ustanovo, ki je vedila koristne in kakovostne raziskave na področju okolja in energije (geofizike, seismologije, geologije, morske biologije, itd.), tako da je vladna odločitev, da to »nepotrebno institucijo« v okviru vladnih varčevalnih ukrepov ukine, nesprejemljiva. Ustanova naj bi po državnih navodilih postala del Državnega sveta za raziskovanje CNR.

Vodstvo, kolektiv in sindikati OGS so zato včeraj dopoldne sklicali izredno srečanje pred svojim sedežem v Briščikih. »Pripravljeni smo na vse, samo da bi ustanovo rešili,« je dejal predsednik OGS Iginio Marson. Prisotni je ponudil vpogled v številne OGS in posudil, da z njeno ukinitvijo država ne bi prihranila prav veliko. OGS ima tri sedeže - 2 v Trstu in 1 v Vidmu; od letnega proračuna v vsoti 28 milijonov evrov, jih 15 milijonov finančira država, ostalo pa v celoti krije s pogodbami in sodelovanji z državnimi oz. mednarodnimi ustanovami. Ustanova zaposluje skupno 280 delavcev - 170 je redno zaposlenih, 110 pa je prekernih delavcev, ki so plačani na podlagi njihovega raziskovanja. Od 10 do 12 milijonov evrov prejema OGS od evropskih fondov, pogodb s krajevnimi ustanovami (predvsem z Deželo FJK) in velikih zasebnih družb.

Včerajšnjega srečanja so se udeležili tudi nekateri predstavniki Demokratske stranke, ki so bili solidarni z zaposlenimi raziskovalci. Nikakor si ne želimo, da bi Trst postal mesto upokojencev, je dejal pokrajinski tajnik DS Roberto Cosolini in poučaril, da si stranka prizadeva za uresničitev nekega skupnega predstavnštva, brez političnih predznakov, v katerem bi se prepoznavale tudi vse tržaške politične sile na vidnejših institucionalnih mestih. »Naj se boj za OGS s Tržaškega razriši na vso deželo,« je spodbudil Cosolini. Senatorka Tamara Blažina pa je pozvala k čim prejšnjim ukrepom, saj se bo Senat najprej lotil analize tega zakonskega dekreta. »Predstavniki DS bomo vprašanje ustanove OGS ponudili pristojnim komisijam in se združili s krajevnimi senatorji ostalih političnih sil v korist in podporo OGS.« Tudi tržaški župan Roberto Dipiazza se je včeraj na srečanju obvezal, da bo v tem boju na strani inštituta OGS, čeprav je bil njegov nastop po mnenju uslužbenec preveč samohvalen.

MAČKOLJE - Od petka do jutri že 48. tradicionalna pobuda

Praznik češenj

Poskrbljeno je za različne želje in okuse - Letošnjo novost predstavlja jutrišnji nastop Srbskega kulturnega društva Mostovi

Od petka dalje so Mačkolje v znamenju Praznika češenj. Tradicionalna prireditev, za katero skrbi Slovensko prosvetno društvo Mačkolje, doživlja letos svojo 48. izvedbo, trajala pa bo vse do jutri. V vrvežu in sproščeni družabnosti tega vaškega praznika, ki vsako leto privablja množico obiskovalcev, je poskrbljeno za različne želje in okuse: zabavni glasbeni program z godbo na pihala od Svetega Antona pri Kopru danes popoldne od 18. ure dalje, vsak večer ples ob zvokih priznanih skupin (letos so to AlterEgo, 3 Prašički in Kraški ovčarji), za lačne in žejne pa izvrstne jedi, pijače in seveda ... sladke češnje. Posebno zanimivo letošnje izvedbe predstavlja nastop folklorne skupine Srbskega kulturnega društva Mostovi iz Trsta jutri popoldne z začetkom ob 18.30. Kulturno društvo Mostovi je nastalo komaj pred par leti, v svoji sredi pa zbira pripadnike tržaške srbske skupnosti. Svoje delovanje namenja predvsem ohranjanju in ovrednotenju kulturnega izraza in narodnih običajev, pa tudi povezovanju novih rodov priseljencev, ki so se v Trstu naselili v zadnjih dveh desetletjih. V različnih starostnih zasedbah bodo na nastopu v Mačkoljah prikazali pisan izsek iz bogate zakladnice srbskih ljudskih plesov. Podrobni podatki in novice o tej in o drugih pobudah SPD Mačkolje so na razpolago tudi na spletnem naslovu www.mackolje.org.

DAN REPUBLIKE - V torek, na predvečer praznika, film, okrogla miza in koncert

Ustavo želijo približati mladim

Omizje za mir in demokracijo, ki ga sestavljajo številne organizacije in sindikati, je ob letošnjem 2. juniju pripravilo niz dogodkov

Torkov spored so orisali predstavniki tržaškega omizja za mir in demokracijo

Drugi junij je dan, ko Italija praznuje rojstvo republike in ustave. Organizacijam, ki tvorijo tržaško Omizje za mir in demokracijo, pa se je zdela neprimerno, da bi praznik obeležili samo z vojaško parado na Velikem trgu. Zamisli so si zato niz dogodkov, s katerimi želijo ustavo in njene vrednote približati mladim: posebno v tem trenutku, ko so nekatera njena temeljna načela v nevarnosti. Praznik republike bodo tako številne laične in katoliške organizacije (med njimi je tudi SKGZ), sindikati CGIL-CISL-UIL, partizansko združenje ANPI in drugi soorganizatorji obeležili v torku, 1. junija. Ob 11. uri bodo na liceju Dante, ob prisotnosti dijakov z različni šol, predvajali film Eppur si muove, s katerim je skupina italijanskih režiserjev počastila rojstvo italijanske ustave. Po projekciji bo debato uvedel prof. Fabio Francescato. Film bodo ob 17. uri ponovili tudi v gledališču Miela, sledila bo okrogla miza, posvečena ustavi, ki jo bo uvedel predstojnik tržaške pravne fakultete Paolo Giangaspero. V imenu sindikatov bo spregovoril tajnik CGIL Adriano Sincovich (ob njem sta na včerajšnji predstavljosti spregovorila tudi tajnik sindikata CISL Luciano Bordin in Luca Visentini - UIL), tržaške Slovence in združenje ANPI bo zastopal Miran Košuta, priseljence Dia Mounirou. Predvideni so tudi drugi posegi, debato pa bo zaključil pokrajinski odbornik Dennis Visolli. Sledil bo koncert petih mlađinskih glasbenih skupin, med katerim bodo njihovi člani prebrali najpomembnejše člene italijanske ustave. Nastopile bodo skupine Black Mamba, Scarlet in Van Gerold, dou kitar Alph & Omega ter trojica Melodie del viaggiatore. (pd)

Izleti PD - saldo za Islandijo do 4. junija

Izletnike Primorskega dnevnika prosimo, naj do petka, 4. junija, poravnajo saldo za potovanje na Islandijo, ki ga prireja turistična agencija First & Last Minute Adriatica.net iz Trsta. S seboj naj prinesejo tudi veljaven dokument, s katerim so se prijavili na potovanje. Morebitni zamudniki, ki bi radi spoznali islandski biser, lahko to še storijo, saj je na voljo še zadnjih nekaj mest. Osemnevna krožna tura po Islandiji (od 30. junija do 7. julija) vključuje tudi direkten let z letališča pri Ronkah. Novica, da je pred dnevi islandski ognjenik Eyjafjallajökull prenehal bruhati, je nedvomno dobrodošla. Še toliko bolj, če upoštevamo, da izbruh ni povzročil težav na Islandiji, saj je zajel le redko posejen predel otoka in ni prizadel nobene infrastrukture. Osupljiva narava islandskega biserja je torej še vedno popolnoma neokrnjena. Za plačilo saldo in prijave obišcite nas v uradih v Ul. San Lazzaro 13 ali oglasite se na tel. 040/637025.

Prepoved parkiranja v Miljah

Tehnična služba Pokrajine Trst obvešča, da je na pokrajinski cesti št. 14 v Miljah prepovedano parkiranje od kilometra 8+650 na lev strani ceste v smeri vhoda v logistično bazo vojaškega poveljstva za severno območje. Prav tako je prepovedano parkirati na desni strani ceste od kilometra 8+542, da se omogoči manevriranje službenih vozil. Vozila, ki bodo klub temu parkirana na nedovoljenih mestih, bodo prisilno odstranili.

Do torka nočna dela na openskih ulicah

Do torka jutrij se bodo na openskih ulicah nadaljevala nočna dela. Delavci obnavljajo talno cestno signalizacijo med 21. in 6. uro, drevi bosta na vrsti Dunajska cesta in Bazovska ulica, jutri (v noči med ponedeljkom in torkom) pa Repentabrska ulica, cesta med vojašnico Brunner in električno napravo ter cesta pri openski tovarni železniški postaji.

NARODNI DOM - Predstavili knjižno novost Tržaško morje

»Kregajo naj se za bulmastife, ne pa za nacionalne interese«

Kapitan Bruno Volpi Lisjak spregovoril o svoji novi knjigi, a tudi o aktualnih temah

Kapitan Bruno Volpi Lisjak je prostrane morske površine, po katerih je plul dolga desetletja, zamenjal za zgodovinske arhive. Rad se namreč posveča zgodovini Tržaškega zaliva, spoznavanju življenja ob njem in vrednotenju slovenskih ribičev. Zato je na primer angažiran pri urejanju edinega slovenskega ribiškega muzeja, ki nastaja v Križu, a tudi kot avtor raznih publikacij o morju.

Najnovješča knjiga Bruna Volpija Lisjaka nosi naslov Tržaško morje - krasa obala, mesto in vasi, izšla pa je pri korpski založbi Libris (daljši zapis o njej smo objavili v petkovi številki). Knjigo so v petek predstavili v Narodnem domu, dogodek pa so skupaj priredili Društvo slovenskih izobražencev, Narodna in študijska knjižnica ter Slovenski klub. In ravno tega dejstva je bil avtor posebno vesel, saj vidi v enotnosti edino možno rešitev.

V svoji zadnji knjigi je skušal Volpi Lisjak utemeljiti »prezrti del zgodovine Slovencev« (tak je tudi podnaslov knjige), v kateri je odigrala pomembno vlogo dolgoročna strategija italijanske politike, ki je skušala Slovence odrinati stran od morja. Za doseglo tega cilja so združili vse sloje italijanske družbe, je pojasnil kapitan, na drugi strani pa smo jim mi, vselej neenotni Slovenci,

olajšali delo. Avtor je zato pozval občinstvo, naj vpliva na manjšinske politike in jih prisili v oblikovanje skupnega predstavnštva, ki naj pripravi smernice za jezikovni, kulturni, gospodarski razvoj Slovencev v Italiji.

Politično plat Volpijeve knjige je uvodoma izpostavil tudi Jože Pirjevec, sicer tudi pisec spremne besede, ki je pochljal dejstvo, da je avtor izbrskal številne dokumente in zanimive anekdote, ki bodo koristili tako širši javnosti kot zgodovinarjem. Tako je bilo na primer na predstavitvi slišati, da je grb slovenske zastave nastal v Cardiffu, kjer si ga je zamislil kapitan Štolfa iz Sežane ...

Na naše izrecno vprašanje, kakšno mnenje si je ustvaril o arbitražnem sporazumu med Hrvaško in Slovenijo, je kapitan Volpi Lisjak odvrnil, da se z njim strinja. »Status quo je za Slovenijo potazen in bo trajal še v nedogled, če ne bo sporazum odobren.« Volpi Lisjak je podrobno predelal angleški izvirnik sporazuma, ki Sloveniji zagotavlja povezavo z mednarodnimi vodami. »Zavajajoče pa je, da je bila angleška beseda junction napovedana z besedo stik in ne z ustrezno besedo povezava.«

Kapitan vsekakor upa, da bodo Slovenci na bližnjem referendumu razmisljali s svojo glavo in »ne padali na zava-

janje« politikov. Nedopustno se mu namreč zdi, da se slednji kregajo med sabo na račun nacionalnih interesov: kre-

gajo naj se za bulmastife, ne pa za nacionalne interese, je bil neizprosen kapitan Bruno Volpi Lisjak ... (pd)

PREVOZI - Pomorska linija podjetja APT

Spet po morju iz Trsta v Gradež

Od torka dalje, vse do 5. septembra, bo spet mogoče pluti iz Trsta v Gradež (in obratno) s pomorsko linijo, ki jo upravlja goriško pokrajinsko prevozno podjetje APT. Tudi v letu 2010 bo od tržaškega pomola Audace (nekdanjega Karlovega pomola) do gradeškega pomola Torpedinieri plula motorna ladja Delfino verde. Lani je s slednjim potovalo 15 tisoč ljudi, kljub temu, da je bilo vreme v začetku sezone pretežno slabo. »Delfin« bo krenil iz Gradeža ob 9.30 (prihod v Trst ob 11. uri), ob 15. uri (prihod ob 16.30) in ob 18.30 (prihod ob 20. uri). Iz Trsta bodo odhodi ob 8. uri (prihod v Gradež ob 9.15), 13. uri (prihod ob 14.30) in ob 16.50 (prihod ob 18.20). Ladja bo plula vsak dan in tednu, razen ob nedeljkih. Navadna vozovnica stane 5,70, povratna pa 8,65 evra. Na voljo so vozovnice za deset (34,20 evra) in petdeset plovbor (68,35 evra). Vozovnice prodajajo na krovu ladje.

Radio Fragola odpira poletno sezono v Ausonii

Radio Fragola vabi v torek ob 18. uri v kopališče Ausonia, kjer bodo z glasbo in zabavo obeležili uradno odprtje poletne sezone. Igrali bodo radijski didžej, vstop je prost. Glasba se bo nadaljevala v četrtek (z raggae zabavo), petek (DJ set z Maddaleno in Lauro Bussani) in soboto (sobotni party). V kopališču si bo v prihodnje mogoče ogledati tekme svetovnega nogometnega prvenstva, s srkanjem koktajlov in osvežilnih piča pred velikim ekranom.

DSI - Jutri ob 20.30

Jurij Souček in njegov odrski Kurent

Jutri zvečer bo Društvo slovenskih izobražencev v Trstu imelo izjemnega gosta, igralca Jurija Součka, ki bo predstavil Cankarjevo »starodavno pripovedko« *Kurent*. Delo je Souček postavil na odrske deske ljubljanskega Mini Teatra skupaj z režiserjem in priateljem Robertom Waltlom, s katerim sodeluje že več kot 50 let.

V *Kurentu* je Cankar izpovedal vso svojo ljubezen do slovenskega naroda in je obenem prikazal pomemben del slovenskega socialnega življenja v času agrarne krize in emigracije. V »pripovedki« so kmetje, rudarji, rodoljubi, procesije slovenskih romarjev in izseljencev in tudi značilne poteze ta-

kratnega naravnega značaja. Nebogjeni in zaničevani Kurent s svojimi čarobnimi goslimi očara in omami slovenskega človeka, da pozabi na svoje tegobe. Cankarjeva bolečina in občutja so strašno aktualna inboleče domača, še posebej v časih, v katerih živimo.

Jurij Souček ima za sabo izjemno dolgo in uspehov polno gledališko kariero s celo vrsto prestižnih priznanj in nagrad. Polnih 50 let je bil v ljubljanski Drami, po upokojitvi pa ga je nemirni duh popejal v Mini Teater, kjer je v letošnjem januarju udejanil *Kurenta*.

Tržaška predstava bo jutri v Peterlinovi dvorani v Ulici Donizetti 3 s pričetkom ob 20.30.

ZGODOVINA - V priredbi antifašistične koordinacije in Mavrične levice

De Henriquez zasluži večjo pozornost

Zakaj mu občinska uprava ne posveti ulice? - V njegovih 287 dnevnikih je zaobjetih skoraj 35 let tržaške zgodovine

Diego de Henriquez je bil odličen poznavalec tržaške zgodovine. V svojih dve sto sedeminosemdesetih dnevniških zvezkih je opisal triinštiri let tržaške zgodovine. Na skoraj 50.000 straneh je z neverjetno natančnostjo zabeležil številna pričevanja protagonistov obdobja 1941-1974.

In vendar so dnevnik Diega de Henriqueza nedostopni širši javnosti. Hrani jo jih namreč Mestni muzeji, kjer ima samo ena funkcionarka dostop do njih. Zakon dovoljuje vpogled samo v zapiske, ki so nastali pred več kot petdesetimi leti, kdor jih želi prelistati, pa lahko to storiti samo dvakrat mesečno in še to ob prisotnosti funkcionarke. Najbrž zato le redki zgodovinarji in raziskovalci vzamejo v pretres njegove vsebine ...

Vincenzo Cerceo, Claudia Cernigoi in Livio Fogar so prepričani, da je v dnevnikih Diega de Henriqueza veliko pomembnih in koristnih informacij, na podlagi katerih bi lahko na marsikateri dogodek gledali v drugačni luči. Cerceo je na primer omenil dogodek ob koncu druge svetovne vojne; trditev, da so don Marzari in somišljeniki 29.

aprila 1994 organizirali vstajo zato, da bi rešili pred miniranjem tržaško pristanišče, po de Henriquezovih zapisih ne drži. Škof Santin mu je namreč zaupal, da je že januarja 1945 prejel nemško zagotovilo, da ne bodo uničili pristanišča.

Po drugi strani pa mu je kapetan Miani priznal, da je borcem dal navodilo naj »silurirajo« spopade: sam de Henriquez jih je videl, kako so streljali proti zidu, da bi za tem »spopadi« ostali tudi »dokazi« ...

Med petkovim posvetom, ki sta ga priredila antifašistična koordinacija in deželna svetniška skupina Mavrične levice, je bilo tudi slišati, da bi moral Občina Trst bolj ovrednotiti Dehenriquezovo vlogo. Velike mu mirovniku, ki je s svojo zbirko tankov in granat skušal dokazati, koliko javnega delnarja po nepotrebni trošimo za orozje, bi morali posvetiti ulico ali trg. Prav tako bi marsikdo rad izvedel, zakaj ni bilo nikoli pojasnjeno, kdo je ubil Diega de Henriqueza. Zakaj so preiskovalce, ki so raziskovali njegovo smrt, preselili drugam.

Tipični italijanski misterij, ki ostaja še danes nerešen ... (pd)

Claudia Cernigoi in Vincenzo Cerceo med petkovim posvetom

KROMA

Komemoracija talcev

Pri Proseški postaji bo danes, ob 11. ur spominska svečanost ob 66-letnici nacističnega pokola desetih talcev. Spominsko svečanost prireja Mladinski krožek Prosek-Kontovel v sodelovanju z združenjem partizanov VZPI-ANPI. Tragični dogodek se je pripeljal 29. maja 1944 na travnik blizu železniške postaje, kjer so takoj po osvoboditvi postavili kamnitno piramido v spomin na žrtve. Mlade talce so tistega majskega dne pripeljali iz koronejskih zaporov, da bi se neusmiljeno maščevali za uspešno akcijo slovenskih partizanov, ter jih obesili v nekakšen opomin upornemu ljudstvu. Na današnji svečanosti bodo nastopili MoPZ Vasilijs Mirk, ŽePZ Prosek-Kontovel in Godbeno društvo Prosek, spregovorila pa bosta Roberto Birsa in Dušan Kalc.

Večer o romanju v Santiago

Camino de Santiago, 800 kilometrov dolga romarska pot v špansko mesto Santiago de Compostela, je ena najslavnejših in najbolj obiskanih romarskih poti. Romarje že nejo tja najrazličnejši razlogi in kdor se nanjo poda, se domov vrne spremenjen, saj je to predvsem romanje k sebi v svojem bistvu. Pot apostola Jakoba, cigar grobniča je v katedrali v Santigu, je dolga, naporna in polna lepih presečenj - lepota pokrajine, mir, tišina, stik z ljudmi z vsega sveta, predvsem pa spoznavanje samega sebe in svojih misli. Kdor je to izkušnjo doživel, je prepričan, da niso ne starost, ne status, ne jezik ovira, ki bi lahko omejevala komunikacijo z drugimi. Večeri v različnih krajih in z vedno novimi ljudmi, toda vedno z istimi občutki povezanosti, solidarnosti in sreče so spodbuda za to, da romar lažje prebrodi vse bolečine v hrbtni, težave z rokami ter žulje na nogah, ki se slej ko prej pojavijo zaradi dolgotrajne hoje. Pot, ki je tretja najpomembnejša krščanska romarska pot poleg poti v Jeruzalem in Rim od srednjega veka naprej, naj bi vsako leto prepotovalo na tisoče romarjev. Med temi je bil pred nekaj leti tudi domačin Alen Krmec, ki se je odzval klicu Camina in preživel nepozabni mesec. To svojo izkušnjo nam bo z besedo in sliko predstavil v četrtek, 3. junija, ob 20.30 na večeru, ki ga prirejata Skupina 35-55 in Mladinski dom in ki bo potekal v Mladinskem domu v Bojnjuncu. (so)

Znamke in zaščiteni porekla

V Muzeju Revolte bo jutri ob 17. uri na vrsti tretje srečanje iz niza o krajevnem kmetijstvu, ki ga v okviru Kmetijskih dnevnov prireja Občina Trst. Tokrat bo govor o znamkah in zaščitenih poreklah kmetijskih proizvodov. Srečanje bo vodil Paolo Parmegiani. Četrto in zadnje srečanje bo v ponedeljek, 7. junija, na Goldonijevem trgu, kjer bo od 10. do 19. ure na sprednu pokušnja odličnih krajevnih proizvodov.

Prijavi zaradi prikrivanja

Prek nekdanjega mejnega prehoda pri Fernetičih potuje iz Italije proti vzhodu vsak dan najrazličnejše ukradenoblago. Nabrežinski karabinjerji so v petek ob 14. uri ustavili kombi Ford Transit, v katerem sta bila romunska državljanina, stará 45 in 40 let. Prevažala sta tri izvenkrmske motorje za plovila, karabinjerjem pa nista mogla dokazati, da sta motorje kupila. Dolečeli sta ju prijavili zaradi suma prikrivanja ukradenega blaga, motorje pa so karabinjerji zasegli.

Gašenje pri Medji vasi

Prostovoljci devinsko-nabrežinske civilne zaščite, openksi gasilci in gozdna straža so se včeraj opoldne ukvarjali z gašenjem manjšega požara. Gorelo je grmovje ob železnicni na območju blizu Medje vasi. Gasilci so pojasnili, da je bilo ognja malo, na Općine so se vrnili okrog 14. ure.

REPEN - Razstava na ogled do 27. junija

Skriti obrazi Aleksandrije - slovenske šolske sestre in aleksandrinke

V petek so v Kraši hiši v Repnu slovesno ospri razstavo *Skriti obrazi Aleksandrije - slovenske šolske sestre in aleksandrinke*. Gre za pobudo, ki si jo je muzej Kraška hiša zamislil v sodelovanju z goriškim muzejem Kromberk. Razstava želi ovrednotiti lik slovenskih šolskih sester v Ale-

sandriji in obuditi spomin na slovenske izseljence v Egiptu, predvsem na mnoge žene in dekleta, ki so se iz domačega kraja podale čez morje, se zaposlove pri bogatih družinah in z zaslужkom pomagale domaćim družinam.

Večer je oblikovala tudi dramska

skupina Društva žena iz Prvačine, obiskovalci pa so si lahko ogledali tudi dokumentarni film Vesne Humar in Iva Sakside *Aleksandrija, ki odhaja*. Razstava bo na ogled do nedelje, 27. junija, ob urnikih odprtja Kraške hiše (nedelje in prazniki od 11 do 12.30 in od 15. do 17. ure).

Včeraj danes

Danes, NEDELJA, 30. maja 2010

IVANA

Sonce vzide ob 5.20 in zatone ob 20.45 - Dolžina dneva 15.25 - Luna vzide ob 23.13 in zatone ob 7.10

Jutri, PONEDELJEK, 31. maja 2010

ANGELA

VREME VČERAJ: temperatura zraka 20,8 stopinje C, zračni tlak 1017,9 mb raste, veter 11 km na uro severovzhodnik, vlag 73-odstotna, nebo spremenljivo oblačno, moreje skoraj mirno, temperatura morja 21,7 stopinje C.

Kam po bencin

Danes bodo na Tržaškem obratovale naslednje črpalki:

AGIP: Miramarski drevored 49, Katinara - Ul. Forlanini

SHELL: Žavlj - Milje

ESSO: Drevored Campi Elisi, Zgonik - Državna cesta 202 - km 18+945

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3

FLY: Passeggi S. Andrea

ČRPALKE ODPRTE 24 UR NA 24

AGIP: Devin (jug) - avtocesta A4 VET-S, Valmaura - hitra cesta SS 202 km 36

TOTAL: Devin (sever) - avtocesta A4 TS-VE

NOČNE ČRPALKE IN SELF SERVICE

TAMOIL: Ul. F. Severo 2/3, Miramarski drevored 233/1

AGIP: Istrska ulica 155, Naselje Sv. Sergija - Ul. Forti 2, Miramarski drev. 49, Ul. A. Valerio 1 (univerza), Katinara - Ul. Forlanini, Furlanska cesta 5; Devin SS 14

ESSO: Ul. Flavia 120, Trg Foraggi 7, Zgonik - Državna cesta 202, Ul. Carnaro - Državna cesta 202 km 3+0,67, Općine - križišče, Kraška pokrajinska cesta km 8+738

OMV: Proseška postaja 35

SHELL: Ul. Locchi 3, Fernetiči

TOTAL: Ul. Brigata Casale, Sesljan RA km 27

V sodelovanju s FIGISC Trst.

Lekarne

Nedelja, 30. maja 2010

Lekarne odprte od 8.30 do 13.00

Ul. Dante 7, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Giulia 14, Milje - Ul. Mazzini 1/4, Prosek.

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Dante 7 (040 630213), Ul. Costalunga 318/A (040 813268), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).

Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte od 16.00 do 20.30

Ul. Dante 7, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Giulia 14, Milje - Ul. Mazzini 1/A.

Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 1 (040 635368).

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Korzo Italia 14 (040 631361), Oširek Vardabasso 1 (040 766643), Žavlj - Ul. Flavia 39/C (040 232253).

Zgonik - Božje polje 1 (040 225596) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 1 (040 635368).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleno številka) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaških bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Kino

AMBASCIATORI - 15.20, 17.40, 20.00, 22.20 »Sex and the city 2«.

ARISTON - 17.00, 18.45, 21.00 »Draquila - L'Italia che trema«.

CINECITY - 10.45, 15.30, 18.30, 21.30 »Sex and the city 2«; 10.50, 13.00, 15.15, 17.30,

20.00, 22.05 »Una canzone per te«;

10.45, 16.00, 19.00, 22.00 »La regina dei castelli di carta«; 10.45, 13.00, 15.15,

SKD Slovenec

od 4. do 6. junija 2010

40. praznik vina

PARK HRIBENCA v ZABREŽCU

ŽUPNIJA SV. JERNEJA in MePZ SV. JERNEJ
vabita na

30. JUBILEJNI KONCERT MARIJINIH PESMI

v župnijski cerkvi na Opčinah v ponедeljek, 31. maja 2010,
po šmarnični sv. maši, ki bo ob 20. uri.

Nastopili bodo:

MIDPS Vesela pomlad vodi Mira Fabjan,

MoPS Sv. Jernej vodi Mirko Ferlan,

MePZ Sv. Jernej vodi Janko Ban in solistka Mira Fabjan.

Priložnostno misel bo podala Marica Dolenc.

Spored bo povezoval Matej Susič.

Slavistično društvo
Trst-Gorica-Videm

vabi na literarno srečanje

LJUBKA ŠORLI

ob 100-letnici rojstva

Predavala bo prof. Vilma Purič,
izbrane pesmi in odломke bo
podala Julija Berdon.

NARODNI DOM V TRSTU

Torek, 1. junija ob 17. uri

SLOVENSKO STALNO GLEDALIŠČE

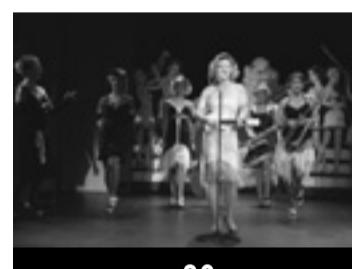
Osnovni program

Mestno gledališče Ijubljansko
Peter Stone, Jule Styne, Bob Merrill

Sugar

Nekateri so za vročé

Režija: Stanislav Moša

danes, 30. maja
ob 16.00 (reda C, K)

Vse predstave bodo opremljene
z italijanskimi nadnapisi

Predprodaja vstopnic pri blagajni SSG
vsak delavnik od 10. do 17. ure in uro in
pol pred pričetkom predstave.

Naši soveki Ivani Mahnič se je
rodil sinček

Massimo

Srečnim staršem iskreno čestita

Cerkveni pevski zbor iz Boršta

V Šempolaju se bo jutri z
Abrahom srečal naš

Simon

Vse najboljše mu kliče

žlahta iz Praprota,
Milana in Trsta

Draga naša

Sofija

18 let

Uživaj v najlepši sedanjosti,
z ljubeznijo in pozitivnim
občutkom ustvarjav tvojo srečno
bodočnost.

Mama, tata in Danjel

Draga SOFIJA! Prišlo je tvojih
18, ko komaj čakaš, da v svet se boš
podala in na novo življenje spo-
znala. Uspehov študijskih obilo,
vsega, kar res te veseli, priklice na-
še naj voščilo! Rosana, Žarko in
Sandi.

Jutri bo SIMON praznoval 50.
rojstni dan. Vse najboljše mu želi Va-
ška skupnost Praprotn.

Dobrodošla SHARON! Z Bar-
baro in Robijem se veselimo vso
domači in novonastali družinici želimo
vso srečo in čim več mirnih noči. No-
vorjenke se posebno veselita prano-
na Marija in bratanec Borut.

Čestitke

JAN, vse najboljše za tvoj 30. roj-
stni dan, ti voščimo vsi, ki te imamo
radi!

Dragi JAN! Naj bo vsaki dan

poln veselja, nas se ti izpolni vsaka

zelja! Želim ti zdravja in sreče na pre-
tek, danes ko praznuješ 30 let! Karin

SOFIJI za 18. rojstni dan 1000

poljubčkov od tete Nevenke in strica

Mariota. Te štmano.

Draga SOFIJA! Želim ti mnogo

zdravja, sreče in veselja. Tvoja nona

Jušta.

Goriški prostor

Ulica Garibaldi 9
tel. 0481 533382
fax 0481 532958
gorica@primorski.eu

Nedelja, 30. maja 2010

9

GORICA - Občni zbor Zadružne banke Doberdob in Sovodnje

Poslovali so uspešno, še naprej bodo samostojni

Predsednik Dario Peric zanikal govorice o spojivti z drugimi bančnimi zavodi

Predsedstvo
občnega zbora
(levo); udeleženci
zasedanja (desno)

BUMBACA

lahko preoblikuje v slovensko zadružno banko goriškega teritorija, ki sega krepko preko meja današnje goriške pokrajine. Potrebujemo poslanstvo, vizijo in strategijo, ki so lahko v samostojni rasti ali pa, srednjeročno gledano, v slovenski zadružni banki in Italiji, ki naj ne bila spojitev ali prijopev že obstoječih zavodov, pač pa nov, avtonomen in moderen bančni subjekt,« je povedal Peric.

V imenu SDGZ-ja je prisotne pozdravil Aleš Waltritsch. Zahvalil se je edinemu slovenskemu denarnemu zavodu na Goriškem za pomoč in sodelovanje, predvsem pa je pojavil politiko vzajemnosti do strank, tako družin kot podjetij, ki jim je banka na račun lastnega zaslužka le v zelo majhnih meri spremenila bančne stroške. Waltritsch je dalje izrazil upanje oz. prepričanje, da do Zadružna banka Doberdob in Sovodnje tudi v prihodnje stala ob strani slovenskim goriškim podjetjem in SDGZ-ju, ki načrtuje v naslednjih mesecih poživitev delovanja na Goriškem.

Vlado Klemše je opozoril prisotne, da so ravno člani lastnikov banke in zato jih mora vodstvo obveščati o vseh možnih spremembah in bodočih namenih. Spomnil je tudi na socialno vlogo banke, saj daje delo 29 uslužbencem in je tesno povezano s teritorijem. Kaj bi se zgodilo, je še spraševal Klemše, ko bi bili res-

nični glasovi o že dogovorjeni spojivti zadružne banke s sestrskim zavodom?

Občni zbor je pozdravil tudi podpredstnik deželne zveze zadružnih bank Giorgio Minute; poudaril je, da so v času krize ravno krajevne, zadružne banke ti ste, ki imajo največ posluha do potreb družin in malih podjetij. Spomnil je tudi dvojno jamstvo, ki jo zadružne banke kot edini zagotavljajo varčevalcem, potrdil je, da deželna federacija podpira samostojnost denarnih zavodov, in dejal, da se resnost banke razbere prav v trenutkih krize.

Na vprašanje je odgovoril predsednik banke Dario Peric in zanikal govorice o spojivti ali združitvi s komerkoli. O tem vprašanju, pravzaprav o prihodnosti banke, kar so sicer nekateri člani spraševali že na zadnjih dveh občnih zborih, je Peric dejal, da bodo nedvomno v tako odločitev vključili tudi člane. Prihodnost banke je bila ob besedah Perica seveda predmet razprave tudi znotraj upravnega odbora, ki je doslej soglasno sprejel le eno odločitev: Zadružna banka Doberdob in Sovodnje ostaja samostojna.

Člani Zadružne banke Doberdob in Sovodnje, prisotnih jih je bilo 221, od katerih 51 s pooblastili, so v upravnem odboru podtrdili dosedanje upravitelje Aleša Nanuta, Roberta Frandoliča in Claudia Gerina.

GORICA

Aretirali romunskega državljan

RAJONSKI SVETI

Med prioritetami obnova cest in vaških pokopališč

Goriška obmejna policija je v prejšnjih dneh na Goriškem aretirala romunskega državljanja, ki ga je sodišče iz Padove obsodilo na zaporno kazeno. 22-letnega I.T. je patrulja goriške obmejne policije ujela 23. maja med kontrolami, ki jih sile javnega reda opravljajo v bližini mejnih prehodov. Mladi Romun se je peljal s kombijem, v katerem so sedeli še štirje so-državljanji. Skupina je bila namerjena v Slovenijo, goriška policija pa je kombi ustavila in pregledala, preden je prečkal mejni prehod. Pri pregledu dokumentov so policisti ugotovili, da bi moral biti 22-letni I.T. v zaporu zaradi sodelovanja pri tatvini. »Čeprav so bile po schengenski širiti obmejne kontrole ukinjene, je delovanje obmejne policije iz Gorice zelo učinkovito. Bolj kot na nezakonite priseljence se sedaj policisti osredotočajo na veliko bolj nevarne kriminalce,« je prepričan goriški tajnik sindikata SIULP Giovanni Sammito.

Predsednik Marjan Brescia in ostali svetniki so z Romolijem pregledali triletni seznam javnih del in izpostavili nekaj prioritetnih posegov. »Na prvo mesto smo postavili obnovbo dela Ulice San Michele - od trga do Ulice Gregorčič - in odseka Ulice Tabaj, ki gre od trga do podvoza. Ta dva dela ceste namreč ne bosta vključena v obnovitveni poseg za ovrednotenje trga pred cerkvijo, ki se bo začel junija,«

je povedal svetnik Saša Quinz in dodal, da so v seznam obnove potrebnih cest vključili še Ulico Trivigiano. Rajonski svet za Štandrež je župan izrazil tudi željo po ovrednotenju Trga Budal, za ureditev pešpoti ob Soči v smeri proti Sovodnjem ter predvsem podvoza za pešce in kolesarje v okviru gradnje avtoceste. »Romolija smo na nazadnje vprašali, naj se pri vodstvu konzorcija za razvoj industrijske cone pozanimi, ali namerava le-ta izvesti projekte, ki jih je dejela že financirala pred leti. Gre za nakup naprave za merjenje onesnaženosti zraku, urbanizacijo predela industrijske cone in izgradnjo kolesarskih stez, katere je dejela dodelila okrog štiri milijone evrov,« je povedal Quinz.

Pred dnevi so se pri županu mudili predstavniki krajevnega sveta za Podgoro. Predsednik Walter Bandelj je Romoliju izročil seznam potrebnih javnih del, izpostavljal pa je predvsem potrebo po širiti podgorskog pokopališča, kjer je stanje »kritično«. »Prostorska stiska na našem pokopališču ni problem, ki se je porodil da-

ROMJAN - Jarc

»Pozitivna rešitev ni bila v dvomu«

»Nikoli ni bilo v dvomu, da bo ronška občinska uprava poskrbela za primerno ureditev vseh šol na svojem območju. Tudi ni bilo nikoli pod vprašajem, da se zadeva ne bi pozitivno rešila. Kljub temu je bilo preveč akterjev, ki so ustvarjali okoli problematike pretirano zmedo, napetost in nezaupanje do levo usmerjene uprave. Vse to je bilo zlorabljen od nasprotnne politične opcije, ki je zadevo še dodatno naplhnila.« Tako je o napovedani rešitvi prostorske stiske v osnovni šoli v Romjanu povedal Marko Jarc, pokrajski svetnik Demokratske stranke, ki že dalj časa približe sledi temu vprašanju in ocenjuje, da je ronška uprava pravilno ravnala.

»Nasprotna politična opcija je imela veliko oporo tudi v nesmiselnem nastopu nekaterih posameznikov, ki so na zlatem pladnju pripravljali argumente za politiko kontrapozicije in zaostrične odnosov, celo med starši samimi. Za rešitev zagonetke sem izvedel takoj, ko je bila uresničena, že dalj časa sem bil vseskozi v stiku z upravo in se moram zahvaliti županu Robertu Fontanotu, odbornici Marini Cuzzi in odboru nasploh, saj so se izredno potrudili. Zahvala gre tudi vsem tistim, ki so razumeli težak položaj, so prispevali k pomiritvi tonom in so se izogibali neplodnim problemikam,« je poudaril Jarc in nadaljeval: »Našli so se vsekakor še vedno tisti, ki so še naprej skušali povisiti napetost. Ronška občinska uprava je bila od vseh strani grobo pod napadom več mesecev. Pritisek je bil neznosen in neopravičljiv. Vsekakor pa so se našle tudi tiste moči, ki so se angažirale, da bi se zadeva pomirila in da bi bili zagotovljeni upraviteljem zmosn pogojji dela. Ronški upravi sta bili še enkrat priznani demokratičnost in naključenost večkulturni politiki, ki jo od vedno karakterizira in nima potrebe izpitov ali preverjanj. Končno je prevladal tisti duh, ki je pred leti privadel do odprtja šole v Romjanu. Mogoče lahko govorimo o novi zavesti, a ne smemo pozabiti, kdo se je krčevito upiral tako šoli v Romjanu kot nižji srednji šoli v Doberdōbu.«

nes. Širitev je možna na levi strani pokopališča, kjer je bilo nekoč avstro-orgsko pokopališče. Ob tem bi bilo mogoče pridobiti tudi parkirišče,« je povedal Bandelj in opozoril tudi na potrebo po boljši razsvetljavi ceste v Grojni in pomožnega nogometnega igrišča v Podgori.

Pri Romoliju so bili tudi predstavniki rajonskega sveta za Pevmo, Štmaver in Oslavje, ki so med prioritetnimi posegi navedli ureditev parkirišča ob pevmskem vrtcu, ki bi zagotovil večjo varnost za otroke, namestitev svetlobnih prometnih tabel za omejevanje hitrosti v nekaterih predelih vasi, izboljšanje razsvetljave na križišču med Pevmo in Štmavrom, ureditev pločnika med vrtcem in šolo ter ovrednotenje pevmskega trga s spomenikom. »Širitev in obnove sta potreben pokopališči v Pevmi in Štmavru, na Oslavju pa bi potrebovali ureditev parkirišča pri kostnici. V zelo slabem stanju so ne nazadnje številne ceste, na primer v krajuh Vinci, v Koštabon, Končno in Grapajšče,« je zaključil predsednik Lovrenc Peršolja. (Ale)

MIREN - Pobuda občinskega odbora Socialnih demokratov

Na srečanju za razum in arbitražni sporazum

Volčič: »V osnovi je neumno, da se kregata Slovenija in Hrvaška, ker gre praktično za isti svet«

Srečanje v Mirnu

FOTO N.N.

V gostilni Bric v Mirnu je v petek potekalo srečanje z naslovom »Prispevamo svoj glas za razum in za sporazum«, ki ga je pripravil občinski odbor Socialnih demokratov Miren-Kostanjevica. Vsi sogovorniki na omizju, med katerimi so bili tudi predstavnici iz zamejstva, so se izjasnili za arbitražni sporazum in izrazili upanje, da se bodo slovenski državljanji referendumu, ki bo v nedeljo, 6. junija, udeležili v večjem številu in obkrožili »Za«.

Kot je uvodoma povedal minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Boštjan Žekš uradne meje med Slovenijo in Hrvaško na morju ni, realna vsakodnevna meja pa je sredi Piranskega zaliva. Pojasnil je, da vsaka stran nadzira polovico zaliva, kar traja že leta, in da je ta situacija ugodna za Hrvaško. »Slovenija je modro izkoristila trenutek vstopanja Hrvaške v Evropsko unijo, naredila iz tega evropski problem in pripravila Hrvaško do tega, da je pristala na arbitražni sporazum. To je bil edinstven trenutek, ki se ne bo več ponovil,« je povedal Žekš in izrazil prepričanje, da je stik z odprtim morjem najmanj, kar lahko prinese sporazum, to pa je več kot v trenutni situaciji. Izrazil je tudi prepričanje, da dobri odnosi s sosednjimi državami vodijo tudi do boljšega stausa manjšin. Po ministrovem mnenju tudi padec sporazuma ne pomeni katastrofe. »Naša vlada je skušala iz te situacije iztržiti največ, če pa nismo zadovoljni s tem, kar lahko dobimo, pa nič,« je še povedal.

Podobnega mnenja je bil tudi nekdanji senator in evropski poslanec Dimitrij Volčič, ki je povedal, da dokler je Evropa taka, kot je, se z zavrnitvijo arbitražnega sporazuma nič hudega ne zgo-

di. Dodal je še, da je normalno, da se vsak borci za svoj nacionalni interes, zato se mu zdi poskus arbitražnega sporazuma razumljiv, čeprav mu še vedno ni jasno, zakaj bi bilo to bolj elastično od Haaškega sodišča. Glede na dolgoletne izkušnje je spregovoril tudi o specifiči Zahodnega Balkana in sklenil s prepričanjem, da je v osnovi neumno, da se Slovenija in Hrvaška kregata, ker gre praktično za isti svet.

Senatorka Tamara Blažina je navdela vrsto razlogov v prid sprejetju arbitražnega sporazuma. Izpostavila je predvsem gospodarsko sodelovanje med Slovenijo, Hrvaško in Italijo in dejstvo, da bi v vstopom Hrvaške v Evropsko unijo tudi italijanska manjšina v obeh državah dobila neko celovitost. Pojasnila je, da so pred nekaj meseci v italijanskem parlamentu razpravljali o tem, da se pospeši postopek za vstop Hrvaške v Evropsko unijo. »Mislim, da je arbitražni sporazum eden od pozitivnih korakov na tej poti in prispevki k temu, da gre omenjeni postopek hitreje naprej,« je pristavila in sklenila, da je sobivanje v različnosti prihodnost celotne EU.

Pogled z vidika gospodarstva je predstavil predsednik uprave družbe KB 1909 Boris Peric, ki je izpostavil, da so za državo, kot je Slovenija, izredno pomembni sosednji trgi. »Ne moreš se krogati s tistim, ki ti je ali ti bo glavno tržišče, na katerem želiš delati,« je povedal in zbrane spomnil na to, kakšen je bil odnos do Italije, ko je vložila veto na vstop Slovenije v EU. »Alternative dogovoru ne vidim. Nujno je preseganje teh napetosti in ustvarjanje sporazumov,« je še pojasnil.

»Arbitražni sporazum je po mojem mnenju bitka za politični prestiž, kjer vse-

bina samega sporazuma ne igra nobene vloge, za vsem skupaj pa stoji ena oseba, Janez Janša, katerega edini cilj je priti ponovno na oblast,« je dejal državni svetnik Matej Arčon, sicer iz vrst LDS. Izrazil je tudi prepričanje, da se bodo ljudje na referendumu odločili o temu, ali ima prav Borut Pahor ali Janez Janša in državljanje pozval, naj se nedeljskega referendumu udeležijo in obkrožijo »Za«, saj podpora sporazumu pomeni nekoga pooblašti-

ti, da o tem odloči na podlagi argumentov ene in druge strani, česar slovenske strani ne sme biti strah. Sociolog Mirt Komel je ob zaključku srečanja povedal, da vsi argumenti proti arbitražnemu sporazumu črpajo svojo moč na nacionalnih čustvih. »Referendum je treba zagrabiti, da se prekine krogotok nezaupanja in nevarne nacionalistične retorike, ki jo sporazum presega,« je zaključil.

Nace Novak

GORICA - V ponедeljek, 7. junija, na pobudo ZSKD

Ustvarjalni Naj otroci

Skupaj bodo zapeli, zaplesali in zaigrali najmlajši člani raznih kulturnih društev

Glasbena delavnica v Štandrežu

FOTO K.F.

GORICA - 26. redni občni zbor Kulturnega doma

Kultura povezovalni člen v družbi

Letno prirejajo preko dvesto kulturnih dogodkov - Telovadnico mesečno obiskuje okrog 1.500 športnikov

Igor Komel bere svoje poročilo

Oskarja Beccie, pa tudi skupinske in spominsko-dokumentarne razstave.

O telovadnici in vlogi, ki jo opravlja na področju mladinskih dejavnosti, je poročala odbornica Renca Pelesson. V dopoldanskem času je telovadnica na voljo slovenskim in italijanskim šolam, v popoldanskih urah pa slovenskim športnim društvom Dom, Naš prapor, Govolley, SPDG, baletni šoli Komel in drugim. Novost zadnjega obdobja pred-

stavlja umetna plezalna stena, ki je edina na Goriškem, in plesna skupina Cheer dance, ob katerih je Pelessonova omenila še vzgojno akcijo »Odprti oči, mamilom reci ne!«. V zaključku je odbornica poudarila, da športne prostore doma mesečno obiskuje okrog 1.500 športnikov, med sezono pa v njih odigrajo preko 100 uradnih prvenstvenih tekem, v prvi vrsti košarkarskih in odbojkarskih. Poročilo nadzornega odbora je prebral Boris Budal. Občni zbor se je nadaljeval z razpravo, pozdravili so deželni predsednik SKGZ Rudi Pavšič, deželni predsednik ZSKD Marino Marsič in pokrajinski odbornik Marko Marinčič.

Občni zbor se je zaključil z volitvami novega odbora združenja Kulturni dom. Izvoljeni so bili Boris Peric (predsednik), Karlo Devetak (podpredsednik) ter člani Igor Komel (upravitelj), Renca Pelesson (športna rekreacijska dejavnost), Boris Budal (mladinska dejavnost) in Joško Vetrik (likovna dejavnost). V nadzornem odboru bodo Vili Prinčič (predsednik) ter člana Luka Bresciani in Erik Peteani; suplenta bosta Barbara Uršič in Peter Gergolet.

GORICA - Amidei Žirija že opravila prvi izbor filmov

Med 22. in 31. julijem bo v Gorici potekal mednarodni festival za nagrado za najboljši scenarij Sergio Amidei, ki jo bodo podeli že devetindvajseti. V prejšnjih dneh se je v Rimu sestala žirija, ki jo sestavljajo Suso Cecchi D'Amico, Francesco Bruni, Franco Giraldi, Giuseppe Piccioni, Ettore Scola, Giovanna Ralli, Silvia D'Amico in Marco Risi, ki je opravila prvi izbor filmov, ki bodo tekmovali na goriškem festivalu. Seje sta se udeležila tudi predsednik združenja Amidei Nero Battello in Giuseppe Longo, organizacijski direktor nagrade.

Za nagrado za najboljši prvenec bosta tekmovala filma »Cosmonauta« Susanne Nicchiarelli in »Dieci Inverni«, ki ga je zrežiral Valerio Mieli. Za mednarodno nagrado za najboljši scenarij pa se bodo potegovali »Perdoni e dimentica« Toda Solondza, »La nostra vita« Danieleja Luchettija, »Soul Kitchen« Fatih Akina, »L'uomo che verrà« Giorgia Diritti in »Mine vaganti« Ferzana Özpeteka. Žirija bo v prihodnjih dneh izbrala še ostale filme, ki bodo konkurirali za nagrado. Kot v prejšnjih letih bodo filmi, ki spadajo v tekmovalni del, na ogled v parku vile Coronini Cronberg, v primeru slabega vremena pa v goriškem Kinemaxu.

sikatere prireditve na visoki ravni, ki je odmevala v širši javnosti. V prvi vrsti je izpostavil festival Across the border (26 koncertov), festival Komigo in Koncert na meji 2009. »Klub krčenju finančnih prispevkov, gospodarski krizi in nejasnim perspektivam smo z obiskom posameznih pobud v Kulturnem domu lahko nadvse zadovoljni. Na podlagi tega ugotavljamo, da zna biti v težkih trenutkih kulturna dejavnost povezovalni člen med posamezniki, saj odigrava pomembno socialno funkcijo v naši družbi,« je zaključil Komel.

Odbornik Joško Vetrik se je v dotaknil bogate razstavne dejavnosti, ki je eden izmed tradicionalnih stebrov delovanja doma;

od odprtja pred šestindvajsetimi leti Kulturni dom je gostil že preko 300 razstav. Galerjiska dejavnost je posebej usmerjena v ovrednotenje domačih avtorjev, mnoge postavitev pa so imele tudi mednarodni značaj. Vetrik je izpostavil razstave Marine Brumat, Janine Cotič, Aleksandra Pece, Franke Žerjala, Franca Duga, ki so jo postavili na ogled v sodelovanju z družbo KB 1909 in galerijo Artes iz Nove Gorice, ter Stojana Rutarja in

Tudi letos bo Zveza slovenskih kulturnih društev organizirala prireditve Naj otroci plešejo, pojego, igrajo in ustvarjajo, ki bo v ponedeljek, 7. junija, ob 19. uri v Kulturnem domu v Gorici. Mladi ustvarjalci so si v zimskih mesecih zavihali rokave in spreveli z zagnanostjo nove izzive, ki so jim ponudila kulturna društva, včlanjena v ZSKD na Goriškem. Otroške in mladinske skupine se bodo tako predstavile s pevskimi, plesnimi in gledališkimi točkami.

Pod takirko Jane Drasič bosta nastopila otroška in mladinska pevska zborna kulturnega društva Sovodnje in kulturnega društva Skala iz Gabrij. Za glasbeni trenutek bo poskrbelo tudi otroško-pevsko glasbena skupina pihalnega orkestra Kras iz Dobrodoba pod vodstvom Tanje Gaeta. Jelka Bogatec je pripravila vse koreografije plesnih skupin športno-kulturnega društva Vipava iz Peči, kulturnega društva Kremenjak iz Jamelj in kulturnega društva Oton Župančič iz Štandreža. Otroci dramske skupine kulturnega društva Skala Gabrie, katerega mentorici sta Romina Cijan in Petra Miklus, bodo predstavili krajski izsek pravljice Jabolčki kralja. Mladinska dramska skupina kulturnega društva Sovodnje, ki jo vodi Maša Devetak, bo odigrala krajski prizor igrice V šotoru z medvedom.

Otroci in mladi so vir ustvarjalnosti, prave nevihte idej. Prinašajo svežino z novimi zamisli. Na tem večeru bodo udeležence prav gotovo zabavali s svojo energijo, živahnostjo in veseljem.

ŠTEVERJAN - Včeraj praznik Likof

Za turistični razvoj nujna složnost teritorija

Ob degustaciji vin in drugih dobrot tudi okrogla miza z izvedenci

Teritorij, ki se želi razviti na turističnem področju, mora nastopati kot celota: za turizem si ne smejo prizadevati le podjetja in gostinci, pač pa tudi uprave, ustanove in same prebivalci. Da bi bila složnost tudi ključ turističnega uspeha briškega območja, je predpričan ameriški izvedenec Paul Wagner, ki se je včeraj v Števerjanu udeležil okrogle mize »Goriška Brda: nove priložnosti v turizmu«. Dogodek je potekal v okviru pete izvedbe praznika Likof, ki ga je priredila Vinoteka Števerjanski grči v sodelovanju s kulturnima društvo Briski grči in F.B. Sedej ter lovskima družinama Jazbina in Pevma.

Stojnice s kakovostnimi števerjanskimi proizvodi so v parku pri Dvoru odprli dopoldne, malo kasneje pa se je na prizorišču praznika začela zanimiva okrogla miza, na kateri so ob Wagnerju spregovorili ekonomist Francesco Marangon iz Vidma, Erika Koncut iz slovenskega dela Brd in arhitekt Camilla Mancini, ki je predavala o mreži kolenskih stez v Brdih. Med slušatelji so bile tudi pokrajinska odbornica Mara Černic, ki je pozdravila v imenu pokrajine Gorica, prefektinja Maria Augusta Marrosu in števerjanska županja Franka Padovan. Organizatorji Likofa žal niso imeli sreče z vremenom, priskrbeli pa so si šotor, pod katerim je praznik lahko nemoteno potekal do nočnih ur. Popoldne je kot načrtovano bila na vrsti vodenega degustacija raznih vrst tokaja z Gianijem Ottogallijem in Tonijem Gomiščkom, nato pa predavanje o vlogi gostanca in potrošnika v turistični ponudbi.

GORICA - SSG Slovo z Dueti

V torek zaključek sezone

V Kulturnem domu v Gorici bo v torek, 1. junija, ob 20.30 na vrsti peta oz. zadnja predstava letošnje abonmajske sezone SSG na Goriškem, in sicer svetovna uspešnica Petra Quilterja »Dueti« v režiji Matjaža Latina. Peter Quilter je nova zvezda angleške komediografije, saj so njegove igre že prevedene v sedemnajst jezikov in jih uprizarajo v štirindvajsetih deželah po vseh kontinentih. Tudi igra »Dueti« (2008) že igrajo na več odrih po vsem svetu. Romantično komedio sestavlja pet krajših živahnih enodejank o kaotičnem svetu ljubezenskih odnosov. V predstavi nastopata Maja Blagočič in Vladimir Jurc.

Pokušnja vina na včerajnjem prazniku v Števerjanu

BUMBACA

GORICA Fundacija Coronini brez prispevkov

Finančni manever državne vlade predvideva krčenje prispevkov 232 inštitutom in kulturnim ustanovam. Med njimi je tudi fundacija Coronini Cronberg, ki upravlja istoimensko gorisko palačo in zapuščino družine Coronini. V finančnem manevru je predvideno, da država ne bo več financirala dejavnosti omenjenih 232 ustanov; hkrati je predvidena ustanovitev posebnega sklada za podeljevanje prispevkov inštitutom, ki bodo vložili dokumentirane in utemeljene prošnje.

Feiglovo
knjižnico bodo
obiskali slon
Slononos,
hudobni netopir
in druge živalice
iz džungle

FOTO T.G.

Štandreški Slononos jutri v Feiglovi knjižnici

Otroci pevsko glasbene skupine Oton Župančič iz Štandreža so pod vodstvom Tanje Gaeta vse leto pridno vadili in pripravili pravljico Slon Slononos, hudobni netopir in živalice v džungli. Za slovo šolskemu letu bodo jutri ob 17 uri nastopili v mladinski sobi Feiglove knjižnice v Gorici; tu bodo pričarali pravljico vzdušje džungle in popeljali otroke v poletni čas počitnic in razvedrilna.

GORICA - Še jutri čas za vpis

V Mladinskem domu Poletnosti za aktivno preživljanje počitnic

Med počitnicami prireja goriški Mladinski dom za svoje člane vrsto dejavnosti, ki imajo kot glavni namen zaposliti mlade v času počitnic, jim ponuditi priložnost, da v skupnosti preživijo del dočista, se ob pogovorih, igrah in dinamikah učijo sprejemanja drug drugega, poglabljajo medsebojne prijateljske odnose in navezujejo nove stike.

Uvodoma bo v zadnjem tednu pouka od 7. do 11. junija potekala priprava na malo maturo, ki je seveda namenjena dijakom tretjih razredov srednje šole. V popoldanskih urah ob 15. in do 18. ure bodo s pomočjo vzgojiteljev in profesorjev ponavljali snov glavnih predmetov. Dolgoletna profesorica italijanščine na goriški srednji šoli Ivan Trinko Vanda Sever bo udeležencem podrobno obrazložila, kako poteka matura in jih opozorila na najprimernejšo držo pri delu tuk pred in med izpitom. Podobno bo tudi psihoterapevt Bogdan Žorž z dragocenimi nasveti pomagal premagovati tremo in ohraniti potrebno koncentracijo. Tudi starši lahko s pravilnim pristopom pripomorejo k temu, da bodo otroci na najugodnejši način preživel to svojo prvo preizkušnjo znanja. Zato bo Žorž v torek, 8. junija, ob 17.30 o tem spregovoril tudi staršem.

Sledili bodo vsakoletni Izzivi, to so aktivne potrebitne namenjene mladim po 11. letu starosti, ki bo-

do potekale v glavnem v popoldanskem času. Prvi teden od 14. do 18. junija bo posvečen video delavnicam. Udeleženci bodo pod mentorstvom pedagoga Cirila Murnika sami ustvarjali risane ali igralne filme, od zamisli preko igranja, režije do montaže. Izdelke bo kasneje Mladinski dom predstavil širši publiki in z njimi nastopal na raznih festivalih Trstu, Izoli in Ljubljani. Za to dejavnost, ki je izjemoma odprtta tudi mlajšim od enajstih let, je priporočljivo, da imajo udeleženci že izdelan predlog ali vsaj zamisel filma, ki bi ga radi uresničili. V drugem tednu od 21. do 25. junija se bodo vršile dnevne ekskurzije. V programu so sprehodi, raziskovalni izleti, kopanje v morju in sladki vodi, adrenalinske pustolovščine, kot sta tarzining in rafting. Po potrebi in ob zadostnem številu vpisov se ta teden lahko podaljša še do konca meseca. Od 28. junija do 2. julija je v načrtu zeleni teden v Žabnicih. Poleg iger in pohodov so predvidene tudi najrazličnejše spremnosti in tehnike preživetja v naravi, kot so pridobivanje hrane, kuhanje, osnove pohodništva in orientacija. Sledil bo čas, ko bo lahko vsak udeleženec po svoje oblikoval svoje preostale počitnice v družinskom krogu ali v družbi svojih prijateljev, in morda mu bo marsikatera med Izzivi pridobljena izkušnja pomagala pri izbiri cilja, spontronov ali programa.

Preden se ob izteku poletja zopet zberejo v šolskih kloplah, se bodo sedanji učenci petih razredov lahko pripravljali na vstop v nižjo srednjo šolo. Od 6. do 10. septembra dopoldne bodo ponavljali snov glavnih predmetov, predvsem pa bodo deležni informacij in nasvetov v zvezi s potekom pouka in metodami dela na nižji srednji šoli, ter s pridobivanjem delovnih navad. Ob koncu tečaja se bodo lahko njihovi starši pogovorili z učnim osebjem.

Vpis na Poletnosti 2010 je možen samo še jutri. Za prijavo je treba poravnati vpisnino in morabit še letno članarino. Takoj po tem terminu bodo na podlagi števil udeležencev dokončno določeni programi posameznih tednov. Zato prireditelji priporočajo vsem, ki jih te pobude zanimajo, da se pravočasno prijavijo. Vse podrobne informacije so na voljo na sedežu Mladinskega doma, v Ulici Don Bosco 60, tel. 0481-546549, 0481-536455 ali 328-3155040.

Iz Mladinskega doma nazadnje v zvezi s popoldanskim poukom sporočajo, da gojenci imajo posebne ugodnosti pri vpisnini (polovična ali celo brazplačna) tako pri Poletnosti kot pri vseh ostalih dejavnostih. Ob zadostnem številu prijav bo v novem šolskem letu 2010/11 poskrbljeno kosilo tudi za gojence iz osnovne šole. Še je možen vpis.

ŠTANDREŽ - V torek Poklon Eldi Gravner Nanut

S koncertom se bodo v torek, 1. junija, ob 20.30 v domu Andreja Budala v Štandrežu poklonili spomnini Eldi Gravner Nanut, kulturne in družbene delavke.

»Pet let po Eldini smrti smo čutili potrebo, da se je spomnimo - kako drugače, če ne s petjem, ki ga je ona strastno ljubila. Večeru smo dali naslov "Tam nekje je zlata roža", saj se je tako imenoval pesem, ki smo jo velika večina današnjih pevcev in odbornikov z njo peli v otroških letih. S to posmijo smo se od Elde poslovili in z isto posmijo se bomo poklonili njenemu spominu,« poudarja Tanja Gaeta, predsednica štandreškega kulturnega društva Oton Župančič, pri katerem je bila Elda Gravner Nanut dolga leta aktivena. »Elda je bila predsednica društva, več let je opravljala odborniško funkcijo, vodila je mešani, moški, ženski in otroški pevski zbor in to skoraj do konca svojih dni. Za mojo generacijo je bila kot mati, ki je mlade pevce in odbornike usmerjala v vodila,« poudarja Tanja Gaeta.

Kulturni program torkovega večera oblikovali otroška pevsko-glasbena skupina Oton Župančič pod vodstvom Tanje Gaeta, ženski zbor gorških upokojenk in bivši pevci zboru društva Oton Župančič pod vodstvom Aleša Hobana, vokalna skupina Sraka z dirigentom Jankom Banom in mešani pevski zboru Lojze Bratuž, ki ga vodi Bogdan Kralj. Večer bosta posovozovali Marta Zorn in Nataša Paulin, na klarinet bo igral Igor Peric.

Izleti PD - saldo za Islandijo do 4. junija

Izletniki Primorskega dnevnika prosimo, da poravnajo saldo za potovanje na Islandijo v organizaciji turistične agencije First & Last Minute Adriatica.net iz Trsta do petka, 4. junija. Ob sebi naj imajo tudi veljaven dokument, s katerim so se prijavili na potovanje. Morebitni zamudniki, ki bi radi spoznali islandski biser, lahko to še storijo. Razpoložljiva so še zadnja mesta. Osemnovečna krožna turja po Islandiji (od 30. junija do 7. julija) vključuje tudi direkten let iz Ronk. Plaćilo saldo v Ulici San Lazzaro 13 v Trstu ali preko telefonske številke 040-637025.

Še danes šparglji

V župnijskem parku v Štandrežu se bo danes zaključil praznik špargljev, ki ga prireja domača prosvetno društvo. Ob 19. uri bo nagravjanje otroškega ex-temporeja, sledili bodo nastopi otroškega zborja Štandrež, mešanega pevskega zborja Ciril Silič iz Vrtojbe in dramske skupine Štandrež. Praznik bo sklenil ples ob zvokih ansambla Hram.

Dve razstavi na Dobrovem

Goriški muzej prireja jutri ob 20. uri na gradu Dobrovo odprtje razstave Pivsko posodje iz slovenskih muzejev in fotografike razstave Dominika Bizjaka Kamnita Istra in cvetova Brda. (nn)

Razstava angleškega slikarja

V galeriji goriškega Kulturnega doma v Gorici bo v torek, 1. junija, ob 18. uri odprtje razstave angleškega slikarja Colina Deana, ki že dvanaest let živi in dela v Gorici, kjer poučuje angleški jezik. Poleg slikarstva je velik ljubitelj fotografije, glasbe in alpinizma.

Mladinski prostor ob meji

V veliki dvorani Mestne občine Nova Gorica bo jutri ob 18. uri predstavitev projekta Mladinski prostor ob meji - Mednarodni večkulturni mladinski center na območju bivše bolnišnice v Gorici. Projekt, ki ga pripravlja občina Gorica v sodelovanju z novogoriško občino in občino Šempeter-Vrtojba predvideva razpis evropskega idejnega natečaja za zbiranje predlogov za preureditev območja bivše bolnišnice v Ulici Vittorio Veneto v Gorici in za načrtovanje mednarodnega mladinskega večkulturnega centra. Cilj jutrišnjega srečanja je povabiti k aktivnemu sodelovanju ustanove, organizacije in interesne skupine, ki poznajo značilnosti in potrebe lokalnega območja in lahko podajo ustrezne predloge o specifičnih in potencialnih vsebinah, ki bi jih lahko upoštevali pri pripravi dokončnega razpisa. (nn)

Športni piknik v torek

Športni piknik društva Vipava in Dom je včeraj na kotalkališču na Peči odpadel zaradi dežja; prenesli so ga na torek, 1. junija, ob 18.30.

DOBERDOB - Poletni kamp V občinskem parku odbojka, na Gradini delavnice in igre

Zadruga Rogos prireja v sodelovanju z OK Val in zvezo slovenskih športnih društev v Italiji športni in odbojkarski kamp, ki bo potekal v Doberdobu do 21. junija do 2. julija. Dopoldne se bodo otroci učili odbojkarskih prvin v telovadnici in občinskem parku pod vodstvom trenerja in pedagoga Leona Hrovata, ki mu bo pomagal profesor Renato Srebrnič. Popoldne se bodo udeleženci preselili v sprejemni center Gradina, kjer bodo razne dejavnosti in igre. Predvideni so tečaj angleškega jezika, naravosloven delavnice, skupinske igre, plesna delavnica in tečaj kuhanja. Kamp je namenjen tako fantom kot dekletom od 6. do 12. leta starosti. Za otroke, ki bivajo izven doberdobske občine in bi se radi udeležili kampa, bo poskrbljeno za prevoz.

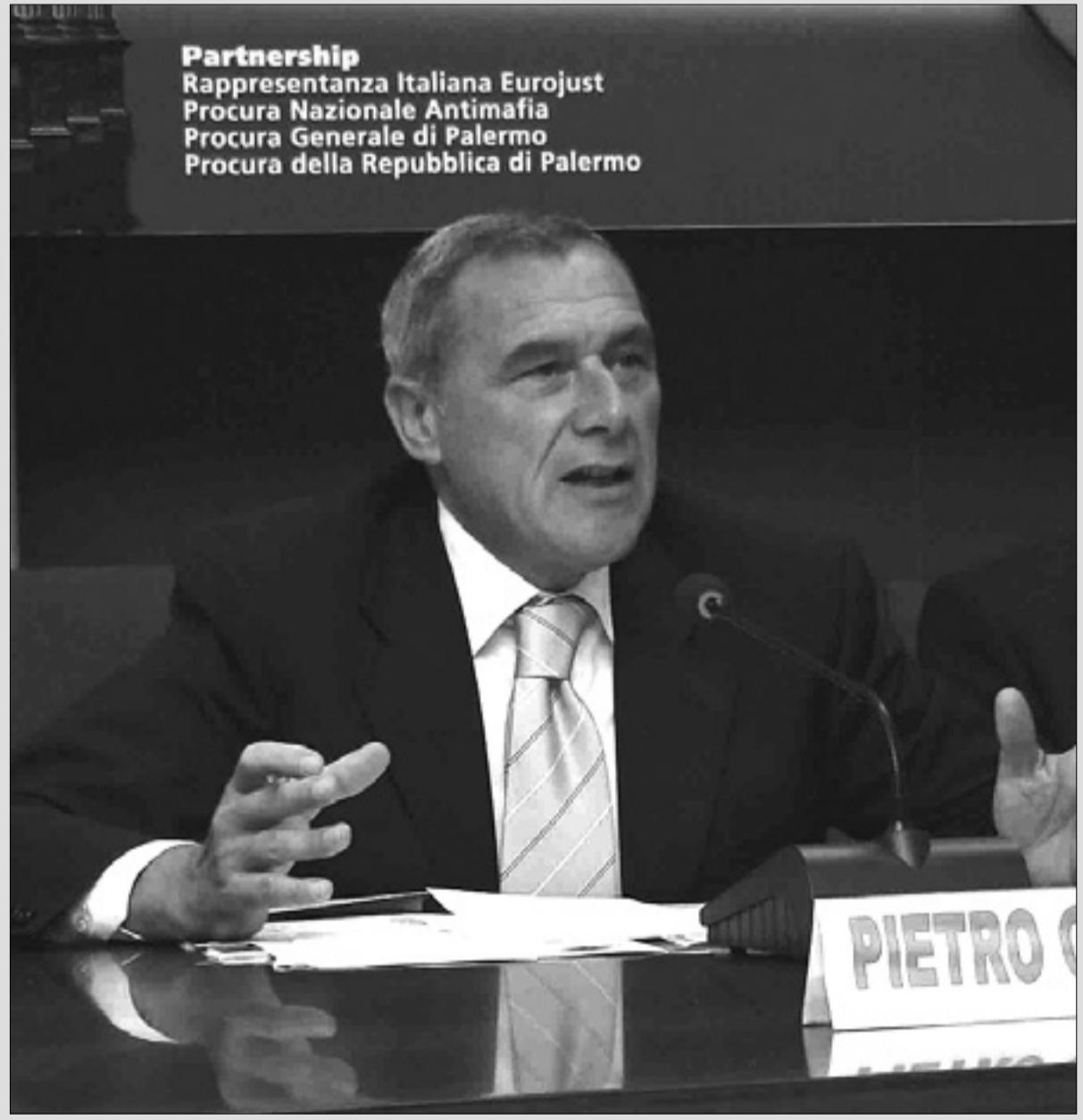
Udeleženci se bodo dopoldne zbirali ob 7.45 dalje, popoldanske dejavnosti pa bodo trajale do 16.30. Tedensko bivanje bo stalo 25 evrov, če bo vpisanih več kot 15 otrok; v primeru, da bo udeležencev manj kot 15, bo vpisnina veljala 35 evrov na teden; popoldanske dejavnosti bodo stale dodatnih 30 evrov na teden. V ceno so vključeni vsi stroški, malica, kosilo in prevoz. Prijave zbirajo do 16. junija. Za informacije in vpisovanje tel. 393-2350925 (Sandro) ob večernih urah, tel. 328-1511463 (Ingrid) ali ingrid@bensa.eu, tel. 333-4056800 (Alia) ali inforgos@gmail.it.

nedeljske teme

PREISKOVALCI DOPOLNUJEJO SLIKO MAFIJSKIH BOMBNIH NAPADOV

Novi nevarni signali, ki jih ne kaže prezreti

VOJmir TAVČAR

Tisti 2. junij 1993 mi je ostal v tisnjem v spominu. Čeprav je bilo tuljenje policijskih siren v središču Rima nekaj običajnega, jih je bilo tisto jutro nenevadno veliko, tako da so takoj vzbudile pozornost novinarjev rimskega tiskovnega središča na Trgu Sv. Silvestra nedaleč od predsedstva vlade in od poslanske zbornice. Tudi policijskih vozil je bilo nenevadno veliko.

Razlog za tako množično prisotnost organov javne varnosti je bil kmalu ugotovljen. V stranski Ul. dei Sabini, samo lučaj od predsedstva vlade so namreč odkrili avtobombo. Kot so ugotovili pirotehnički in forenziki, ki so s pomočjo robota odprli sumljivi fiat 500, je bilo v avtomobilu 10 kilogramov gnojila, ki lahko ima znatno eksplozivno moč, detonator pa je bil sestavljen iz nekaj gramov T4. Bomba enostavne izdelave vendar z vžigalnim sistemom, ki ni bil v dosegu vsakogar, so organi javne varnosti našli, potem ko je na možnost atentata nekega karabinerskega podčastnika opozoril njegov informator, ki je dejal, da je v nekem baru po naključju ujel pogovor med neznanci o načrtovanem napadu.

Mali fiat 500 je bil parkiran dovolj daleč od palače Chigi, da tudi njegova morebitna eksplozija, predsedstva vlade ne bi bila ogrozila. Vendar dejstvo, da so neznani napadalci eksplozivno vozilo parkirali v strogem rimske središču nedaleč od predsedstva vlade in od poslanske zbornice, je bila po splošnem mnenju opozorilo, ki ga ni kazalo prezreti, še posebej ob upoštevanju dejstva, da je skoraj istočasno za nekaj ur odgovored telefonski sistem predsedstva vlade.

Italijo je v tistem obdobju pretresala huda politična kriza, saj je bila država pod vtirom preiskave Čiste roke. Nekaj mesecov prej je vladno krmilo prevzel dotedanji guverner Banke Italije Carlo Azeglio Ciampi, potem ko je bila prisiljena k odstopu vlada Giuliana Amata, v Palermu se je začela preiskava o domnevni povezanosti Giulia Andreottija z mafijo, najvidnejši prestavniki krščanskih demokratov in socialistov so bili preiskovani zaradi podkupninskih afér. S svojimi izzivalnimi in izsiljevalskimi sporobi je politično klimo zastrupljala skrivnostna Oborožena falanga.

V takem vzdušju, ko je bilo jasno, da se takratnemu sistemu oblasti piše konec,

novega alternativnega pa še ni bilo videti, so začele eksplodirati bombe. 14. maja 1993 je v ul. Fauro v Rimu eksplodirala bomba, ko je privozil mimo avtomobil znanega televizijskega novinarja in voditelja Maurizia Costanza, kateremu je življene rešilo dejstvo, da se je peljal z blindiranim mercedesom. 27. maja zvečer je eksplodirala bomba v Ul. Georgofili v Firencah. Eksplozija je ubila pet ljudi in delno poškodovala zunanjost svetovno znane galerije Uffizi. 2. junija je bil odkrit avtomobil bomba v Ul. Sabini, 27. julija zvečer pa je bombna eksplozija v Ul. Palestro v Milanu ubila 5 ljudi. Tudi v tem primeru je bomba eksplodirala blizu kulturnega spomenika, nekdanje kraljevske vile, eksplozivni val pa je poškodoval paviljon moderne umetnosti. Nekaj ur potem v noči na 28. juliju sta v Rimu eksplodirali še dve bombe: ena je poškodovala baziliku Sv. Janeza v Lateranu, druga pa prav tako znamenito cerkev sv. Jurija v Velabru, kjer naj bi po legendi našli dvojčka Romula in Rema, ki veljata za ustanovitelja večnega mesta.

Leto prej sta bombna napada na avtocesti pri Capaciju in nato v Ul. D'Amelio v Palermu ubila simbola boja proti organiziranemu kriminalu, sodnika Giovannija Fal-

coneja in Paola Borsellina in njuni spremsti. 31. oktobra 1993 pa je za las spodeltel (odgovoden je daljinski sprožilec) načrtovan bombni napad pred rimskim olimpijskim nogometnim stadionom, katerega glavna tarča naj bi bili karabinjerji.

Po tem obdobju napadov se je ofenzivni val polegel. Preiskave so pokazale, da so bili vsi napadi delo mafije. Organizirani so bili po nalogu mafijskega voditelja Totoja Riine in njegovih sodelavcev, ki so imeli na razpolago dovolj eksploziva in so bili tudi dovolj veči v pripravi avtomobilov bomb. Preiskave v devetdesetih letih so v glavnem privede do odkritja storilcev, brez odgovora pa je ostala kopica vprašanj. Predvsem vprašanje, kdo je zasnoval takratno mafijsko ofenzivo, saj je bilo in je še vedno težko verjeti, da bi lahko krvolochen, vendar povsem neuk mafijski kolovodja kot Toto Riina lahko zasnoval tako prefinjeno strategijo, ki je po umorih Falconeja in Borsellina imela kot glavno tarčo italijansko kulturno in zgodovinsko dediščino. In sploh se je zastavljal vprašanje, zakaj se je mafija odločila za tako odmevna napada na Falconeja in Borsellina, ki sta zahtevala veliko organizacijskih priprav, in se ni odločila, kar bi bilo veliko bolj v skladu z njeno običajno strategijo in veliko bolj enostavno, da bi s sodnikoma, ki nista bila varovana najbolje, obračunali poklicni morilci. Zdi se, da so mafiji že imeli v načrtu, da bi Falconeja ustrelili, med sprehodom po Rimu, nato pa so si premisili in se odločili za Capaci. In zakaj se je mafija odločila za tako zahtevna napada kot sta bila tista v Capaciju in v Ul. D'Amelio, ko je bilo vsem jasno, da bo ob tako ostrih napadih država nujno reagirala in je bila verjetnost, da bo Cosa nostra potegnila krajsi konec, velika? Slika je ostala meglena dolgo let in šele v zadnjem letu so sodniki v Caltanissetti, Palermu in Firencah prišli do gradiva, ki nakujuje nekaj odgovorov. Nov zagon sta preiskavi dala tudi skesanec Gaspare Spatuzza, ki je neposredno sodeloval pri organizaciji napada na sodnika Paola Borsellina in sin dolgoletnega demokrščanskega veljaka in nekdanjega župana Palerma Vita Ciancimina, ki je imel z mafijo trdne poslovne vezi, Massimo Ciancimino.

Njuni pričanji in gradivo, ki so ga do slej zbrali preiskovalci, kažejo, da se je v začetku devetdesetih let del države odločil za pogajanja z mafijo, predvsem pa je nekaj državnih struktur, nekaj njihovih delov so delovalo v organizaciji umorov Falconeja in Borsellina v vala bombnih napadov, ki je umoroma sledil. Skratka vse bolj jasno postaja, da tiste »izbrane glave«, o katerih je govoril Falcone po spodeljem bombnem napadu na plaži pri Adauri, niso bile mafiske, ampak je šlo za sposobne ljudi, ki so ostali v senci in so svoje poteze vlekli v zakulisju, mafiji pa prepustili krvava težaska opravila.

Šef vedržavnega protimafijskega tožilstva Piero Grasso (Na fotografiji Ansa pod naslovom), kateremu je v teh dneh višji sodni svet podaljšal mandat, je ob obletnici napada svojcem žrtev atentata v Ul. Georgofili, povedal, da je leta »1993 Cosa nostra imela v podzakupu uresničevanje strategije napetosti, katera najbolj dramatični trenutki so bili atentati v Rimu, Firencah in Milatu. Poleg teh je še veliko drugih dogodkov, ki jih je treba raziskati in znova preučiti skupaj.«

Kateri pa je bil cilj tiste strategije? Grasso je prepričan, da so napadi leta 1993 mohali utrijeti pot »novim političnim entitetam, potem ko je preiskava o podkupninski aferi pomenila konec nekaterih velikih strank od KD do PSI«. Napad na kulturno in zgodovinsko dediščino je imel po njegovih besedah dvojni cilj: spodbuditi na Siciliji nove avtonomistične težnje, ki so prisile vselej do izraza v vseh kritičnih obdobjih sicilijanske zgodovine, in po drugi omogočiti neki novi entiteti, da zapolnijo nastalo politično praznino, nastopi kot morebitna rešitev in prevzame vodenje socialnih, političnih in gospodarskih razmer po ruševinah, ki jih je povzročila podkupninska afera.

Dan potem je v pogovoru z novinarjem rimskega lista La Repubblica Liano Miletto Grasso dodal, da trenutno ni še nekoga dovolj trdnega dokaza o stikih med domnevno entiteto in mafijo. Prav tako je zani-

kal, da bi lahko to entitetu istovetili z Berlusconijevu Forza Italia. »V času atentatov v Firencah, Rimu in Milatu tista stranka še ni bila ustanovljena,« je menil šef protimafijskega tožilstva.

Kljub njegovi previdnosti pa se je na Grasso usul plaz kritik predvsem iz vrst Ljudstva svobode. »Grasso je bil v svojem izvajjanju zelo splošen,« je menil predsednik poslancev Ljudstva svobode Fabrizio Cicchitto. »Če pa je hotel cikati na teze, o katerih se je v nekaterih političnih in sodnijskih krogih že sušljalo in po katerih naj bi tisto politično entitetu enačili s Forza Italia, bi lahko samo trdili, da gre za neko brezvezno in naro interpretacijo in da se pravico zopet zlorablja v politične namene,« je bil oster Cicchito.

Povsem različnega mnenja je bil nekdanji sekretar Demokratske stranke Walter Veltroni. Po njegovem mnenju je zaskrbljajoče dejstvo, da Italija tako neprizadeto sprejema pretresljive novice, ki bi bile v drugih demokratičnih državah absolutna prioriteta. »Ob besedah tožilca Grassa bi se morali vsi pošteni ljudje globoko zamisliti. Če je za umori Falconeja in Borsellina res nekaj državnih struktur, je treba zadevo razčistiti takoj. To je absolutna prioriteta,« je prepričan Veltroni.

Ob vsakem pomembnem tranzicionskem obdobju so v Italiji v zakalistju delovali skriveni sile. Ali je entitet, ki je posegl v začetku devetdesetih let ista, ki je bila v ozadju pobača na Trgu Fontana, spodeltega poskusa državnega udara princa Borghezeja, pobočev pred milanskim kvesturom, na Trgu lože v Brescii in za ugrabitev Alda Morra? Ob tem pa se postavlja še vprašanje. Ali je sedaj Italija, kjer je moral gospodarski minister Tremonti na zahtevo Bruslja silo skrputati rebalans proračuna, da bi »Škoren« ne bi takoj izpostavljen muham trgov in napadom finančne špekulacije, v zopetni prehodni faziji? Vse kaže namreč, da je Berlusconijeva politična zvezda zaradi sporov v vladnem zaveznanstvu, zaradi korupcijskih afér, v katerih so vpleteni tudi njegov ministri in podsekretarji, zaradi gospodarskih težav in naračajoči brezposelnosti, v zatonu, kot med drugim dokazuje hlad, s katerim so na skupščini zvezе industrev zavrnili njegov predlog, naj bi predsednica Emma Marcegaglia sprejela dolžnost ministrice za proizvodne dejavnosti.

Razmere so tem bolj zaostrene, ker je sedanja vladna koalicija ocitno v krizi, vendar prav tolikšne ali morda še večje težave preživlja tudi levosredinska opozicija, ki si še ni opomogla od volilnega poraza leta 2008 in ni bila sposobna, da bi se strukturirala kot resnična možna alternativa. Edina alternativa sedanji vladi je po oceni mnogih krogov neka vladna nacionalna solidarnost, katere vodstvo bi lahko prevzel sedanji gospodarski minister Tremonti. (Oklepaju rečeno: zaradi tega naj bi bil premier Berlusconi vse bolj nezaupljiv do gospodarskega ministra, čeprav sta ob predstavitvi osnutka rebalanska oba uradno zanikala vsakršno nesoglasje).

V takih razmerah, ko je prihodnost do kaj negotova, vzbuja nov val nasilja znatno zaskrbljenost. Grozilna pisma, ki so jih v zadnjih dneh neznanci poslali sicilijanskim sodnikom, ki raziskujejo dogodek iz devetdesetih let; grožnje njihovim kalabrijskim kolegom, ki skušajo ugotoviti vezi n'dranghette in odgovornosti mafijskega meščanstva, ki se ga sodstvo doslej ni dotaknilo; poskuši vdiranja v računalniški sistem protimafijskih preiskovalnih struktur; januarski bombni napad na glavno tožilstvo in Reggio Calabriji; z eksplozivom nabit avtomobil, ki so ga našli ob poti, po kateri se je ob obisku v glavnem mestu Kalabrije peljal predsednik države Giorgio Napolitano, so signali, ki jih ni mogoče prezreti. Še najbolj značilne pa so grožnje voditeljema zvezе industrev na Siciliji Ivanu Lo Bellu in Antonellu Montantu, ki sta se angažirala v boju proti mafiji in zagrozila z izključitvijo vsem članom, ki se plačujejo podkupnino (zloglasni pizzo) mafiji. Podjetnika sta postala zastopnika tistih, ki bi želeli, da bi se končno začelo na otoku in v državi neko novo poglavje. Vendar to mnogim ni všeč: nedvomno v Palermu in v Reggiu Calabriji, najbrž pa tudi v Rimu.

Nemogoče je izluščiti en sam kraj, ki bo venomer prednjaičil v spominu naših izletnikov. Nekateri so vzljubili Rabat, drugi Fez, tretji Marakeš, četrti pa prelepo naravo vnožja gorova Atlas. Vsak je Maroko doživel po svoje, vsi pa so se z njim prepletli, ga občutili ter vsrkali v sklad lastnega bogastva.

**CELOTNA VSEBINA TUDI NA SPLETNI STRANI
www.primorski.eu**
POD SEKCIJO »PRILOGE«

NA IZLETU S PRIMORSKIM DNEVNIKOM

Dnevnik nepozabnih maroških utrinkov

JASMINA STREKELJ

Pred dobrim mesecem, točneje v zgodnjih urah minulega 14. aprila, je dobro razpoložena skupina izletnikov Primorske dnevnika priletela v Casablanco. Pester program petdnevne ture po Maroku je vključeval ogled prestolnice maroške kraljevine Rabat, svetega mesta Moulay Idris in mesta Meknes - znanega tudi kot maroški Versailles - ostankov mogočne rimske naselbine Volubilus, najstarejšega kraljevskega mesta Fez ter mesta Marakeš - Mekke vseh obiskovalcev Maroka. Oglede najavažnejših znamenitosti je dodatno obogatilo potepanje po ozkih ulicah srednjoveških medin (mestnih jeder) in po barvitih tržnicah, ki so skupaj z iznajdljivimi prodajalci najrazličnejših dobrin, poklicnimi pripovedovalci zgodb, pouličnimi umetniki in glasbeniki ter krotički kači po peljali udeležence Maroškega utrinka v »pravo srce« Maroka. V srcu dežele ponosnih in gostoljubnih ljudi, kjer se prelivajo berberski, arabski, afriški in evropski vplivi. V deželu nasprotij, kjer se prepleta razkošje in revčina, kjer se živahni mestni vrvež spaja s slikovito in razgibano pokrajino, ki z morsko obalo, visokimi zasneženimi gorami in zelenimi oazami sredi puščav spominja na skrivnostno deželo iz Tisoč in ene noči.

Za organizacijo izleta je poskrbela slovenska turistična agencija iz Trsta First & Last Minute Adriatica.net. Pri izvedbi potovanja se je povezala s slovenskim specializiranim operaterjem, katerega potovalna filozofija sloni prav na človeku in na potnikovem doživljaju družnosti gostuječe dežele. Dodelani in že preizkušeni program z najboljšimi kombinacijami storitev ter izbira dobro pripravljenih vodnikov sta pripomogla, da so vsi intervjuvani udeleženci ocenili poto-

vanje za visoko kakovostno. Z namenom, da bi čim bolje podali vzdušje, ki je vladalo ne le med potovanjem, temveč tudi po njem, smo ovtisih in o doživljjanju takmajšnje realnosti ponovno povprašali glavnje akterje maroške pustolovščine. Telefonsko smo poskusili stopiti v stik z vsemi izletniki, napisali pa smo le »ujeли« dobro večino. Vsi intervjuvanci so pojavili vodnike, še posebno Saro iz Prekmurja, ki se je izkazala za izjemno razgledano, nadpovprečno pripravljeno in prijazno vodičko. Tudi Mohamed, vodič

berberskega porekla, ki nas je kot Sara spremljal skozi vse potovanje, se je zelo dobro odrezal. Navzočim je razkril številne običaje in navade berberskih ljudstev, ki se v mnogih pogledih razlikujejo od arabskih, kajšele od evropskih.

Pred samim branjem dnevnika, pa je

potrebljeno vedeti, da je večina izletnikov že v preteklosti prekoračila evropski prag in da se je že predhodno potepala po arabskem svetu. Omenjeni potovalni izkušnji sta prav gotovo pripomogli k odkritju ključa dojemanja arabske in posledičnem ra-

berberskega porekla, ki nas je kot Sara spremljal skozi vse potovanje, se je zelo dobro odrezal. Navzočim je razkril številne običaje in navade berberskih ljudstev, ki se v mnogih pogledih razlikujejo od arabskih, kajšele od evropskih.

Pred samim branjem dnevnika, pa je

potrebljeno vedeti, da je večina izletnikov že v preteklosti prekoračila evropski prag in da se je že predhodno potepala po arabskem svetu. Omenjeni potovalni izkušnji sta prav gotovo pripomogli k odkritju ključa dojemanja arabske in posledičnem ra-

zumevanju maroške mentalitete. V Orientu so namreč vsi po malem Aladini, zato sanjajo tudi podnevi z odprtimi očmi: odmislico vsakodnevne težave z dviganjem rok k nebui in izrekanjem besedne zvezze »Insh Allah!« (saj bo, za božjo voljo); nato se z največjo predanostjo lotijo obreda pitja čaja – navade, ki so jo izletniki brez težav hipoma posvojili. Metin čaj, imenovan tudi »maroški viski«, ki je pripravljen iz sveže mete in je vedno močno sladkan, je najbolj priljubljen in razširjena piča Maroka. Preden ga postrežejo, ga večkrat pretočijo, da dobi boljši okus.

Ker pa brez hrane ne gre, je potovanje vključevalo tudi pokušnjo skorajda vseh maroških kulinarčnih specialitet. Izletniki so si privoščili maroško nacionalno jed kuskus (pšenični zdrob, serviran z dušenim mesom in zelenjavom), tajin (dušeno meso z začimbami in zelenjavom, pripravljeno in servirano v glinasti posodi), pastillo (najslavnejšo maroško jed z golobjim mesom), hariro (juho s stročnicami), brochettes (mesna nabodala) in kefta (čevapčičem podobne kroglice, ponavadi iz ovčetine).

Če si med bralci kdo misli, da je starost nekaterih udeležencev nekako »otežkočala« odkrivanje Maroka dvajsetčlanske skupine, se vsekakor moti. Energi je pri menjivalo. Najstarejši član posadke, vedno dobro razpoloženi gospod Pepi, je po dopoldanskem sprehanju po Fezu in nadaljnji šesturni vožnji do Marakeša odgovoril na vprašanje, ali je utrujen (kar bi bilo po vsem upravičeno): »Niti ne, vse pod kontrolo ... Zanimala me, katero tipično jed nam bodo danes postregli ... mogoče nabodal?« No, toliko za primer.

Nemogoče je izluščiti en sam kraj, ki bo venomer prednjaičil v spominu naših izletnikov. Nekateri so vzljubili Rabat, drugi Fez, tretji Marakeš, četrti pa prelepo naravo vnožja gorova Atlas. Vsak je Maroko doživel po svoje, vsi pa so se z njim prepletli, ga občutili ter vsrkali v sklad lastnega bogastva.

1. dan, sreda 14. aprila Maroko že smo tu!

Takojo po pristanku na mednaroden letališču Casablance, največjega in ekonomsko najbolj pomembnega mesta maroške kraljevine, so se izletniki zazrli v nebo gostuječe države in se začudili nad muhastim vremenom. Bilo je sicer toplej kot pri nas, vendar so nebo zakrivali za Maroko neobičajno sivi oblaki. Skupino je pred letališčem čakal avtobus v popolni postavi: z izkušenim vodičem Mohamedom na čelu, ob njegovi strani pa neutrudljivi šofer Ahmed (varno je prevozil mnogo kilometrov po bolj in nedovomno manj varnih cestah) in simpatični »minipomagač« Aziz (prtljago je iz avtobusnega prtljažnika jemal tako, da je kar ves smuknil vanj). Vodička Sara pa se je skupini pridružila že na tržaškem letališču. Nemudoma je avtobus krenil proti centru tri-milionskega mesta, ki v arabščini pomeni bela hiša oziroma bela gospa. Panoramskemu ogledu mesta in krajšemu sprehodu po lepo urejeni obalni promenadi (obogatenim z okusnim ribjim kosirom) je sledil ogled tretje največje mošeje na svetu, in sicer Mošeje Hasana II. - ene redkih verskih zgradb v Maroku, ki je dostopna tudi ne-muslimanom. Zgrajena je bila med leti 1980-1993, po načrtih francoskega arhitekta Michela Pinseua. Minaret je visok 210 metrov in je najvišji na svetu. Sama mošeja lahko v notranjost sprejme 25 tisoč vernikov, na okoliško dvorišče pa še dodatnih 80 tisoč. In prav na dvorišču je močan veter (v stilu naše burje) pregnal izletnike na avtobus. Nebo je dodatno posivilo, valovi Atlantskega oceanu so silovito butali ob visoko stransko pročelje mošeje ... Avtobus je ponovno krenil ravno takrat, ko so začenjale padati prve debele kapljice dežja. Vožnja se je nato nadaljevala do današnje maroške prestolnice, mesta Rabat. Že ob zapuščanju Casabance, pa je večina izletnikov opazila, da v največjem maroškem industrijskem in pomorskem središču vlada tudi velika revčina. Med razkošnimi palačami in širokimi promenadami v evropskem oziroma, natančneje, francoskem stilu so se skrivali zasilno zgrajeni domovi (bolj podprtijam podobni), ki so v predmestju metropole zrasli v prave »bidonville«.

2. dan, četrtek 15. aprila in že diši po pravem Maroku...

Vsako jutro se je skupina odpravljala na ogled razmeroma zgodaj, saj so bili vsi mnenja, da »bi bilo škoda kaj prespatis«. Jutro je bilo namenjeno ogledu Rabata, začenši z mavzolejem kralja Mohameda V., kjer je pokopan kralj Mohamed V., sin in kasnejši kralj Hassan II. ter njegovi brat. Zgrajen je v tradicionalnem maroškem stilu. Kljub temu da je mavzolej dostopen tudi nemuslimanom, komaj se je začela neka uradna vojaška parada (med vojaki je bila tudi ženska!), so straže nemudoma »pospremile« do izhoda vse turiste. Sledil je ogled sicer ne-

3. dan, petek 16. aprila od barvanja usnja do rdečega mesta

Najstarejšemu izmed kraljevih mest je skupina posvetila dobršen del dneva. Fez, ki velja za pomembno religiozno, kulturno in umetniško središče, je prevzel marsikaterega potnika. Ogled simboličnega srca Maroka se je začel pri kraljevi palači in se nadaljeval s prijetnim sprehodom skozi nekdanjo judovsko četrт Mellah. Mnogi so takoj zaznali razliko z arabsko arhitekturo. Arabske hiše v starih mestih, imenovane Riad, nimajo oken, edina odprtina in vhod so vrata, saj v muslimanskih državah velja načelo, da mora zasebno ostati zasebno in se ne sme kazati navzven - načelo, ki seveda ne drži za judovsko in na splošno evropsko arhitekturo. Skupina se je nato pomudila ob južni trdnjavi, kjer je občudovala prekrasen razgled nad mestom. Višek dneva je predstavljal sprehod po očarljivi srednjeveški Medini, kjer si je skupina ogledala najprej tipično lekarno (mnogi so si kupili »Tekoče zlato iz Maroka« oziroma arganovo olje, ki ga pridobivajo iz oreškov in je cenjeno v kozmetiki in kulinariki), nato pa tradicionalno ročno obdelavo in barvanje usnja. S to dejavnostjo se v Fezu res preživlja kar 250 družin, potrebuje pa se je vprašati, koliko jih take vrste delo »stane«, saj so delovni pogoj nevzdržni: visoka vročina, vprašljiva higiena, nadpovprečno število ur dela itd. - je pravilno zadela »bistvo« izletnika Vuokko. Množe je kaotična Medina dokaj presuni. Krivdo za to lahko pripisemo predvsem stalno švigajočim motorčkom (ki se niso držali nikakršnih vozniških predpisov in niso poznavali celad) in mimočim oslom ter močnemu duhu po surovem mesu. In kot je komentiralo več udeležencev: »Tako je v aprilu, kaj bo šele avgusta z visoko vročino in netočno več turistov!«. V Medini so si udeleženci privoščili tudi kosilo v mestnem maroškem agriturizmu. Vodič Mohamed je v sodelovanju s krajevnim vodičem Azizem (v vsakem kraju je izletnike spremiljaj tudi lokalni vodič) vodil skupino skozi miniaturne ulice vse do leseni vrat - vhoda našega agriturizma. Komaj so se duri odprle, pa je tesne in zatohole, večkrat zanemarjene uličice zamenjala pisana notranjost zračnega včnadstropnega objekta, opremljenega v tipičnem maroškem stilu, kjer vsak detajl igra svojo vlogo. Meni je vključeval kuskus, ki je teknil večini. Dobro nahranjena skupina se je nato odpravila proti slavnemu rdečemu mestu - Marakešu. Med razmeroma dolgo vožnjo sta Sara in Mohamed posredovala številne informacije o navadah in pisavah Arabcev in Berberov. Vse do nedavnega berberski jezik ni poznal pisne oblike, zato je težko slediti njihovi zgodbom. Njihov izvor še danes ostaja nejasen. Ime Berberi naj bi izviralo iz grške besede »barbaros«, s katero so Grki in kasneje tudi Rimljani označevali ljudstva, katerih jezik niso razumeli. Besedo so nato prevzeli Arabci in ima še danes slabšalen prizvod. Berberi sami, kot je poudaril Mohamed, pa sebe raje imenujejo »Imazighen«, kar pomeni »svobodni ljudje«. Tudi med Berberi prevladuje muslimanska veroizpoved. Od arabskih prebivalcev jih je lahko prepoznati, saj v nasprotju s temimi in enobarvnimi pokrivali arabskih žensk se predstavnice nežnega spola berberskega porekla oblačijo v žive in pisane barve. Mohameda so udeleženci kar postavili (oziroma se je pestil postaviti) na zatočno klop, kjer so ga »zaslišali« o njegovi novopečeni soprogri in navadah ter običajih, po katerih se berberska pleme poročajo (nevresti je moral podariti čim več živine, večino katere so nato spekli na dan poroke). Med vožnjo je udeležence presenetila zelena pokrajina, ki jih je stalno spremiljala. Mnogi so si namreč pričakovali suho in požgano deželo (kjer temu da je bil še april), kjer si je težko zagotoviti celo kapljico vode, kaj se šele ponašati z obširnimi zelenimi površinami, obdelanimi polji žita in zelenjave ter bujnimi gozdovi plute. Vendar obmorska država Maroko ne ponuja le puščave z oazami datljevih palm in mehkih sipinami, ki spreminjajo barvo po soncu iz zlata rumene do večernega rdečega, temveč tudi z gorovjem Atlas, ki ga sestavljajo trije vzporedni gorski hrbiti: centralni del in Srednji Atlas na severovzhodu (kjer ležijo Fez, Meknes, Moulay Idris, Volubilis), Visoki Atlas proti notranosti (kjer se nahaja Marakeš) in Anti-Atlas na jugovzhodu države. Prihod v

Marakeš so izletniki proslavili s tipično maroško večerjo. Ob spremljavi maroške glasbene podzvrsti gnaoua (maroška glasba je namreč zelo raznolika in ima veliko podzvrsti: berbersko, andaluzijsko, raři ter chaabi - imenovano tudi afriški Rolling Stones) si je skupina privoščila še »brochettes« - mesna nabodala, ki so pečena na žaru (žal so bila malce prepečena).

no prav v modri barvi, ki ima za Maroko še poseben pomen, saj je barva nomadskih Tuaregov (Tuaregi predstavljajo skupaj s plemenom Sanhaja in plemenom Massuda tri glavna berberska plemena v Maroku). Vidna je tudi v številnih Medinah, kot na primer v Rabatu. Narava je nato pustila prostor edinstvenemu trgu v središču mesta, trg Jemaâ El-Fna, kjer so doma krotički kači, akrobati, poulični glasbeniki in se

veda prodajalci vseh mogočih dobrin (oblačil, usnja, preprog, lončenih opek, gor začimb, nakita itd.). Kdor je čutil potrebo po »divjem nakupovanju« si je tu res lahko dal duška (izkazale so se predvsem predstavnice ženskega spola), saj je skupina imela tri ure prostega časa. Potejanje po nekončnem labirintu srednjeveških ulic, kljub ponorelim motorčkom in počasnem oslom, je prijalo vsem po vrsti. Nekateri pa so se še posebno izkazali pri barantanju. Največje nakupovalne podvige je nedvomno dosegel gospod Boris. Na srečo pa je bil več kot pripravljen ponujati svojo sposobnost barantanja tudi za nakupovalne muhe ostalih udeležencev, saj je v hipu uvidel, da je ključ uspeha kupčje prav v odločnosti pogajanja in v ne spremenjanju zadnje postavljene cene. Tudi gospa Cvetka se je, kljub začetni negotovosti, kar dobro odredala pri barantanju. Za vnuka si je prisvojila več tiskanih majic po izredno ugodni ceni. Prijetnega potejanja po barvitih uličah je bilo na žalost bliskovito konec (verjetno ne bi zadostoval niti teden dni). Udeleženci, ki so skorajda soglasno poglasili Marakeš za nepozabnega, so se ponovno zbrali na glavnem trgu. Zadovoljni, a z nekoliko lažjimi denarnicami so se vkrcali na avtobus in »pičili« proti Casablanci.

5. dan, nedelja 18. aprila oblaku navkljub spet v našima Trstu in Gorici

Vest, da islandski oblak ovira letalski promet, se je že predhodno razširila med izletniki. Nihče pa ni, po domače rečeno, »zganjal panike ali kaj podobnega«. Junashko je skupina pač sprejela dejstvo, da bo najverjetnejše povratek trajal krepko dlej kot prihod. Let iz Casablance in Rim je sicer redno pristal, let iz Rima in Ronki pa ni vzletel. Vendor brez strahu, organizatorji izleta so rezervirali avtobus za Trst že pred samim odhodom iz Maroka, tako da so se izletniki, kljub nočni vožnji, srečno vrnili domov - in to dejansko prej, kot če bi počakali na morebitni nadomestni prevoz letalske družbe Alitalia.

4. dan, sobota 17. april o prekrasni biser juga ...

Dan namenjen Marakešu, četrtemu največjemu mestu Maroka po velikosti, ki mu pravijo tudi »južni biser«. Za to nekdanjo prestolnico je značilna rdeča barva, ki je začarala največje modne kreatorje, zvezde filma in romantične. Lokalna legenda pravi, da naj bi ob gradnji minerata Koutribie v osrčju mesta privrelo toliko krvi na plano, da je vse hiše, ceste in obzidja obarvala rdeča barva. Mesto je ustanovil leta 1062 almoravidski vladar. Oglej se je začel z mogočno močjo in mineralatom Koutribia. Ime močje prihaja iz besede »koutoub«, ki pomeni knjige. V preteklosti je bila močja tudi univerza, knjižnica in šola za učenje korana. Sledil je obisk palače Bahia (beseda »bahia« pomeni briljant; palača je dobila ime po najljubši ženi regenta in velikega vizirja Ba Ahmeda Si Moussa) in ogled prekrasnega botaničnega vrta preminulega modnega kreatorja Yvesa Sainta Laurenta, kjer se indigo modra barva pergol paradiško prepleta z bujnim zelenjem in orjaškimi kaktusi. Barvilo indigo nastopa namreč v svetlobnem spektru med modro in vijolično barvo, najbolj pa je prisot-

Raziskava je v Italiji tudi pokazala, da večina ne priznava skupni kmetijski politiki vidne vloge za podeželsko gospodarstvo ter za zagotavljanje neoporečne hrane. Negativno je tudi splošno mnenje o vlogi te politike za dvig prehranske samooskrbe v Evropi ter za nudjenje kmetom zadovoljivega življenskega standarda ob istočasnom zagotavljanju sprejemljivih cen za potrošnike.

STATISTIČNI PODATKI EUROBAROMETRA

Državljeni EU slabo poznajo kmetijstvo

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB

Europejci, posebej državljeni članici EU, zelo slabo poznavajo kmetijstvo in njegove probleme, kar pa jih ne prepričuje, da da jejo radikalne izjave o tem, kako naj bi se smelo ali ne smelo ukrepati glede primarnega sektorja. Zadnji podatki urada za javnomenjske raziskave Eurobarometer nam povedo, da 9 Europejcev na 10 sicer smatra, da je kmetijstvo zelo pomembno

za našo prihodnost, obenem pa priznavajo, da imajo o primarnem sektorju in o skupni kmetijski politiki zelo omejeno poznavanje.

Ob koncu lanskega leta je 42% intervjuvanih državljanov EU izjavilo, da so le priložnostno seznanjeni o skupni kmetijski politiki, ostalih 58% pa se je izrazilo, da o tem ne ve ničesar.

Varstvo krompirja pred škodljivci

Krompir zahteva vlago in toplosto. Ob takih razmerah je pridelek obilen. Prisotnosti vlage, ki je spremjal prvi del pomlad, je žal sledilo obdobje suše, kar prepričuje ali vsaj močno omejuje napade glivičnih bolezni. Kljub temu, tudi v upanju na potrebne padavine, navajamo najpogosteje bolezni in način zatiranja. Med te spadata krompirjeva plesen (PHYTOPHTORA INFESTANS) in črna listna pegavost (ALTERNARIA SOLANI). Prva je najbolj razširjena krompirjeva bolezen, ki jo zatiramo z bakrovimi pripravki (bordojska brozga, bakrov oksiklorid). Tudi drugo, ki se prati tako zelo pogosto pojavlja na kulturi in lahko povzroči nezanemarljivo škodo, zatiramo z istimi sredstvi.

Neposredno zatiranje ovelosti krompirja (FUSARIUM OXISPORUM) in bakteričnih obolenj ni uspešno, zato se proti tem boleznim lahko borimo le z agronomskimi preventivnimi posegi. Prepričeni moramo zastajanje vode ter preobilno organsko gnojenje (npr. s hlevskim gnojem) ali z dušičnimi gnojili. Najpomembnejše pa je, da sadimo zdравo, neokuženo seme.

Med škodljivci je najnevarnejši koloradski hrošč (LEPTINOTARSA DECIMLINEATA). Spada med insekte, pri katerih je nastanek proti insekticidom odpornih ras dokaj pogost. Nekajletna uporaba istega pripravka povzroči odpornost, zato moramo pripravke ustrezno menjavati.

Tradicionalne pripravke na osnovi metidiona (Supracid, Ultracid, ipd.) ali Kloropirifosa (Scorpio EC, Dursban 75WG, Etifos ME ipd.), fosalonu (Zolone) lahko uspešno zamenjamo z biološkimi sredstvi, ki so naravi prijaznejša na podlagi Bacillus thuringiensis (Delfin, Biobit, Dipel DF ipd.).

Tudi listne uši, lahko povzročijo, sicer po navadi manj zaznavno, neposredno škodo. Veliko pomembnejša pa je posredna, ki jo uši povzročajo s tem, da prenašajo virusa.

Ob hujšem napadu teh škodljivcev škropimo večkrat z azadiraktinom (Az-Nema, Neemazal ipd.), pirimikarbom (Pirimor, Aphos) in deltametrinom (Decis ipd.). Ta sredstva, biološka ali okolju prijazna, uspešno nadomestijo sistemične organske fosforjeve insekticide, ki imajo na okolje negativnejši učinek in veliko daljšo varnostno dobo (karenco).

Svetovalna služba KZ v sodelovanju z ZKB

IZBRALI JO BODO 8. AVGUSTA

Razpis za izbor kraljice terana 2010

Društvo vinogradnikov in vinarjev Kras skupaj s sodelujočimi partnerji objavlja RAZPIS ZA IZBOR KRALJICE TERANA 2010. Izbrana bo 8. avgusta na prireditvi v Pliskovici

Kraljica terana je oseba, izbrana s strani Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in sodelujočih partnerjev ter deluje v okviru tega društva. Imeti mora znanje s področja vinogradništva, vinarstva, vinske kulture, poznavanja Krasa in javnega nastopanja. Glavna naloga je promoviranje terana PTP in vin z območja vinorodnega okoliša Kras in Krasa nasploh.

POGOJI:

- kandidatka mora biti polnoletna
- doma mora biti z vinorodnega okoliša Krasa, praviloma iz vinogradniške kmetije in tudi z območja vinorodnega predela Krasa v Italiji (slovensko govoreča).
- razgledana mora biti na področju vinogradništva in vinarstva s poudarkom na teranu in poznavanjem Krasa.

Kraljica terana se pridružuje vsem pomembnim prireditvam, katere organizira Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa po dogovoru s predsednikom društva (Pražnik terana in pršuta, občinski prazniki, sejmi Gornja Radgona, Celje, Ljubljana, večji nastopi vinarjev društva - cca 10 v letu).

Na vseh javnih prireditvah kraljica nastopa s krono in lento v namenjenem oblačilu, govori v imenu Društva vinogradnikov in vinarjev Krasa in v poslanstvu terana PTP. Njene naloge in pravice so zapisane v Pravilniku.

Prijave zbira do 30. junija 2010: Društvo vinogradnikov in vinarjev Krasa, Sejmška 1a, Šežana, GSM 00386 51 399 799
Mladinski hotel Pliskovica, 00386 5 7640 250; GSM 00386 31 267 529; E-mail: info@hostelkras.com

**Predsednik društva
David MAHNIČ**

STROKOVNI NASVETI

Oplojevanje paradižnika in drugih plodovk

Paradižnik in ostale plodovke smo v glavnem posadili in prav v tem času so na začetku cvetenja. Oprasičev cvetov na zelenjadnicah je bistvene važnosti za vrtnine, katerih plod uporabljamo, kot tudi za rastline, ki jih gojimo za seme, pa čeprav se s tem ukvarjajo bolj poklicni proizvajalci. Oprasičev pa ni tako važna v primeru zelenjadnic, ki jih gojimo za koren, za steblo ali za listje, kot na primer za solatnice, zelje, korenček, listno zeleno in druge, torej za vse rastline, ki jih pobreмо preden cvetijo in naredijo plod.

Za večino zelenjadnic je oprasičev navzkrižna, ko se različni cvetovi oplojujejo med seboj. Navzkrižno se oprasičevajo beluši, bazilika, blitva, korenček, kapusnice, kumare, radič, lubenica, cebula, por, jagoda, melona, petersil, repa, redkev, zelena, špinaca, buča, bučka. Nekatere zelenjadnice pa so samooplodne, ko se isti cvet sam oplodi. Med te zelenjadnice spadajo bob, jajčevec, paprika in grah. Fižol, zeleni fižol, solata in paradižnik so tudi samooplodne, delno se pa križno oplođijo.

Paradižnik in ostale plodovke se v glavnem dobro oplođijo, večkrat tudi s pomočjo rahlega vetra. Ob prisotnosti žuželk oprasičevalk se pa oprasičev poveča. Čmrlji (Bombus terrestris) so glavne žuželke pri oprasičevi nekaterih zelenjadnic, posebno paradižnika. Paradižnikov cvetov so za čmrlje veliko bolj privlačni, kot za čebele. Čmrlji so dolgi 20 mm in živijo na podoben način kot čebele. Če torej opazimo čmrlje na naših rastlinah, jih moramo pustiti, saj opravljačo važno delo. Prav tako ne smemo škropiti zelenjadnice v času cvetenja. Večina škropil je pač za čmrlje, kot tudi za ostale žuželke oprasičevalke, škodljiva, celo smrtno nevarna. Da je čmrlj že oplodil cvet paradižnika, lahko opazimo tako, da pogledamo venčne liste: če na njih opazimo nekaj temnejših madežev, pomeni, da je cvet oplojen.

Klub temu se v določenih situacijah zelenjadnice slabše oplojujejo. To se lahko zgodi na primer, ko rastline gojimo v zaprtih prostorih, kjer zrak ne kroži in kjer ni dovolj žuželk. Problem nastane tudi, ko so temperature ob cvetenju še nizke, in sicer pod 14-15 stopinjam Celzija. Cvetni prah se ne tvori ali pa je zelo malo ploden. Optimalne temperature za oplođitev so med 16 in 25 stopinjam Celzija. Tudi previsoke temperature negativno vplivajo na oprasičevanje. Tretji vzrok, da ukrepamo, je v primeru nizke svetlobe. Če ni dovolj svetlobe, čmrlji ne letijo dobro ali pa sploh ne letijo.

Zuželke oprasičevalke so torej zelo pogomejo čmrljev zvišamo proizvodnjo in ni treba škropiti s hormoni. Čmrlji niso agresivni, pikajo le, če jih dražimo. Čmrljev pik je po navadi manj bolec, kot čebelji, kljub temu pa moramo seveda biti previdni.

Magda Šturmán

Na slikah; pod naslovom predstavniki Samijev na konferenci v Rovaniemiju; desno predstavniki organizacije FUEN med srečanjem s poljskim ministrom Siemoniakom.

POSEBNI ODPOSLANEC ZDROUŽENIH NARODOV

Podpora Samijem v Skandinaviji za več pravic do zemlje, do izobraževanja in do jezika

V finskem mestu Rovaniemi je pred kratkim potekalo pomembno srečanje predstavnikov evropskih nordijskih držav s posebnim odposlancem Združenih narodov za domorodna ljudstva Jamesom Anayo. Tema tega srečanja je bila samouprava Samijev na področju jezika in izobraževanja.

Samiji Severne Evrope so domorodno ljudstvo, ki živi na Norveškem, na Švedskem, na Finsku in na ruskem polotoku Koli. Na Norveškem jih je približno 40.000, na Švedskem 20.000, na Finsku 7.000 in približno 4.000 v Rusiji.

James Anaya je neodvisni predstavnik Združenih narodov za domorodna vprašanja; ukvarja se z domorodci na vseh celinah in Samiji so edini narod, ki se v Evropi vključuje v to kategorijo. Trdnevna konferenca v Rovaniemiju mu je omogočila, da se je odkrito pogovarjal glede samouprave Samijev in glede pravice do razpolaganja z zemljo, z vodo in z naravnimi dobrinami, kar Samiji potrebujejo predvsem za vzrejo severnih jelenv, posebno pozornost pa je namenil jeziku in izobraževanju. Ne-nazadnje je preveril raven financiranja,

Na srečanju so predstavniki vlad nordijskih držav privolili v ponovni začetek pogovorov s Samiji glede zagotovitve samouprave in glede povečanja ravni pravic tega naroda. »Predlagani dogovor vsebuje možnost krepitev samouprave Samijev in zagotovitev njihovih pravic do zemlje, naravnih do-

ki ga nordijske države namenjajo Samijem. Srečal se je tudi s predstavniki nevladnih organizacij in parlamentov Samijev, institucionalnih krovnih organizacij Samijev na Norveškem, na Švedskem in na Finsku.

Na srečanju so predstavniki vlad nordijskih držav privolili v ponovni začetek pogovorov s Samiji glede zagotovitve samouprave in glede povečanja ravni pravic tega naroda. »Predlagani dogovor vsebuje možnost krepitev samouprave Samijev in zagotovitev njihovih pravic do zemlje, naravnih do-

Poljska bo sofinancirala manjšinsko zvezo FUEN

Poljski minister za manjšine Tomasz Siemoniak je sprejel predsednika manjšinske organizacije FUEN Hansa Heinricha Hansen in ndirektorja te organizacije Jana Diedrichsena. Pogovarjali so se o stanju manjšin na Poljskem in o stanju poljskih manjšin v drugih državah. »Mi jemljemo vprašanje manjšin zelo resno in tudi poljske manjšine v tujini so za nas zelo pomembne,« je dejal minister Siemoniak. Sicer pa so se na srečanju pogovarjali o možnih oblikah sodelovanja med organizacijo FUEN in poljsko vlado. »Ne skrivam, da smo bili zelo zadovoljni, ker je minister zagotovil, da je Poljska pripravljena tudi finančno podpreti našo organizacijo,« je še dejal Hansen. Po Dansi in Madžarski bo tako Poljska tretja država, ki bo tejk manjšinski organizaciji zagotovila tudi finančna sredstva.

Sicer pa je minister kot zelo pozitivno ocenil ustanovitev poljske sekcije mladinske organizacije YEN, ki deluje pod okriljem organizacije FUEN. Govoril je tudi o odnosih z Nemčijo in poudaril, da ima dobre odnose z nemškim ministrom Bernerjem. Po njegovi oceni bi lahko

FUEN kot evropska krovna organizacija veliko prispeval k vzpostaviti rednega sodelovanja med Zvezo Poljakov v Nemčiji in nemško manjšino na Poljskem; za pobude v tem okviru je poljska vlada pripravljena zagotoviti ustrezna sredstva.

Sicer pa sta predstavnika manjšinske organizacije med obiskom v Varsavi, k organizaciji katerega je pripomogla nemška manjšina na Poljskem, srečala tudi z drugimi predstavniki oblasti. Hansen in Diedrichsen sta se med drugim pogovarjala s podpredsednikom poljskega parlamenta – sejma Stefanom Niesiolowskim. Obiskala sta tudi nemško manjšino v Opolah ter predstavnike krajevnih oblasti. Hansen je ob koncu obiska dejal, da je imel vpogled na dejavnost nemške manjšine na Poljskem ter je izrazil zadovoljstvo zaradi izredne dinamičnosti in aktivnosti manjšinskih organizacij. Tu so s predstavniki nemške manjšine tudi sprejeli skupno deklaracijo v zvezi s stanjem poljske manjšine v Belorusiji. Na dobro obiskani ministrske konferenci je Hansen poudaril, da morajo beloruske oblasti prenehati z zatiralo politiko poljske manjšine.

obisk obravnavan kot primer dobre prakse za obravnavanje vprašanj s področja človekovih pravic, ki skrbijo Samije v vsej regiji, vključno s pravico do samoodločbe, pravico do zemlje, vode in naravnih dobrin ter vsemi vprašanj, ki zadevajo otroke in mladino, predvsem glede izobraževanja in jezikov,« je še dejal.

Na osnovi obiska bo Anaya, ki opravlja svojo funkcijo brezplačno, pripravil poročilo s priporočili vsem državam udeleženkam srečanja v Rovaniemiju.

Raziskovanja na področjih zaščite manjšin, človekovih pravic, medetničnih odnosov in identitet (2)

Prof. dr. Matjaž Klemenčič iz *Filozofske fakultete Univerze v Mariboru in Inštituta za narodnoznanstvena vprašanja v Ljubljani* v svojem prispevku *Naseljevanje in prostorski razvoj slovenskih naselbin v Pueblu v Koloradu ugotavlja, da je Pueblo v južnem Koloradu* eno od mnogih mest na ameriškem zahodu, katerega razcvet sta spodbudila razvoj prometnega omrežja in industrije. Razvoj industrije je po letu 1880 izrazil množično priseljevanje, zlasti iz Italije in

Avtro-Ogrske. Število prebivalcev je hitro naraščalo, od 3.217 leta 1880 na 45.444 leta 1910. Dele zunaj ZDA rojenih priseljencev in njihovih potomcev v mestu se je do leta 1910 povzpel na 41.13 odstotka. Po podatkih popisa je leta 1910 v Pueblu živilo okoli 2.400 priseljencev in njihovih potomcev s slovenskim maternim jezikom. Večina se jih je priselila iz Dolenske, Bele krajine in Notranjske in se naselila v jugovzhodnem delu mesta, v Gruvu in Bessemervu v šesti mestni četrti. Tam so v drugem precinctu (najnižji števni enoti) sestavljali skoraj polovico vsega prebivalstva, v tretjem precinctu pa dobro četrtno. V Pueblu se je tako v začetku 20. stoletja razvila največja slovenska naselbina na ameriškem zahodu, v kateri se je prisotnost Slovencev

obdržala vse do današnjih dni. Američani in starejši priseljenci so slovenske

priseljence imenovali »Bojons«. V začetku stoletja je ta izraz pomenil žaljivko, v 21. stoletju pa ga prebivalci drugih narodnosti v Pueblu uporabljajo kot kompliment, ko z njim označujejo prebivalce slovenskega porekla pa tudi drugih porekla prebivalstva, ki je izhajalo iz južnoslovenskih pokrajin.

Gregor Balažič iz *Fakultete za turistične študije Portorož Univerze na Primorskem* v svojem prispevku *Emigracija Poljakov v Veliko Britanijo po vstopu Poljske v Evropsko unijo* obravnava problematiko delovne emigracije Poljakov v Veliko Britanijo po vstopu Poljske v EU. Enoten gospodarski trg in prost pretok delovne sile se v največji meri odražata z delovnimi migracijami. Razloge za migracije je treba iskati v občutnih gospodarskih razlikah in razlikah v

razvitiosti ter družbenem standardu med starimi in novimi članicami EU. Namen prispevka je predstaviti vzroke in učinke ter njihove posledice na prostor in družbo v obeh državah. Poudarjen je zlasti vidik osebnih izkušenj posameznikov migrantov, ki so si z željo po zaslužku svojega (začasnega) dom poiskali v Veliki Britaniji. V metodološkem smislu se v teoretičnem delu prispevka opira na že objavljene znanstvene izsledke na temo migracij, medtem ko je v nadaljevanju problematika emi-

gracije Poljakov v Veliko Britanijo predstavljena in

pojasnjena z analizo posameznih prispevkov, objavljenih na svetovnem spletu, saj omenjene raziskave zaradi časovne bližine še nastajajo. V sklepnu delu je poudarjena prihodnja problematika migracij v EU, kjer bo zaradi soočanja z novonastalimi družbenimi procesi in razmerami kot posledicami migracij, cilj migracijske politike usmerjen v prilagajanje potrebam bolj in bolj globalizirane in s tem gospodarsko in razvojno diferencirane EU.

Barbara Gornik iz *Znanstveno-raziskovalnega središča Koper Univerze na Primorskem* je v svojem prispevku *Mlađoletni migranti brez spremstva in njihove pravice v slovenskem azilnem in migracijskem sistemu* položaj mlađoletnih migrantov brez spremstva v Sloveniji analizirala z vidika antropologije človekovih pravic. Avtorica temeljno izhodišče postavlja tako, da implementacijo in interpretacijo človekovih in otrokovih pravic razumemo kot diskurz, ki je v dolčenem kontekstu odvisen od družbenih odnosov moči. Glavni center moči je v primeru migrantov Evropske unije, ki v skladu s svojimi političnimi interesimi oblikuje migracijsko ter azilno politiko. Čeprav se Splošna deklaracija o človekovih pravicah

deklarira kot univerzalna, se pravi, da pravice pripadajo vsem posameznikom, je avtorica skušala pokazati, da so mlađoletni migranti brez spremstva v nekaterih primerih prikrajšani za svoje pravice prav na podlagi svoje nacionalne identitete oziroma statusa tuja.

Dr. Alenka Janko Spreizer iz *Fakultete za humanistične študije Koper Univerze na Primorskem* v svojem prispevku *Od kulture k multikulturalizmu: premislek skozi antropologijo* na primeru antropološkega pisanja o migrantih, prisiljencih za azil in beguncih želi prispeti k razmisleku o multikulturalizmu. Ker je antropologija migracij področje vednosti v ekspanziji, avtorica poudarja, da besedilo ne bo zajemalo celovitega pregleda antropoloških teorij in modelov o migracijah: pač pa bodo namesto splošnega pregleda antropologije migracij izbrani tisti raziskovalci, katerih teoritizacije so bistvene za kritično in ustreznejše sodobno razumevanje diskurzov o multikulturalizmu, ki se povezujejo z razpravo migrantih in njihovi kulturi. Namen članka je namreč skozi teoretsko razpravo opozoriti na nevarnosti, ki jih prinašajo neustrezeni rabe in razumevanja konceptov kulture, kar prispeva na primer k diferencialističnemu rasizmu ter kulturnemu. Namen besedila je predvsem teoretski: ker

je za snovanje in izvajanje različnih politik in praks multikulturalnosti nujna teoretična vednost, članek prinaša izvirno teoretsko razpravo o multikulturalizmu v antropologiji. Članek osvetli raziskave različnih teoretskih konceptov, bistvenih za ustrezno razumevanje multikulturalizma in tako daje vpogled v nedavne razprave o kulturi v socio-kulturni antropologiji. Razprava ima pomembne posledice za nediskriminatoryno razmišjanje o migrantih in želi raziskati in pojasniti antropološko pojmovanje multikulturalizma ter pokazati tudi na pasti nekaterih multikulturalizmov.

Knjizne ocene:
Dr. Marija Jurič Pahor: Mirjam Milharčič Hladnik in Fernej Mlekuz (ur.) Krila migracij: Po meri življenskih zgodb. (Zbirka Migrantke) Založba ZRC SAZU, Ljubljana 2009

Dr. Damir Josipovič: Janja Žitnik Serafin: Večkulturna Slovenija: Položaj migrantskih književnosti in kulture v slovenskem prostoru. (Zbirka Migracij; 15, Založba ZRC SAZU, Ljubljana 2008)

Razprave in gradivo št. 60 objavljajo tudi Izbrano bibliografijo sodelavcev Inštituta za narodnoznanstvena vprašanja za leto 2008.

Nada Vilhar

i.podlistek

gorica@ssorg.eu

Št. 94

30. 5. 2010

Za stran skrbijo: ZDROŽENJE E. BLANKIN - ČEDAD, SLOVENSKA PROSVETA - TRST, ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE - GORICA, ZVEZA CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - TRST, ZDROŽENJE CERVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

»Rada bi, da bi igralstvo nekoč postalo moj poklic...«

Pogovor s Patrizio Jurinčič ob nedavni premieri Dogodivščin v slačilnici

V Mladinskem domu v Boljnjcu je pred kratkim zaživel prva ponovitev avtorske komedije »Dogodivščine v slačilnici« mlade tržaške igralke Patrizie Jurinčič, katero premiera je bila v Finžgarjevem domu na Opčinah pred dobrim mesecem dni. Gre za čistu nova gledališko delo, ki ga je Jurinčičeva sama napisala in režirala, sega pa v svet najstniškega vsakdana. V igri nastopa sedem igralcev mlajše gledališke skupine Slovenskega kulturnega kluba (Igor De Luisa, Jasmina Gruden, Felipe Kopušar, Klara Kravos, Niša Malalan, Andrej Pelikan in Eva Skabar).

Ker je pisanje iger pri nas dokaj redki pojav, še posebno med mladimi in ker gre za poseben segment mladinske igre, ki daje delu še posebno vrednost, smo za pogovor prosili avtorico teksta in režiserko Patrizio Jurinčič.

O čem govori iga?

Mladinska igra Dogodivščina v slačilnici prikazuje svet najstnikov in njihovih zanimanj (kakršno je na primer zanimanje za šport, od tod tudi ime predstavi), predvsem pa se osredotoča na njihove tegobe, prve ljubezni in prijateljstvo. Slačilnica je prostor, v katerem se prijatelji srečujejo pred treningi in prav tu prihajajo na dan njihove skrbi. Zgodba kot tak pa je pravzaprav dokaj zapletena: dogajanje se odvija okrog nedolžnega sms-sporočila, ki ga ne prejme oseba, kateri je bil namenjen. Junak Aljoša namreč poslje sporočilo mladi Nataši, mislec, da ga je poslal njen prijateljci Lily, v katero je že dolgo zaljubljen. Po drugi strani Nataša misli, da je sporočilo prejela od Jana, Aljoševega prijatelja, v katerega je sama zaljubljena. Zgago zaradi nesporazuma še dodatno popestrijo Urša, ki brez prestanka menjuje fante, Lujca, ki je kot prava klepetuljica vedno na tekočem z dogajanjem v slačilnici in izven nje in Martin, ki se izkaže za poštenega dečka in dobrega prijatelja. Zaplet se na koncu resi, če pa želite izvedeti, kako, si pač morate ogledati predstavo.

Kje si našla navdih, kdaj si pisala in kako si se počutila vlogi avtorice?

Ko so mi na začetku leta zaupali mlajše gledališko skupino Slovenskega kulturnega

kluba, je bila moja največja skrb, da bi našla primereno besedilo, s katerim bi se lahko ukvarjali. Skupino sestavlja sedem mladih igralcev, ki obiskujejo nižjo ozioroma prve razrede višjih srednjih šol in po lastnih izkušnjah vem, da si je njihovo zanimanje za kulturne dejavnosti največkrat težko izboriti. Po drugi strani pa razumem in podpiram njihovo zahtevo, da bi bile izvenšolske dejavnosti predvsem čas za zdravo zabavo. Če pa se pri tem še česa naučiš, toliko bolje. S temi mislimi sem se lotila iskanja primernega teksta, ob tem pa se posvetovala s skupino. Veliko smo se pogovarjali o knjigah, ki jih prebirajo v svojem prostem času, in vzel v poštev možnost kakke dramatizacije. Na koncu pa nismo našli nič primernega, zaradi česar sem se nekoga dne odločila, da besedilo preprosto napišem sama. Konč koncev so mi dinamike najstniškega sveta še izredno blizu, v prvih mesecih vaj, ko smo se ukvarjali z govorno tehniko, pa sem skoraj podzavestno opazovala 'svoje igralce' in nabirala teme. Med božičnimi počitnicami, ko se s skupino nismo sestajali, sem si vzela čas in napisala besedilo v enem samem zamahu ali točneje v treh dneh. Pravzaprav si zgodbe kot take sploh nisem zamislila, ampak je nastala sama od sebe. In ko je bila dokončana, sem bila res zadovoljna z njo, še bolj pa sem se razveselila, ko jo je skupina prebrala in bila nadnjo nadvse navdušena.

In odzivi publike, prijateljev, znancev...

Odzvi so bili izredno laskavi. Gledalci so poohvalili bodisi besedilo igre bodisi njeni uprizoritev, predvsem pa igro mladih igralcev. Če upoštevamo, da je bila to ena izmed

Nabožni napevi goriških cerkvenih pevskih zborov

Na praznik Svetega rešnjega telesa, ki bo v nedeljo, 6. junija, se bodo tudi letos zbrali goriški pevski zbori, ki so včlanjeni v Združenje cerkvenih pevskih zborov. Tradicionalni koncert nabožnih pesmi bo kot običajno potekal v Štandreški župnijski cerkvi sv. Andreja. Dogodek je obenem tudi pomembno srečanje, tako zborov kot ljudi, ki vsako nedeljo in ob cerkvenih praznikih oblikujejo sveto bogoslužje. V skupnem pogovoru si je namreč mogoče izmenjati izkušnje, odkriti novosti pri pevskih prijemih, obenem pa gre priložnost izkoristiti tudi za gojenje prijateljskih odnosov.

Brez dvoma predstavlja bogoslužno petje pomemben del mašnega obredja. Že sam rek sv. Avguština, ki pravi, da kdor poj, dvakrat moli, nakanju veliko vlogo cerkvenega pevca. In še posebno pri Slovencih. Mogoče se danes tega vedno manj zavademamo, dovolj pa je pazljivo prisluhniti melodijam in vsebinam cerkvenih pesmi, da odkrijemo veliko duhovno in narodno bogastvo, ki ga te pesmi skrivajo v sebi. Pri tem gre poudariti, da so nabožne pesmi bistveni sestavni del naše narodne identitete in ga je treba zato primerno gojiti.

Na letošnjem koncertu v Štandrežu so svojo prisotnost napovedali Mesani pevski zbor Podgora, Moški pevski zbor Štmaver, Moški pevski zbor Mirko Filej, Mešani pevski zbor Jazbine-Plešivo, Pevska skupina Musicum in Mešani pevski zbor Štandrež. Vsak zbor bo zapel tri evharistične ali Marijine pesmi. Izvedba vsake pesmi je lahko »a cappella« ali ob spremljavi orgel in drugih instrumentov.

nimanje, ki je iz leta v leto samo še raslo. Rada bi, da bi igralstvo nekoč postalo moj poklic, čeprav zaenkrat ostaja to zoglj skrita ali odkrita želja.

Kar se vlog tiče, pa res ne bi vedela. Teh je bilo doslej malo, zato se mi je vsaka posebej vtisnila v spomin. Če bi pa lahko sama izbrala svojo vlogo, bi najbrž izbrala katero iz kake psihološke drame... zdi se mi, da so mi te bližje.

Prihodnji izzivi? Morda tudi nova avtorska igra?

Recimo, da bi letos rada udejanila svoje želje in načrite, kar pa seveda ni odvisno samo od mene. Ne izključujem možnosti, da bi lahko še kaj napisala, navezadnje sem se ob pisanju zelo zabavala in odkrila lasten občutek za humor; za katerega sem mislila, da ga nimam. Predvsem pa si zelo želim, da bi lahko še naprej vodila svojo skupino, ki mi je resnično zrasla k srcu.

Hvala lepa za pogovor.

FOTOUTRIP iz natečaja Bogomir Špacapan

V mesecu aprilu se je odvijal letošnji 5. natečaj cerkvenega zborovskega petja »Bogomir Špacapan«...

Prvo mesto: CPZ Šempeter

Druge mesto: CPZ Brezovica

Tretje mesto: CPZ Jože Srebrnič, Deskle

i.informacije

Združenje E. Blankin Ulica San Domenico 78, 33043 Čedad tel/fax: 0432 701455 e-mail: slovit@tin.it

Slovenska prosveta Ulica Donizetti 3, 34133 Trst tel: 040 370846, fax: 040/633307 e-mail: sp@mladika.com

Zveza slovenske katoliške prosvete Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 538128 e-mail: zskp_gorica@yahoo.it

Zveza cerkvenih pevskih zborov Ulica Donizetti 3, 34133 Trst fax: 040 633307

Združenje cerkvenih pevskih zborov Drevored 20. septembra, 85 34170 Gorica tel/fax: 0481 31817 e-mail: zcpz_go@libero.it

NOGOMET - Obisk pri reprezentanci Slovenije v Brunecku

Na svežem zraku nabirajo moči za SP

Po približno štiriurni vožnji mimo Belluna, Cortine in Toblacha smo ob 9.30 dosegli naš cilj. Po krajšem pregledu »terena« pod slovitim Kronplatzem (2277 m nadmorske višine), kjer se je pred nekaj dnevi mudil tudi Giro d'Italia (na samem vrhu sneg še vztraja), nama je s fotografom nekaj le padlo in oku. Slovenski avtobus z napisom South Africa 2010 (Južnoafriška republika) in nato napis »Welcome National Team Slovenia« sta nas prepričala, da je slovenska nogometna reprezentanca nastanjena prav v tem hotelu.

Prevajalec Krhin in napredni Novakovič

Iz udobnega, toda ne pretirano luk-suznega hotela Majestic (pet zvezdic) v kraju Reischach pri Brunecku, je prvi pri-mahal slovenski selektor Matjaž Kek (le-po nas je pozdravil), ki se je s slušalkami odpravil na jutranji tek. Na prvi pogled je bil precej zaskrbljen, mogoče pa le ne-koliko utrujen. »Polna luna me muči. Po-noči nisem spal dobro,« se je pritožil. Bolj nasmejani in nadvse dobre volje so na kavčih ob hotelski recepciji sedeli neka-teri slovenski reprezentanți. »Ostali še spijo ali so še v sobah, saj je današnji (pe-tkov) trening odpadel,« nam je povedal brkati tehnični vodja slovenske repre-rezentance Boštjan Gasser, ki koordinira iz-brano vrsto in je odgovoren za stike z me-diji. Interjerv mladi up Rene Krhin je s svo-jim računalnikom brskal po spletu. »Po facebooku sem v stilu s svojimi prijate-lji (ima jih nad 4 tisoč), nato pregledam dnevne novice pa še kaj po youtubu,« nam je zaupal simpatični Krhin (razbita arkada je skoraj le še grd spomin), ki ima za seboj fantastično sezono v Interjevem dresu. »Bomber« slovenske reprezen-tance Mile Novakovič je skupaj z Marko Šulerjem listal rožnato Gazzetto. Italijančine ne razumeta, tako da jima je Krhin vse sproti prevajal. Počili so v smeh, ko so prebrali, kako je Interjerv nogome-taš Quaresma slabo reagiral ob podelitvi »flop« nagrade Tapira, ki jo »nezaslužnim in nerodnim« podeljuje Striscia la notizia. Nato so mogoče s kančkom zavisti govorili o milijonskih pogodbah nekaterih zvezdnikov. »Vsekakor se ne smemo pritoževati, saj se tudi mi nimamo slab. Pomislite na vse tiste brezposebne delavce, ki jih je vedno več,« nam je nato po-vedal »Mile« Novakovič, ki služi kruh pri nemškem Kölnu in mu je socialno vpra-sanje zelo pri srcu. O svetovnem prven-stvu se niso pogovarjali. »Po pravici po-vedano vsi o tem veliko razmišljamo, ra-je pa se pogovarjam o drugih stvareh. Bolje je, da smo še naprej sproščeni. Bo-mo že itak napeti v Južni Afriki,« je do-dal Novakovič.

Goričana Birso »zasačili« v pivnicu

Južnotirolsko mesto Bruneck je ponosno, da lahko gosti ekipo, ki bo na-stopila na SP v JAR. »Za nas je to velika promocija, saj nas tako ljudje še bolj spo-znajo. Mi živimo v glavnem od turizma, tako da so tovrstni obiski, skupaj z Girom, dobrodoši,« nam je v polomljeni itali-jančini (za okrog 85 odstotkov prebi-valcev je namreč materni jezik nemščina, tudi večina Italijanov govoriti nemško!) povedal lastnik trafi, kjer smo kupili Dolomiten (južnotirolski Primorski dnev-nik), časopis v nemškem jeziku (izhaja si-cer na 52 straneh). »Slovenije ne poznam, če pa se je uvrstila na SP, potem je to odlična ekipa. Boljša od Avstrije, ki je v JAR ne bo. Tudi slovenskih nogometnika ne poznam, čeprav vem, ali se mogoče tudi motim, da nekateri igrajo v Nemčiji. Ve-ste, po pravici povedano, ne razlikujem Slovencev, od Hrvatov in Srbov. Saj ste skoraj vsi na -ič, pa še vsi Slovani ste

Slovenska reprezentanca je včeraj v okviru priprav premagala tretjeligaško ekipo Südtirol s 3:0 (0:0). Za Slovenijo sta gole dosegla Zlatan Ljubljankič (70., 80.) in Robert Koren (72.). Slovenci bodo zadnjo tekmo pred odhodom v JAR igrali v petek v Mariboru proti Novi Zelandiji

KROMA

(smeh). Ker pa so tu pri nas Slovenci, bom na SP, poleg Nemčije, navijal tudi zanje,« je dodal. Kaj pa za Italijo, smo ga provo-aktivni vprašali: »Ma ne. Italija je zmagała že v Berlinu. Naj v JAR zmaga kdo drug.« V piceriji pa je vlogo novinarja prevzel kar sam lastnik lokala, sicer Albanec ali Srb (nismo ga vprašali, da nam ne zameri) iz kosovskega glavnega mesta Prištine. V srbsčini nas je najprej vprašal, ali smo Anglieži. Ko smo mu povedali, da smo Slo-venci iz Trsta, je hitro povezal in nam de-jal, da smo tu za Slovenijo.

Bolj zanimiv je bil sprechod po lepo urejenem mestu, kjer smo srečali tudi »zeleno-bele« (dresi slovenske reprezentance so teh barv). Pred pivnico na glavni ulici Graben so ob mizi sedeli trije slovenski nogometni, ki so prosto ju-tro izkoristili za sprechod do mestnega sre-dišča. Med trojico je bil tudi Goričan Valter Birsa, ki kot pravi športnik ni pil pi-va, temveč voda.

Pozdravite Matejo Bogatec!

Na Birso je meril tudi objektiv mla-dega francoskega fotografa Pierra, ki se je te dni mudil na Južnem Tirolskem. Pravzaprav smo mu mi povedali, da je to Birsa in igra pri francoskem Auxerre. »Odlično. Sliko bom poslal francoskim agencijam in bodo bržkone zanimive za francoske medije,« se nam je zahvalil Pierre, ki je nato povedal, »da poznam slovensko svetovno prvakinjo iz Trsta Matejo Bogatec in se priporočam, da jo lepo pozdravite v mojem imenu. Spoznal in slikal sem jo na lanskem svetovnem pokalu.« Še en dokaz, da uspešni zamej-ski športniki ponesejo glas širom po sveru. Pierre nam je nato še povedal, da je bil tudi na pripravah nemške reprezen-tance v Bocnu. »Če nisi akreditiran, tam ne prideš zraven. Vse je strogo zavarovan, treningi so zaprti za občinstvo in nogometniške liga.« Počakal je, da bo tudi na pripravah slovenske reprezentance v Bocnu. »Pravzaprav ne vem zakaj, ampak nisem pristaš te žoge. Ne daje mi dobrega občutka, čeprav si srčno želim, da bom na SP tresel nasprotnikova mreže.« Po pol-drugo uro dolgem popoldanskem treningu predstavniki sedme sile (še) ni-

vedeti. Ti fantje pa so zelo resni in ob 23. uri so že vsi v postelji. Hkrati so tudi za-bavni, saj se stalno smejemo in vzduje-je zelo prijetno in vedro. Janežič nam je tudi povedal, da so igralci zelo pozorni na prehrano. »Pojejo veliko sadja in ze-lejave. Niso izbirčni in od sladic imajo naj-rajje štrudel (zavitek).«

Jabulani? »Handa« za, »Dedinho« proti

Ob 16.20 sta kot prva na popol-danski trening prišla selektor Kek in tre-ner Milan Miklavčič. Pripravila sta igriš-

smo razumeli, katera »trojica« ne bo od-potovala na SP (odšlo bo 23 nogomet-ašev, na pripravah pa jih je 26). Selektor Kek je povedal, »da je s pripravami in s-fanti zelo zadovoljen, čeprav se vidi, da so nekoliko utrujeni. Formo bomo še stopnjevali, tako da bomo na prvi tekmì 13. junija v Polokwaneju proti Alžiriji v najboljši formi.«

O ciljih v slovenskem taboru nera-dijo govorijo. Osmina finala? »Bil bi to iz-redni uspeh,« pravi kapetan Robert Koren in dodaja: »Pustimo se presenetiti!«

Jan Grigic

Levo zgoraj: Birsa v pivnici, a pil je voda; desno zgoraj: računalnik, ne pa tudi play-station; desno: kuhar Tine Janežič; spodaj: avtobus reprezentance, v ozadju pa hotel Majestic

KROMA

NOGOMET - B-liga Za Triestino šteje danes le zmaga

Zmaga ali play-out, to je razpotje, pred katerim se bo danes znašla Triestina v Frosinoneju (pričetek tekme ob 15. uri). Tržačani, ki so trenutno na 18. mestu na lestvici, morajo prehiteti še vsaj eno ekipo, če se hočajo izogniti dodatnim tek-mam za obstanek. Žal razpored zadnjega kroga ni ravno ugoden za Arrigonije-ve varovance, ki odhajajo na dolgo go-stovanje v južni Laci. Domača ekipa ima na lestvici le točki več od Tržačanov in to-rej ni še matematično rešena. Prav zato Frosinone ne bo kar tako prepustil zmaga Triestini, saj bi se v primeru poraza znašel v res težkem položaju. Za sabor ima celo vsto ekip, a vsi ti tekme (Modena, Ancona, Reggina in Vicenza) bodo danes igrali proti ekipam, ki so ali že zdavnaj od-pisane ali v zlati sredini in torej na pred-časnih počitnicah. Nikogar ne bi torej pre-setnilo, da bo omenjena četverica osvo-jila prav toliko zmag in prehitela Frosi-none. Odločilen bi v tem primeru postal ravno dvoboje med ekipo iz Lacijs in Triestino, s tem da ima domača ekipa na raz-polago dva izida na tri, medtem ko mo-rajo Tržačani nujno zmagati. Drugače se obeta dodatek – končnica za obstanek. Možni nasprotniki Triestine so v takem primeru Padova ali Mantova.

Triestina je v zadnjih tednih pokala-znake prebujanja. Zlasti s fizičnega vi-dika so nekateri Arrigonijevi varovanci pokazali napredek in najbrž ni naključje, da je Triestina zadnji dve tekmi zmaga-la v zadnjih minutah igre, pred tednom dni celo v 94. minutu. Po prestani diskvalifi-caciji se v postavo vraca Cottafava.

Verjetna postava Triestine: Calde-roni, Nef, Scurto, Cottafava, Sabato, Colombo (Siligardi), Gorgone, D'Aversa, Testini, Volpe, Della Rocca. Sodil bo Damato iz Barlette. V prvem delu je Frosi-nine v Trstu slavil 3:0. (I.F.)

KOLESARSTVO - Dirka po Italiji

Ivanu Bassu končna zmaga ne more več uiti

Pred sklepnim kronometrom v Veroni z 1 minuto 15 sekundami prednosti pred Arroyom

Ivan Basso (desno)
s pomočjo ekipe
tudi na Gavii
onemogočil
tekmece

ANSA

ROKOMET - 40 let kluba Pallamano Trieste

Na Čarboli počastili visok jubilej 17-kratnih prvakov

Včeraj je bilo v športni palači pri Čarboli res prijetno rokometno popoldne. Zbrali so se vsi številni vrhunski igralci, ki so hoteli primočrti štiri desetletja rokometna v Trstu. Nekaj kilogramov več, ravno tako nekaj sivih las več na glavi, a vedno iste tehnične sposobnosti, ki klub časno ostajajo zaščitni znak Piera Sivinija, Giorgia Oveglie, Claudia Schine, Furia Scropette in številnih drugih, ki so Trstu omogočili, da se je kar 17-krat okiti s »scudettom«. Pod taktirko predsednika Lo Duce so se včeraj vsi zbrali, da bi primerno obeležili 40-letnico rokometna v Trstu. Po tekmi mladincev, ki zagotavlja društvo tudi svetlo prihodnost, so se najprej med sabo pomerili igralci Volanija iz Rovereta in Cividina, ki so krojili vrh italijanskega rokometna v letih 80 prejnjega stoletja, nato pa še ekipa Princepe, ki je verjetno predstavljala vrhunc rokometna v Italiji nasploh, saj se je enakovredno upirala tudi najboljšim evropskim klubom, ter rokometna reprezentanca nad 45 let. Tekma med Cividinom in Roveretom je bila tudi priložnost za počastitev spomina Maria Cividina, ki je omogočil kakovostni skok rokometna v Trstu. Pravi amaterji so se po njegovih zaslugah spremeni v skoraj profesionalno ekipo.

Okruglo obletnico so v klubu izkoristili tudi za izdajo knjige »1970-2010: Auguri Campioni. Quarant'anni di Pallamano Trieste«. V knjigi dobite vse informacije o zgodovini tržaškega kluba. (I.F.)

ODBOJKA - Državna faza under 14 Olympia danes za končno 11. mesto

Na državni fazi odbojkarskega prvenstva za dečke do 14. leta starosti se bo goriška Olympia v svojem današnjem zadnjem nastopu potegovala za končno 11. mesto. Njen nasprotnik bo predstavnik Kalabrije Lamezia Terme.

Mladi varovanci trenerja Ivana Markiča so včeraj odigrali še dve tekmi polfinalne faze za uvrstitev od 9. do 16. mesta. V dopoldanskih urah so naši fantje po treh zaporednih porazih končno na sklepnom turnirju spet prišli do (druge) zmage. S precej gladkim 2:0 (25:16, 25:14) so odpravili prvaka Toskane Arezza. Igrali so dobro, predvsem učinkovito so bili na servisu in v igri v polju. Čeprav slab začetek (1:7) ni obeta ugodnega razpleta, je naposled na dan le prisa želja fantov po uveljavljivosti, kar se jim je tudi obrestovalo.

Popoldne so se v osrednji dvorani prvenstva pomerili s prvkom Abrucov Chietijem in izgubili z izidom 2:1 (25:18, 22:25, 25:17). V prvem setu so

zaradi slabega začetka stalno zasledovali nasprotnike, v drugem setu pa sta si ekipi zamenjali vlogo. O zmagovalcu je tako odločal tretji set, v katerem je bil za Goričane usoden slab začetek, saj so ob menjavi igrišča že izgubljali s 13:5, tako visokega zaostanka pa niso mogli več nadoknaditi. Igrische so zapustili z občutkom, da bi lahko dosegli več, saj je bil nasprotnik v njihovem dometu.

»Fantom se po tolikih tekhnah, v glavnem igra vedno istih šest igralcev, pozna utrujenost, tako da jim po malen že pojenojo moči, pozna se tudi, da so bili na deželni fazi vajeni prelahko zmagovati in se težko znajdejo v izenačenih situacijah,« je povedal Andrej Vočrič.

Prvi finalist za državni naslov je Sisley iz Trevisa, ki je v izenačenem polfinalu z 2:1 premagal Trentino Volley, potem ko je v odločilnem 3. setu že izgubljal s 24:20, nato pa zmagal s 27:25. V finalu se bo pomeril z zmagovalcem dvoboja med Napolijem in Falconaro.

BORMIO - Predzadnja etapa Gira d'Italie je postregla še z zadnjo gorško preizkušnjo. Dobil jo je Švicar Johann Tschopp, ki je najhitreje prevozel 178 km od Bormia in se s ciljnem vzponom na prelaz Tonale veselil etapne zmage. Avstralec Cadel Evans je bil drugi, Italijan Ivan Basso pa je s tretjim mestom še okreplil skupno vodstvo. Basso bo tako zadnjo etapo dirke po Italiji, 15 kilometrski kronometer okoli Verone, vozil oblečen v rožnato majico vodilnega kolesarja. In le velika smola lahko Basso prepreči že drugič v življenu osvojiti lovoriko najboljšega kolesarja italijanske pentje, saj je po predzadnji etapi povečal prednost pred prvim izzivcem Špancem Davidom Arroyom.

Sedemindvajsetletni Tschopp je osvojil kraljevsko etapo letosnjega Gira s štirimi prelazi prek 2000 m s časom 5:26:47 ter svoji ekipe Bbox Bouygues Telecom prvoribl sploh prvo etapno zmago na dirki, ter prvo Švicarsko etapno zmago po letu 1998.

Na najvišji točki dirke po Italiji prelazu Gavia (2618 m) je kolesarje privlačil sneg ob cesti. Ekipa Liquigasa je nadzorovala dogajanje v glavnini. V begun sta bila Tschopp in dvakratni zmagovalec Gira Gilberto Simoni, ki pa je na ciljnem vzponu na Tonale (1883 m) popustil. Švicar je uspel rešiti 16 sekund naskoka pred Cadelom Evansom. Avstralec je 2,8 kilometra pred ciljem silovito napadel, a tretjeuvrščenega Basa je ugnal le za devet sekund. Evans je zaostal za 16 sekund, Basso pa 25. Z enakim časom kot Basso je prikolesril v cilj na prelazu Tonale Scarponi. Arroyo, ki je šest dni nosil rožnato majico na tokatrenem Giru, je bil peti z 41 sekundami zaostanka, Nibali je bil dve sekundi počasnejši.

Prvni red 20. etape (Bormio - Passa del Tonale, 178 km): 1. Johann Tschopp (Švi) 5:26:47; 2. Cadel Evans (Avs) + 0:16; 3. Ivan Basso (Ita) 0:25; 4. Michele Scarponi (Ita); 5. David Arroyo Duran (Špa) 0:41; 6. Vincenzo Nibali (Ita) 0:43; 104. Gorazd Štangelj (Slo) 37:54

Skupno: 1. Ivan Basso (Ita) 87:23:00; 2. David Arroyo (Špa) + 1:15; 3. Vincenzo Nibali (Ita) 2:56; 4. Michele Scarponi (Ita) 2:57; 5. Cadel Evans (Avs) 3:47; 6. Richie Porte (Avs) 7:25; 7. Aleksander Vinokurov (Kaz) 7:31; 8. Carlos Sastre (Špa) 8:55; 9. Robert Kišerlovski (Hrv) 14:06; 10. Marco Pinotti (Ita) 15:00 ... ; 92. Gorazd Štangelj (Slo) 3:19:37.

ODBOJKA

Slovenija že na EP, Italija najbrž danes

TEL AVIV - Slovenska moška odbojkarska reprezentanca je v drugi tekmi drugega kvalifikacijskega turnirja za nastop na evropskem prvenstvu v Tel Avivu z novo odlično predstavo s 3:1 (25, 14, 26, 21) premagala Španijo in se ne glede na današnji izid v tekmi z Izraelom že uvrstila na evropsko prvenstvo, ki bo naslednje leto v Avstriji in na Češkem. Slovenija: Janež 13, Šket 24, Kamnik 11, Vinčić 3, Janković 1, Škorc, Urnaut 9, Komel 13.

Na zelo dobrati poti za direktno uvrstitev na EP je tudi Italija. Sinoči je v Gioia del Colle s 3:0 (25:23, 25:20, 25:17) premagala Romunijo, zelo na roko pa ji je prišel nepričakovani poraz Turčije proti Belorusiji s 3:2. Zato bo danes »azzurrom« za osvojitev končnega prvega mesta dovolj, da premagajo Turke s katerimkoli izidom.

Webber odličen

ISTANBUL - Avstralec Mark Webber (Red Bull) je bil najhitrejši v kvalifikacijah formule 1 pred današnjim VN Turčije. Poleg Webbra bo iz prve vrste štartal še Britanec Hamilton (McLaren), iz druge vrste pa Nemec Vettel (Red Bull) in Britanec. Španec Alonso (Ferrari) je kvalifikacije končal le na 12. mestu, Massa pa je bil šesti. Dirka se bo pričela ob 14. uri.

Slovenska himna v Lipici

LIPICA - Na tekmovanju v dresurnem jahanju za svetovni pokal so znani rezultati naloge FEI Intermediate I. Po četrtem mestu na uvodni tekmi je slovenska predstavnica Polona Kalan z Die oder Keine 8 med 24 tekmovalci slavila zmago.

Nadal in Đoković naprej

PARIZ - Glavna favorita odprtega tekiškega prvenstva Francije v Parizu, drugi nosilec Španec Rafael Nadal in tretji nosilec Srb Novak Đoković, sta se prebila v osminku finala tege turnirja, kjer se bosta pridružila prvemu nosilcu Švicarju Roger Federerju. Presenetljivo je izpadel najboljši Američan Andy Roddick. Izidi: Nadal (Špa/2) - Hewitt (Avs/28) 6:3, 6:4, 6:3; Đoković (Srb/3) - Hanescu (Rom/31) 6:3, 3:6, 6:3, 6:2; Gabašvili (Rus) - Roddick (ZDA/6) 6:4, 6:4, 6:2.

NBA - Košarkarji Boston Celtics so zmagovalci finala vzhodne konference in bodo še drugič v zadnjih treh sezонаh zainigrati v velikem finalu lige NBA. Boston je v šesti tekmi na domačem parketu s 96:84 porazil Orlando Magic in v medsebojnem obračunu slavil s 4:2 v zmagah. V polfinalu zahodne konference ta čas LA Lakers v zmagah s 3:2 vodi pred Phoenix Sunsom.

ROKOMET - Polfinale na zaključnem četveroboju lige prvakov za moške: Barcelona - Čehovski medvedi 34:27 (17:11); Kiel - Ciudad Real 29:27 (12:15).

SK Devin: Masterji uspešni na smučanju in jadranju

Pred dnevi se je v tržaškem zalivu odvijala regata Smučarskega kluba Inter S.Saba v sodelovanju z društvom Sport del mare in je veljala kot preizkušnja »Smučanje in jadranje«. Naj omenimo, da je to edina tovrstna pobuda in je požela velik uspeh tako na snegu kot tudi na morju. Masterji SK Devin so se udeležili tako smučarske tekme, ki je potekala 6. marca na proggi Priesnjig C na Trbižu kot sobotne regate na dveh jadrnicah. Na prvi jadrnici Ciao bei je bil lastnik Aleksander Corbatto in z njim še Franco Parmesan, Bogdan Milič, Roberto Greco in Mauro Franzia, na drugi jadrnici 2 Sisters pa so bili krmkar Franko Sedmak in Lucio Musina, Giorgio Norbedo, Alessandro Carciotti, Marzio Farinelli, Paolo Škerk in Gaja Musina. Start je bil pred tržaškim nabrežjem, končni cilj pa v Izoli, kjer je nato potekalo bogato nagrajevanje in sklepna družabnost. Posadka jadrnice, ki jo je krmkar Sedmak je bila 4. v kombinaciji in 6. na regati, medtem ko je bila Corbatova posadka 7. v dvojni kombinaciji in 29. na regati.

Na slik (od leve): Aleksander Corbatto, Franco Parmesan in Bogdan Milič

Rai Tre

SLOVENSKI PROGRAM

Za Trst: na kanalu 40 (Ferlugi) in 64 (Mile)

Za Gorico: na kanalu 69 (Vrh Sv. Mihaela)

Teletekst: str. 316 - 342 - 343

18.40 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
20.25 Čezmejna Tv: Primorska Kronika
 Tv Kocka: Nekaj minut za domačo glasbo: Gremo na Pokljuko - Hišni ansambel Jožovc

20.30 Deželni TV dnevnik
20.50 Čezmejna TV: Dnevnik Slovenija 1

Rai Uno

- 6.00** Aktualno: Euronews
- 6.10** Dok.: Quark Atlante - Immagini dal Pianeta
- 6.30** Dnevnik in vremenska napoved
- 6.45** Aktualno: Unomattina Estate
- 10.45** Aktualno: Verdetto finale
- 11.35** 17.00 Dnevnik in vremenska napoved
- 11.50** Film: La libreria del mistero - Il weekend del mistero (dram., ZDA, '05, r. M. Griffiths, i. K. Martin)
- 13.30** Dnevnik in gospodarstvo
- 14.10** Nan.: Don Matteo 4
- 15.05** Nan.: Raccontami
- 16.50** Dnevnik - Parlament
- 17.15** Aktualno: La vita in diretta
- 18.50** Kviz: L'eredità (v. C. Conti)
- 20.00** 23.05 Dnevnik
- 20.30** Kviz: Soliti ignoti
- 21.10** Nan.: Sanguepazzo
- 23.10** Aktualno: Porta a porta

Rai Due

- 6.00** Aktualno: Tg2 Costume e società
- 6.15** Dok.: Cebu la perla delle Filippine
- 6.40** Aktualno: Tg2 Si viaggiare
- 7.00** Variete: Cartoon Flakes, vmes Zorro
- 9.35** Aktualno: Sorgente di vita
- 10.20** Aktualno: Relazione del Governo d'Italia Mario Draghi all'assemblea annuale
- 12.15** Variete: Secondo canale
- 13.00** 18.30, 20.30, 23.10 Dnevnik
- 13.30** Aktualno: Tg2 costume e società
- 13.50** Aktualno: Tg2 Zdravje
- 14.00** Nan.: Ghost whisperer - presenze

- 14.50** Film: Omicidi nell'alta società - La casa sulla collina (krim., Nem., '08, r. P. Samann, i. F. Wepper, S. Wepper)
- 16.25** Nan.: La signora del West
- 17.15** Nan.: Las Vegas
- 18.05** Dnevnik L.I.S. in sportne vesti
- 19.00** 0.30 Variete: Secondo canale
- 19.35** Nan.: Squadra speciale Cobra 11
- 21.05** Dok.: Voyager
- 23.25** Variete: Stiamo tutti bene (v. B. Rodriguez)

Rai Tre

- 6.00** 8.00 Dnevnik - Rai News 24, vmes Il caffè di C. Mineo, Italia, istruzioni per l'uso

NAŠA SLIKOVNA KRŽANKA

REŠITEV (29.5.2010)

Vodoravno: Baka, Osp, sak, rman, Italija, Abril, Otoman, nra-
 voslovec, domaćin, INCA, Jože,
 elipsoid, bel, Lenica, Noe, inva-
 lid, Nocera, karbonar, sī, Antas,
 aktiv, Nastja, dama, R.A., čistka,
 Zorman, Iza, neolikanka, N.D.,
 jeklarna, oranžada, Ante, Ž.I., Ti-
 ro, kai; **na slikì:** Jože Babič. **Mala**
kržanka, vodoravno: 1. slak; 5.
 Timor, 7. Otero; 8. porok; 9. Rita,
 10. kača; 11. ulani; 13. Benet; 14.
 iaca.

- 7.00** Tgr Buongiorno Italia
- 7.30** Tgr Buongiorno Regione
- 8.00** Dok.: La Storia siamo noi
- 9.00** Aktualno: Dieci minuti di... programmi dell'accesso
- 9.10** Film: Quel certo non so che (glasb., ZDA, '56, i. B. Hope, E.M. Saint)
- 10.50** Aktualno: Cominciamo bene Estate
- 12.00** Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
- 13.10** Nad.: Julia - La strada per la felicità
- 14.00** 19.30, 0.10 Deželni dnevnik in vremenska napoved
- 14.20** Dnevnik in vremenska napoved
- 14.50** Aktualno: Cominciamo bene Estate - animali e animali e...
- 15.00** Dnevnik - kratke vesti
- 15.05** Variete: La tv dei ragazzi di Raitre
- 15.35** Nan.: Roman Mysteries
- 16.00** Aktualno: Tg3 Gt ragazzi
- 16.30** Variete: Melevisione
- 17.00** Nan.: Doc Martin
- 17.50** Dok.: Geo Magazine 2010
- 20.00** Variete: Blob
- 20.15** Nan.: Il principe e la fanciulla
- 20.35** Nad.: Un posto al sole
- 21.05** Dnevnik
- 21.10** Aktualno: Chi l'ha visto?
- 23.10** Nan.: Survivors
- 0.00** Nočni dnevnik

- 22.10** 23.55 Dnevnik - kratke vesti in vremenska napoved
- 23.00** Film: Final destination 3 (srh., ZDA, '06, r. J. Wong, i. R. Merriman)

Tele 4

- 7.00** 8.30, 13.30, 16.30, 19.30, 23.02 Dnevnik
- 8.05** Pregled tiska
- 9.00** Dok.: Samoa: Le isole del tesoro
- 9.55** Nan.: Meucci, l'Italiano che inventò il telefono (i. Tosca, M. Ghini)
- 11.25** Variete: Camper magazine
- 12.00** 16.00 Dnevnik - kratke vesti
- 12.50** Aktualno: Hard Trek
- 13.15** Aktualno: Videomotori
- 14.05** Aktualno: Animali amici miei
- 15.05** Mednarodni pokal plesa 2010
- 17.00** Risanke - K2
- 19.00** Šport: Super calcio - Triestina
- 20.00** Športne vesti
- 20.05** Spazi aperti
- 20.30** Deželni dnevnik
- 21.00** Lirika: L'amico Fritz
- 23.35** Dnevnik Montecitorio
- 23.40** Aktualno: Pagine e fotogrammi
- 23.55** Nan.: Cold Squad

La 7

- 6.00** Dnevnik, horoskop in prometne informacije
- 7.00** Aktualno: Omnibus, sledi Omnibus Life
- 10.00** Omnibus (ah)ipiroso, sledi Punto Tg
- 11.00** Aktualno: Due minuti un libro
- 11.10** Nan.: Matlock
- 12.30** Dnevnik in športne vesti
- 13.05** Nan.: The District
- 14.05** Film: La cena (kom., It., '98, r. E. Scola, i. V. Gassman, F. Ardant, G. Giannini)
- 16.25** Dok.: Atlantide - Storie di uomini e di mondi
- 18.25** Nan.: Relic Hunter
- 19.25** Dnevnik
- 19.55** 23.20 Šport: Motociklizem, V.N. ZDA, Superbike
- 21.05** Dok.: Per sempre campioni
- 0.20** Dnevnik, sledi L'intervista

Slovenija 1

- 6.30** Utrip (pon.)
- 6.40** Zrcalo tedna (pon.)
- 7.00** 8.00, 9.00, 10.00, 15.00 Poročila
- 7.05** 8.05, 9.05 Dobro jutro
- 10.10** Risana nan.: Cofco Cof
- 10.40** Otr. odd.: Žogarija - Ko igra se in ustvarja muljarija (pon.)
- 11.05** Dok. nan.: Na krilih pustolovščine
- 11.30** Nan.: Šola Einstein (pon.)
- 11.55** Ljudje in zemlja, oddaja Tv Maribor (pon.)
- 13.00** 18.55 Poročila, šport in vremenska napoved
- 13.40** Nad.: Beautiful
- 14.10** Nan.: CentoVetrine
- 14.45** Nad.: Alisa - Segui il tuo cuore
- 15.45** Film: Barbara Wood: L'anello dello straniero (dram., Sing./Nem., '05, r. M. Serafini, i. F. Wong)
- 17.30** Dnevnik - kratke vesti
- 18.50** Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
- 20.00** Dnevnik in vremenska napoved
- 20.30** Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. Ficarra & Piccone)
- 21.10** Variete: Zelig - Svisti e mai visti
- 23.30** Nan.: Canterbury's law
- 0.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

Canale 5

- 6.00** Dnevnik - Pregled tiska
- 7.55** Dnevnik, prometne infomacije, vremenska napoved, borza in denar
- 8.40** Nan.: Finalmente soli
- 9.10** Film: Identità rubate (dram., ZDA/Kan., '04, r. R. Dornhelm, i. K. Williams, A. Sciorra)
- 10.00** Dnevnik - Ore 10
- 11.00** Aktualno: Forum
- 13.00** Dnevnik, okusi, vremenska napoved
- 13.40** Nad.: Beautiful
- 14.10** Nan.: CentoVetrine
- 14.45** Nad.: Alisa - Segui il tuo cuore
- 15.45** Film: Barbara Wood: L'anello dello straniero (dram., Sing./Nem., '05, r. M. Serafini, i. F. Wong)
- 17.30** Dnevnik - kratke vesti
- 18.50** Kviz: Chi vuol essere milionario (v. G. Scotti)
- 20.00** Dnevnik in vremenska napoved
- 20.30** Variete: Striscia la notizia - La voce dell'influenza (v. Ficarra & Piccone)
- 21.10** Variete: Zelig - Svisti e mai visti
- 23.30** Nan.: Canterbury's law
- 0.30** Nočni dnevnik in vremenska napoved

Italia 1

- 6.10** Nan.: Listen up
- 6.40** 17.30 Risanke
- 8.50** Dok.: Capogiro
- 10.35** Nan.: Grey's Anatomy
- 12.25** 18.30 Dnevnik, vremenska napoved in športne vesti
- 13.40** Nan.: Camera Café
- 14.05** Resničnostni show: La pupa e il secchione - Il ritorno
- 14.20** Risanka: One Piece - Tutti all'arrembaglio!
- 14.45** 20.05 Risanka: Simpsonovi
- 15.10** Nan.: Merlin
- 16.10** Nan.: Jonas
- 16.35** Nan.: Sonny tra le stelle
- 17.00** Nan.: True Jackson, VP
- 19.30** Nan.: Samantha chi?
- 20.30** Kviz: Viva Las Vegas (v. E. Papi)
- 21.10** Film: Atteraggio d'emergenza (akc., ZDA, '05, r. J. Wynorski, i. B. Rash, J. Beck)

Slovenija 1

- 6.30** 9.00, 1.05 Zabavni infokanal
- 7.00** Infokanal
- 8.00** Otroški infokanal
- 10.20** Sobotno popoldne (pon.)
- 13.05** 39. tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov, koncert prvonagradjev (pon.)
- 14.05** Kaj govoris?
- 14.20** Slovenci v Italiji (pon.)
- 14.50** Posebna ponudba
- 15.10** Iz arhive: TVS: TV Dnevnik 31.05.1992
- 15.40** Osmi dan (pon.)

Slovenija 2

- 6.30** 9.00, 1.05 Zabavni infokanal
- 7.00** Infokanal
- 8.00** Otroški infokanal
- 10.20** Sobotno popoldne (pon.)
- 13.05** 39. tekmovanje mladih slovenskih glasbenikov, koncert prvonagradjev (pon.)
- 14.05** Kaj govoris?
- 14.20** Slovenci v Italiji (pon.)
- 14.50** Posebna ponudba
- 15.10** Iz arhive: TVS: TV Dnevnik 31.05.1992
- 15.40** Osmi dan (pon.)

- 16.30** Rad imam nogomet (pon.)
- 16.50** Gorski avtomobilski rally Sevnica, reportaža
- 17.00** Prvi in drugi (pon.)
- 17.30** Izob. serija: To bo moj poklic
- 18.00** Nad.: Nesmrtnik (pon.)
- 19.00** Risanka: Rožnati panter
- 19.05** Iz sobotnega popoldneva: Zdravje, usoda, nasvet
- 19.55** 0.10 Dok. serija: Ogroženi raji
- 20.55** Studio City
- 21.55** Pozdrav Afriki
- 22.30** Knjiga mene briga
- 22.55** Film: Doma na počitnicah

Koper

- 13.45** Dnevni program
- 14.00** Čezmejna TV - TG R FJK - deželne vesti
- 14.20** Euronews
- 14.30** Zoom
- 15.00** Lynx magazin
- 15.30** Nautilus
- 16.00** Tednik
- 16.30** Vesolje je
- 17.00** Avtomobilizem
- 17.20** Istra in...
- 18.00** 23.20 Športna mreža
- 18.35** 23.55 Vremenska napoved
- 18.40** 23.00 Primorska kronika
- 19.00** 22.10 Vsedanes - TV Dnevnik
- 19.25** Referendum o arbitražnem sporazu - soočanje
- 20.40** Avtomobilizem
- 21.00** Srečanja v skupnosti Italijanov
- 21.40** Sredozemje
- 22.25** Vzhod- Zahod
- 22.30** Športel

Tv Primorka

- 9.00** 10.00 Novice
- 9.05** 19.00, 23.30 Mozaik
- 10.05** 16.30 Hrana in vino (pon.)
- 11.00** 12.00, 13

DTTZG ŽIGE ZOISA - Krvodajalska akcija

Dejanje, ki te obogati

V sklopu zdravstvene vzgoje je enajst dijakov trgovskega oddelka darovalo kri

Že nekaj let ima DTTZG Žige Zoisa stike s tržaškim Združenjem krvodajalcev. Prof. Viviana Krizmančič je tudi letos organizirala predavanje za petošolce trgovskega in geometrskega oddelka. Na šolo je povabila predsednika tržaške organizacije in primača oddelka za transfuzijo v glavnih tržaških bolnišnicah, da bi nas seznanil z delovanjem in pomenom krvodajalstva v današnji družbi.

Krvodajalec lahko postane vsak polnoleten človek, ki želi pomagati sočloveku. »V Trstu primanjkuje krv, saj imamo vedno manj krvodajalcev. Lepo bi bilo, da bi se kdo izmed vas odločil za darovanje.« Te besede so vplivale na enajst dijakov trgovskega oddelka, ki so se odločili za novo izkušnjo. Profesorica je bila zelo zadovoljna in nas dne 27.aprila pospremila v krvodajalski center v Ul. Pietà.

Ambulanti so nas vsi gledali z navdušenjem, saj se ne pripeti vsak dan, da kar cel razred obiše oddelek in se večina dijakov odloči za darovanje krv. Pred darovanjem je bilo treba spiti vsaj pol litra vode. Zelo priporočajo tudi zdrav zajtrk, pri tem pa ne smemo pretiravati z maščobami. Sledil je individualni pogovor o boleznih, ki smo jih imeli, o zdravstvenih težavah in o drugih morebitnih motnjah.

Temu je sledila analiza krv. Na žalost štirje dijaki niso mogli darovati krv iz raznih razlogov: dva

zaradi pika klopa, druga dva pa zaradi pomanjkanja hemoglobina ter jemanja zdravil. Iz tega je razvidno, kako resna je kontrola darovane krvi in kako važno je, da tudi darovalec iskreno in odprto poroča o svojem zdravstvenem stanju. Iz pogledov »izključenih dijakov« se je lahko razbrala njihova žalost. Ti dijaki bodo čez nekaj mesecov ponovno prišli na oddelek, da bi doživel to čudovito izkušnjo. Tisti pa, ki so darovali kri, so bili na začetku bledi in malo brez moći, a nikogar ni obšla slabost. Fantom so vzeli približno 450 ml krv, dekletom pa 225 ml.

Dijaki krvodajalci so bili zelo zadovoljni s svojim delanjem, saj so na ta način razveselili marsikoga, ki bo v prihodnosti potreboval njihovo kri. Neodločeni dekleti pa sta z obiskom oddelka in opazovanjem pogumnih sošolcev premagali strah in izjavili, da bosta v prihodnosti opravili isto delanje. To je bila zelo lepa pobuda v sklopu projekta zdravstvene vzgoje. Zavedamo se, da s tem nismo veliko izboljšali žalostne situacije, kljub temu gre vseeno za izkušnjo, ki nam bo za vedno ostala v srcu.

Mimo vsega naj omenim še nekaj praktičnega, to je, da krvodajalci lahko opravijo krvne izvide in nekatere preglede tudi brezplačno. Ko postane krvodajalec dijak petošolec, se mu to šteje kot šolski kredit, saj je opravil važno humanitarno delanje.

Giorgia Christine Abrami

LICEJ FRANCETA PREŠERNA - Ekskurzija dijakov

Tehnika in literatura

Obisk Izobraževalnega centra za jedrsko tehnologijo ter Cankarjeve in Kosovelove hiš

Po prvomajskih počitnicah smo se dijaki petih razredov Znanstvenega in klasičnega liceja Franceta Prešerena odpravili na ekskurzijo v Slovenijo, ki jo je organiziral Zavod RS za šolstvo. Od Trsta preko Općin nas je avtobus peljal najprej do Podgorice pri Ljubljani, kjer se nahaja Izobraževalni center za jedrsko tehnologijo. Tu smo sledili predavanju na temo Elektrika in jedrske energije in izvedeli, kaj je pravzaprav jedrska energija, kako nastane oz. kako jo pridobivamo v koristne namene; med debato smo tudi razumeli, da kljub tveganju ostaja tovrstno pridobivanje energije najbolj produktivno ter najmanj škodljivo. V delavnici o radioaktivnosti je predavatelj z eksperimenti dokazal, da sama zemlja oddaja radioaktivne žarke in da se težko obvarujemo pred sevanjem. V Centru so bili razstavljeni zanimivi predmeti, kot npr. kolo, z vrtenjem katerega lahko proizvaja elektriko, detektor za radioaktivnost, slika nočne podobe sveta ipd.

Po kosišu v Ljubljani smo krenili proti Vrhniku. Domačinka nam je na Klancu pokazala hišo, ki so jo zgradili prav na mestu, kjer je prej stala Cankarjeva rojstna hiša, ki pa je zgorela še v času njegovega otroštva. V hiši so na ogled po-

strelja, krojaško orodje Cankarjevega očeta, razpelo, omarica v tako imenovani »hiši« (t.j. dnevni sobi), kuhiinska posoda v zakajeni kuhiini, družinske slike in Cankarjeve risbe ter originalne Cankarjeve knjige. Po ogledu teh prostorov smo se dijaki s profesorji povzpeli do cerkvic sv. Trojice, ki je Cankarja marsikdaj navdihovala pri pisjanju umetniških del.

Pot nas je dalje peljala v Tomaj, kjer stoji lepo urejena hiša Kosovelovih. Čeprav je Srečko Kosovel v njej preživel res malo časa, je bil nanjo posebno navezan. Starejša gospa, ki je celo osebno poznala Kosovelove, nam je pripovedovala o trdem življenju družine, in to predvsem zaradi neomajne zvestobe slovenskemu narodu. Hiša je opremljena s številnimi knjigami, slikami in predmeti, ki jih je družina uporabljala; na ogled so tudi Srečkovi zvezki in spričevala, ki so nas dajake posebno pritegnila. V dnevnih sobah pa še danes imponantno stoji klavir, na katerega je igrala vrhunska pianistka - Srečkova sestra Karmela.

Za organizacijo ekskurzije se prisrčno zahvaljujemo gospo Andreji Duhovnik in Zavodu RS za šolstvo, ki sta nam omogočila ogled znanstvenih in kulturnih zanimivosti v matični Sloveniji.

RICMANJE - Ročna dela v vrtcu Palčica

Pridni prstki

Razstavo so postavili 16. maja v telovadnici - Junija 10. Ricmanjski festival

V nedeljo, 16. maja, se je telovadnica Otroškega vrtca Palčica v Ricmanjih preleplila v pravo razstavno galerijo. Malčki so z vzgojiteljicami Miriam, Nereide in Dario postavili na ogled pisano paleto ročnih in likovnih izdelkov, ki so jih pridno ustvarjali skozi vse šolsko leto. Številni obiskovalci so lahko občudovali s kamenčki okrašene ovirčke, s školjkami preoblecene škatle, miklavžke in maske iz maše papirja, ubadane kokoške, čebelice in pikapolonice, barvane tematske risbice ter pokukali v zvezke otrok, ki obiskujejo tretji letnik in se s pomočjo grafiomotoričnih vaj ter nalog za krepitev logičnega sklepanja pripravljajo na vstop v osnovno šolo. Na te-

levizitskem ekranu so se vrtele fotografije s poučnimi ekskurzijami in vsačdanjega življenja v otroškem vrtcu.

Z veseljem smo ugotavljali, da so malčki ponosno vodili na ogled starše, sorodnike in prijatelje ter jim razkrili proces nastanka posameznega ročnega dela. Otroški prstki so se namreč morali pošteno potruditi, a končni rezultat je sedva vreden tolikšnega truda, saj so malčki ob urjenju fine motorike pošteno zabavali.

Z zaključno razstavo ročnih in likovnih izdelkov pa se dejavnost v otroškem vrtcu Palčica nikakor ni zaključila, saj otroci že pridno vadijo za jubilejni 10. Ricmanjski festival, ki bo zaživel v prvi polovici junija.

DPZIO JOŽEFA STEFANA - Zanimiva predavanja

Podjetniki so se predstavili

Niz srečanj s predstavniki Zveze mladih industrijev in SDGZ - V prihodnjem šolskem letu velike novosti

Na Poklicnem zavodu Jožeta Stefana se ravnateljica in profesorji pripravljajo na velike novosti v naslednjem šolskem letu. Na programu sta namreč bodisi začetek prehoda iz strokovnega v tehnični zavod kot tudi selitev v nove, še neznane prostore.

Važna značilnost dosedanjega strokovnega zavoda je nedvomno tesen stik z delovnim okoljem na teritoriju, kar se med drugim uresničevalo s kurikularnim opravljanjem delovne prakse med šolskim letom. Nova reforma žal ukinja tak način izvajanja stikov z delovnim okoljem, zato so profesorji s Stefana sklenili, da bodo te stike kljub vsemu ohranili in razvili.

Prav v tej luči je v prejšnjih tednih na sedežu zavoda potekal niz predavanj nekaterih vidnih predstavnikov gospodarskih ustanov bodisi iz italijanskega (Assindustria, Maestri del Lavoro) kot tudi iz slovenskega dela Trsta (SDGZ). O zanimivih izkušnjah iz teh predavanj je zapisala dijakinja 4. BIO-KO razreda Lea Lorenzi.

Zavod Stefan je v minulih tednih v okviru projekta mikrospecializacije gostil nekatere predstavnike Zveze mladih industrijev in SDGZ-ja. Massimo Chenda, odgovorni za projekt Podjetnik v razredu, ki ga že nekaj let predstavlja skupina mladih podjetnikov Zveze industrijev iz Trsta, je dijake četrtrih in petih razredov poučil o programu podjetništva v našem okolju. Človek, ki se dnevno sooča z mladimi podjetniki in njihovimi problemi, je predstavil svojo ugotovitev, da se mladina dandanes raje usmerja v trdno delovno mesto kot pa v podjetništvo, kar ga je spodbudilo, da je rad pristal na naše povabilo in nam skušal predstaviti podjetništvo iz drugačnega zornega kota. Po njegovem bi moral biti temeljna misel vsakogar, da je lahko vsakdo

podjetnik samega sebe. Mnenje je podprt tudi inž. Rocco Abram, ki je poudaril, da sta poleg znanja pomembna tudi videz in spretnost v »trženju« nas samih kot najboljše ponudbe na tržišču.

Pozneje nam je g. Rajko Petean predstavil svoje osebne delovne izkušnje, saj je lastnik podjetja, ki se ukvarja z inštalacijo fotovoltaičnih sistemov. Razložil nam je delovanje fotovoltaičnih celic in dinamiko njihove montaže. Spoznali smo tudi podatke o najnovnejših zakonskih predpisih, ki urejajo položaj te panoge v Italiji.

G. Andrej Šik, direktor SDGZ, nam je orisal zgodovino trgovine in industrije v naših krajih od časa Avstroogrške do danes. Seznanil nas je z najosnovnejšimi tehničnimi podatki podjetij in z razliko med zakonskimi predpisi v Italiji in Sloveniji. Ta-

ko kot inž. Abram nam je tudi g. Šik svedoval fleksibilnost, razgledanost, iznajdljivost ter dobro poznavanje področja, s katerim se bomo ukvarjali. Poudaril je tudi najnajst dobrega poznavanja angleščine ter poudaril, da imamo Slovenci v Italiji prednost, ker poznamo dva jezika in dve kulturni in smo slovenskim sosedom bližji kot katerikoli italijanski podjetnik.

Končno je bila zelo zanimiva predstavitev Lorenza Pischanza, ki je eden redkih podjetnikov prve generacije, ki je vstopil v svet podjetništva popolnoma naključno. Ker ni našel nobenega podjetja, ki bi ga sprejelo v službo, je kar sam ustavil svoje. V kratkem času se je njegova dejavnost na področju industrijskih električnih inštalacij tako razvila, da ima danes kakih 30 zaposlenih.

POLITIKA - Odobritev paketa varčevalnih ukrepov

Berlusconi podpisal, zdaj na potezi Napolitano

Palača Chigi in Kvirinal postavila na glavo premierjeve trditve - Naslednika Scajole še iščejo

RIM - Postopek odobritve paketa varčevalnih ukrepov, ki ga je pred dnevi sprejel italijanski ministrski svet, kljub vsemu gre naprej. Predsednik vlade Silvio Berlusconi je nekaj dni odlagal, včeraj pa je naposled le podpisal besedilo. Na potezi je predsednik republike Giorgio Napolitano, ki bo ocenil, ali so ukrepi, ki predvidevajo zamrznitev plač v javnem sektorju in krčenje javne porabe, v skladu z ustavo.

Berlusconi je včeraj dopoldne izjavil, da besedila še ni podpisal ter da bo to storil šele tedaj, ko bo predsednik Napolitano presodil ustavnost paketa varčevalnih ukrepov. Bizarno izjavo, ki ni v skladu z ustaljenimi pravili, sta pozneje dejansko postavili na glavo tiskovni sporočili predsedstva vlade in predsedstva republike: obenoti sta potrdili, da je premier dokument že podpisal. Tajnik Demokratske stranke

Pier Luigi Bersani je komentiral, da tovrstna vedenja ogrožajo ustavno državo.

Predsednika vlade in republike sta se v petek sestala na Kvirinalu, med enournim pogovorom sta obravnavala več tem. Govor je bil tudi o ministrstrvu za gospodarski razvoj, na čelu katerega je po odstopu ministra Claudia Scajole začasno sam premier. Berlusconi je Napolitano izrazil željo, da bi ministrstvo v prihodnje vodil tehnik, pa čeprav se iskaša tovrstne rešitve zaenkrat ni obneslo.

Državno združenje sodnikov ANM je medtem razglasilo, da proti paketu varčevalnih ukrepov, ki med drugim posegajo v žep sodnikov, ne namerava sklicati stavke. Združenje vsekakor ne izključuje silnih protestov. Do vladnih gospodarskih izbir je kritičen Bersani, vodja Italije vrednot Antonio Di Pietro pa trdi, da bodo vladni ukrepi oškodovali predvsem južno Italijo.

Silvio Berlusconi

Giorgio Napolitano

SARAJEVO Josipović, Tadić, Vujanović in Silajdžić za dialog

SARAJEVO - Predsedniki Hrvaške, Srbije in Črne gore Ivo Josipović, Boris Tadić in Filip Vujanović ter predsedniki predsedstva Bosne in Hercegovine Haris Silajdžić so včeraj v Sarajevu pozvali h krepiti regionalnega sodelovanja in vzajemnega zaupanja ter se zavzeli za skupni prispevek k napredku regije na njeni poti v Evropsko unijo. Predsedniki so sodelovali na svečanem zasedanju ob desetletnici Igmanške pobude - koalicije več sto nevladnih organizacij, ki se zavzema za normalizacijo odnosov med državami podpisnicami Daytonskoga sporazuma. Po navedbah organizatorjev gre za prvo srečanje omenjenih štirih predsednikov izven kakuge širšega mednarodnega konteksta.

V skupni izjavi so predsedniki izpostavili nujnost nadaljevanja dialoga kot načina reševanja nesoglasij in sporov ter potrdili, da članstvo v EU ostaja skupni strateški cilj njihovih držav. Ob tem so pozvali h krepiti sodelovanja in graditvi vzajemnega zaupanja. Ocenili so še, da so Hrvaška, Srbija, Črna gora in BiH v nihem desetletju naredile pomembne korake v smeri izboljšanja medsebojnih odnosov, sedaj pa je treba narediti še več. Tako so vlade, civilne družbe in vse druge strukture pozvali, naj sodelujejo pri projektu preobrazbe družb preko nujnih političnih in strukturnih reform. (STA)

JUŽNA AMERIKA - Vulkan Tungurahua Po Gvatemali izbruh ognjenika tudi v Ekvadorju

QUITO, CIUDAD DE GUATEMALA - V Ekvadorju je v petek izbruhnil ognjenik Tungurahua (na sliki ANSA), zaradi česar so evakuirali najmanj sedem vasi ter zaprli šole in letališče v največjem mestu Guayaquil. Do izbruhu vulkana v tej južnoameriški državi je prišlo, potem ko so v Gvatemali zaradi izbruhu vulkana Pacaya evakuirali okoli 1700 ljudi. Z območja v bližini vulkana Tungurahua, okoli 150 kilometrov jugovzhodno od glavnega mesta Quito, so ekvadorske oblasti že evakuira-

le več tisoč ljudi, močan veter pa je pepel iz ognjenika ponesel nad mesto Guayaquil.

V Gvatemali je vulkan Pacaya prav tako ponovno izbruhnil v petek. Padajoče skale so bile usodne za dva človeka, vključno z gvatemalskim novinarjem, tri otroke pa oblasti še pogrešajo.

Zaradi nastalih razmer je predsednik Alvaro Colom na območju razglasil 15-dnevne izredne razmere. V Gvatemali je sicer kar 288 vulkanov, izmed katerih jih je osem aktivnih. (STA)

CERKEV - Pedofili Msgr. Scicluna: Prekletstvo bo za pedofile hujše

RIM - Za duhovnike, ki so spolno zlorabili mladoletne, bi bilo bolje, da bi njihovi zločini bili vzrok za smrt, saj bo tanje prekletstvo še hujše. Te izredno ostre besede prihajajo iz ust pospeševalca pravčnosti vatikanske kongregacije za verski nauki msgr. Charlesa Scicluna, ki je zadolžen, da sledi vsem primerom spolne zlorabe s strani duhovnikov. Msgr. Scicluna je včeraj v bazilički sv. Petra v Rimu vodil molitev za žrtve zlorab in za posvečene osebe, ki so te zlorabe zagrešili, uvodoma pa se je zaustavil pri odlomku iz Markovega evangelijskega, kjer piše, da bi bilo za tistega, ki pohujša enega od malih, bolje, da si zaveže okoli vrata mlinski kamen in se ga vrže v morje. Pri tem je dejal, da imajo vezi posvečenih oseb z njihovimi bližnjimi svoje meje, saj se mora krščansko prijateljstvo podrediti božjim zakonom: »Gospod je jasen: bolje je zate, da v Božje kraljestvo vstopiš sam, brez roke, noge ali očesa, kot da skupaj s svojim prijateljem greš v pekel,« je dejal msgr. Scicluna.

NEW YORK - Preboj na konferenci o izvajanju določil Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja

Za Blížnji vzhod brez jedrskega orožja

Sklepna izjava ponuja nove ukrepe in načrte - Zadovoljstvo ZDA, EU in ZN - Problem poziva Izraelu, naj pristopi k NPT - Netanjahu: Izjava je pomankljiva in hinavska

NEW YORK - Po desetletju zastopala je tokratna pregledna konferenca izvajanja določil Pogodbe o neširjenju jedrskega orožja (NPT) vendar dosegla preboj. Konferenca se je namreč v petek končala s soglasnim sprejetjem sklepne izjave, ki predlaga nove ukrepe za jedrsko razorozitev v svetu in med drugim poziva k Blížnjemu vzhodu brez jedrskega orožja. Predstavniki 189 držav so v petek ob zaključku skoraj mesec dni trajajoče konference uspeli s soglasjem sprejeti sklepno izjavo na 28 straneh, ki prvič doslej ponuja akcijske načrte za tri glavne stebre NPT - jedrsko razorozitev, neširjenje jedrskega orožja in promocijo miroljubne jedrske energije. Jedrske države podpisnice NPT so se med drugim zavezale, da bodo omejile svoje jedrske arzenale in si tudi z drugimi ukrepi prizadevale za zmanjšanje pomena jedrskega orožja v svetu.

Najbolj sporen je bil sicer četrti akcijski načrt, ki govorja o prizadevanjih za Blížnji vzhod brez jedrskega orožja. V sklepni izjavi med drugim piše, da bo le-

ta 2012 potekala konferenca na to temo, ki naj bi se je udeležile vse države iz regije, med katerimi sta tudi Iran in Izrael. Izjava tudi poziva Izrael - ta obstaja svojega jedrskega orožja nikoli ni potrdil, hkrati pa ga tudi ne zanika - naj vendar ne pristopi k NPT in omogoči nadzor Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) nad svojimi jedrskimi objekti.

Ameriški predsednik Barack Obama je petekovo izjavo že pozdravil in očenil, da se z njim krepi »globalni rezim neširjenja jedrskega orožja«, hkrati pa je podaril, da ostro nasprotuje izpostavljanju Izraela. Kot so opozorile ZDA, bi lahko namreč prav izrecna omemba Izraela v izjavi ogrozila prizadevanja za organizacijo konference leta 2012.

Iranski veleposlanik pri IAEA Ali Ašgar Soltanieh je ocenil, da izjava prinaša določen napredok v smeri skupnega cilja jedrske razorozitve. Soltanieh je Izrael tudi pozval, naj svoje jedrske objekte odpre za mednarodne inšpektorje, glede na protoviranja ZDA izpostavljanju judovske

države v sklepni izjavi pa dejal, da bodo morale ZDA popustiti in se pridružiti drugim državam.

Sprejem sklepne izjave je medtem pozdravila Evropska unija. Po mnenju njenih visoke zunanje predstavnice Catherine Ashton to kaže, da je multilateralni rezim neširjenja jedrskega orožja v razočirivite živin in da ga podpirajo vsi, pa tudi, da so vse pogodbene zavezane ne le njegovim podpori, temveč tudi okrepitvi.

Tudi generalni sekretar Združenih narodov Ban Ki Moon je pozdravil napredok in pri tem posebej izpostavil dogovor o procesu, ki naj vodi k polni uresničitvi odločitve iz leta 1995 glede oblikovanja bližnjevzhodne regije brez orožja za množično uničenje.

Poziv k Blížnjemu vzhodu brez jedrskega orožja je namreč plod 15-letnih prizadevanj arabskih držav, katerih pobuda je bila na pregledni konferenci NPT sprejeta že leta 1995, vendar ni bila nikoli uresničena.

Hladni tuš pa je prišel s strani Izraela. Premier Benjamin Netanjahu, ki

je na obisku v Kanadi, je včeraj v spopadu petkovno izjavo označil za »pomanjkljivo in hinavsko«, saj ignorira realnost na Blížnjem vzhodu in resnične grožnje, s katerimi se soočata regija in vse svet. Resolucija, meni Netanjahu, »izpostavlja Izrael, ki je edina resnična demokracija na Blížnjem vzhodu in edina država, ki ji grozi uničenje,« zaradi njene »izkrivilne narave« pa Izrael ne bo mogel sodelovati pri uresničevanju resolucije.

Med 189 podpisnicami NPT, ki je v veljavno stopila leta 1970, sta tudi Slovenija in Italija, ni pa med njimi štirih držav, ki imajo oz. naj bi imela jedrsko orožje - Indija, Pakistan, Izraela in Severne Koreje. Zadnja podobna konferenca je potekala pred petimi leti, ko države niso uspeli doseči soglasja o sklepni izjavi. NPT sicer od jedrskih sil zahteva, da se v prihodnosti znebijo jedrskega orožja, od držav brez takšnega orožja pa, da do njega ne poskušajo priti, vso pravico pa imajo do civilne rabe jedrske energije. (STA)

Na Portugalskem protesti zaradi varčevalnih ukrepov

LIZBONA - Na tisoče zaposlenih v javnem sektorju in zasebnih podjetjih je včeraj preplavilo ulice portugalske prestolnice Lizbone in protestiralo zaradi varčevalnih ukrepov, ki jih je sprejela portugalska vlada. S tem želijo preprečiti ponovitev t.i. grškega scenarija v državi, poroča francoska tiskovna agencija AFP. Želimo, da se izredni ukrepi, kot sta zvišanje davka na dodano vrednost in davka na osebne prihodke, vežejo na nek časovni načrt in predstavljajo del dolgoročne strategije,« je razlog za odhod na ulice pojasnil generalni sekretar glavnega portugalskega sindikata CGTP Manuel Carvalho da Silva.

Protestniki, ki so v Lizbono prispevali iz vse države, so bili sicer oborenji s transparenti, na katerih je med drugim pisalo, naj za krizo plačajo tisti, ki so jo zakrivili. CGTP že napoveduje tudi stavke. Drugi največji portugalski sindikat UGT, ki je bliži vladajočim socialistom, na protestih ni sodeloval. (STA)

Tajska: nič več policijske ure

BANGKOK - Tajske oblasti so odpravile policijsko uro, ki so jo zaradi nasilnih protivljudnih protestov pred desetimi dnevi uvedle v prestolnici Bangkok in 23 pokrajinh, niso pa preklicale izrednih razmer, je včeraj sporočil tajski premier Abhisit Vejjajiva, ki je še menil, da bi bilo težko letos sklicati parlamentarne volitve. Tajske oblasti so zaradi nasilnih protestov policijsko uro uvedle 19. maja, izredne razmere v Bangkoku pa že 7. aprila, ko so protestniki napadli parlament. Protestniki so pretekla dva meseca zahtevali predčasne volitve in razpustitev tajškega parlamenta. Premier je po pogajanjih s t.i. dečesrajčniki, privrženci nekdanjega predstavnika Thaksina Shinawatre, predlagal sklic predčasnih parlamentarnih volitev novembra letos, s čimer je hotel pomiriti protestnike in vzpostaviti mir v državi, vendar so demonstranti njegov predlog zavrnili. (STA)

Prva afera v novi britanski vladni koaliciji

LONDON - V novi britanski koalični vladi je v petek že izbruhnila prva afera. Minister za zakladnico David Laws, sicer liberalni demokrat, je namreč priznal, da je več let neupravičeno zahteval povračilo stroškov za najem sob, katerih lastnik je bil njegov partner. Laws, sicer bogat nekdanji bankir, se je že opravičil in obljubil, da bo denar vrnil, pri čemer trdi, da se z dakovplačevalskim denarjem ni želel finančno okoristiti, ampak le začiniti svojo zasebnost in zasebnost partnerja ter prikriti lastno spolno usmerjenost. Odkritje afer je bilo udarec za predstavnika Davida Camerona, ki je obljubil, da bo neupravičenemu zaračunavanju poslanskim stroškov naredil konec. (STA)

V Indiji se nadaljuje iskanje žrtev železniške nesreče

KALKUTA - V Indiji se je včeraj nadaljevalo iskanje žrtev petkovne železniške nesreče v zvezni državi Zahodna Bengalija. Reševalci so doslej odkrili 90 žrtev, bojijo pa se, da bi lahko njihovo število preseglo 150. Več kot dvesto ljudi je ranjenih, mnogi med njimi hujte. Natančen vzrok nesreče, za katero naj bi bili odgovorni maoistični uporniki, še vedno ni znan. Medtem ko je indijski minister za železnice Mamata Banerjee izjavil, da je vlak iztirl začetki močne eksplozije bombe, pa predstavniki policije govorijo, da naj bi bile na proggi odstranjene plošče, ki med seboj povezujejo zaporene dele tirov. Indijski minister za notranje zadeve G. K. Pillai je sicer dejal, da preiskava še vedno poteka, čeprav so za nesrečo verjetno krivi maoisti, saj se je namreč zgordila v odročnem okraju Zahodni Midnapore, ki velja za njihovo trdnjava.

GLEDALIŠČE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

SSG

Danes, 30. maja, ob 16.00 / Peter Stone, Jule Styne in Bob Merrill: »Sugar - Nekateri so za vroče«.

DEVIN

Dvorišče grada

V petek, 4. junija, ob 21.30 / Marsha Norman: »Buonanotte mamma«. Nastopajo: Maja Blagovič in Vladimir Jurc. Predstava bo opremljena z podnapiši v italijanskem jeziku.

Danes, 30. maja, ob 16.00 in ob 21.00 / Carlo Goldoni: »La bottega del caffè«. Nastopa Teatro Roncade iz Benetk. Info.: 0481.33288.

SLOVENIJA

KOMEN

Kulturni dom

Danes, 30. maja, ob 19.00 / Georges Feydeau: »Krojač za dame«. Komeda v treh dejanjih. Prevedel Tone Smolej, jezikovna obdelava Minu Kjuder. Režiser Sergej Verč, pomočnica režiserja Minu Kjuder. Gledališka skupina KD "Brce" iz Gabrovice pri Komnu.

LJUBLJANA

SNG

Veliki oder

V sredo, 2. junija ob 17.00 / Boštjan Tadel: »Ponudba in povpraševanje«. Ponovitve: v petek, 4. in v soboto, 5. junija, ob 19.30.

V ponedeljek, 31. maja, ob 19.30 / Andrej Rozman Roza in Davor Božič: »Neron«. Ponovitve: v tork, 1. junija, ob 19.00.

V četrtek, 3. junija, ob 19.30 / Anton Pavlovič Čehov: »Platonov«. Ponovitve: v ponedeljek, 7., v petek, 11. in v soboto, 12. junija, ob 19.30.

Mala drama

Jutri, 31. maja, ob 20.00 / David Matmet: »Bostonška naveza«.

V tork, 1. junija, ob 20.00 / David Matmet: »Bostonška naveza«.

V sredo, 2. junija, ob 20.00 / Ulrike Syha: »Zasebno življenje«.

Mestno gledališče ljubljansko

Veliki oder

Jutri, 31. maja, ob 19.30 / Molierre: »Skopuh«.

V tork, 1. junija, ob 19.30 / Ivor Martinić: Drama o Mirjani in tistih okrog nje. Ponovitve: v sredo, 9. in v četrtek, 10. junija, ob 19.30.

V sredo, 2. junija, ob 15.30 in ob 19.30 / Molierre: »Skopuh«. Ponovitve: v ponedeljek, 7., ob 19.30, v tork, 8., ob 15.30 in ob 19.30, v četrtek, 10., ob 11.00, v petek, 11. in v ponedeljek, 14. junija, ob 19.30.

V četrtek, 3. junija, ob 19.30 / Bertold Brecht: »Bobni in noči«. Ponovitve: v petek, 4., v soboto, 5. in v soboto, 12. junija, ob 19.30.

Mala scena

V tork, 1. junija, ob 20.00 / Eric-Emmanuel Schmitt: »Mali zakonski zločini«. Ponovitve: v soboto, 5. in v soboto, 12. junija, ob 20.00.

V sredo, 2. junija, ob 20.00 / Simona Semenič: »5fantkov.si«. Ponovitve: v tork, 8. in v ponedeljek, 14. junija, ob 20.00.

V četrtek, 3. junija, ob 20.00 / Conor McPherson: »Sijoče mesto«. Ponovitve: V petek, 4. junija, ob 20.00.

Cankarjev dom

V ponedeljek, 31. maja, ob 9.00 in 11.00 Štihova dvorana / Priredba in parafraziranje besedila po Franu Levstiku: Ira Ratej: »Martin in Gregor ali od junaka do bedaka«. Režija: Matjaž Latin. Nastopata: Pavle Ravnhrib in Boštjan Gombač.

GLASBA

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Gledališče Verdi

V tork, 1. junija, ob 20.30 / G. Verdi: »Otello«. Ponovitve: v četrtek, 3., ob 20.30, v soboto, 5., in v nedeljo, 6., ob 16.00 ter v ponedeljek, 8. junija, ob 20.30.

GLEDALIŠČE ROSSETTI - Drevi Energična Irene Grandi

Tržaško gledališče Rossetti bo drevi ob 21. ur goštalo koncert italijanske pevke Irene Grandi. Energična toskska kantavtorica Irene se bo namreč s svojo turnejo Alle porte del sogno (po njenem zadnjem albumu) ustavila tudi v Trstu.

Na voljo je še nekaj mest (od 46 do 28,50 evra), karte pa si lahko zagotovite pri blagajni gledališča, na spletni strani eee.ilrossetti.it in v tradicionalnih prodajnih točkah.

Stalno gledališče FJK il Rossetti

Danes, 30. maja, ob 21.00 / Koncert pevke Irene Grandi pod naslovom: »Alle porte del sogno«.

Dvorana Bartoli

Danes, 30. maja, ob 21.00 / Jurij Konjar: »Ulysses«.

Park Miramarskega grada

V nedeljo, 6. junija ob 20.00 / Koncert Big band RTV Slovenija, v sodelovanju s Slovenskim stalnem gledališčem.

ZGONIK

■ 46. razstava vin

Pred županstvom

Danes, 30. maja, ob 19.30 / Nastopa skupina »3 prasički«.

GORICA

■ SNOVANJA 2010

Dvorana pokrajinskega muzejev v gojskem grajskem naselju

V sredo, 9. junija, ob 20.30 / Nastopa Bruno Mereu s klavirskim recitalom; vstop prost.

SLOVENIJA

NOVA GORICA

Frančiškanski Samostan Sveta Gora

V nedeljo, 6. junija. Ob 16.00 / vabi na dobrodelni koncert za Družinski center na Sveti Gori in slovesno mašo v nedeljo, 6. junija. Ob 16. uri bo maša, na kateri bo sodeloval MePZ Anton Foerster iz Ljubljane, na orgle bo spremljal Gregor Klančič; ob 17. uri bo dobrodelni koncert s solistko sopranistko Sabino Civilak, nastopil bo MepZ Anton Foerster, na orgle bo igral Gregor Klančič.

LJUBLJANA

Cankarjev dom

Danes, 30. maja, ob 20.30 Gallusova dvorana / »Do nazga! - The Full Monty, glasbena komedija«. Režija: Matjaž Pograjc; igrajo: Uroš Smolej, Vid Valič, Damir Leventič, Gašper Jarni, Danijel Malalan, Brane Vižintin, Sandi Pavlin, Sebastian Starič, Žiga Krajičan, Nuška Drašček, Maja Martina Merljak, Lara Jankovič in Sabina Kogovšek Zrnc.

Križanke

V ponedeljek, 7. junija, ob 20.00 / Nastopa legendarna rock skupina Deep Purple.

RAZSTAVE

FURLANIJA - JULIJSKA KRAJINA

TRST

Zgodovinsko-umetniški muzej in lapidarij, (Trg pred stolnico 1): na ogled lokalni arheološki predmeti iz prazgodovine, skulpture iz rimljanskih in srednjeveških časov in pa egipčanski,

NO BORDERS MUSIC FESTIVAL - Na Trbiškem

Svetovna glasba

Pat Metheny Group, Gotan Project, Kings of Convenience, Mario Biondi in presenečenje

Letošnji poletni dnevi se obetajo vabljivi in vroči ... glasbeno vroči, saj glasbeni festival No Borders Music Festival stopa v živo. Trbiž, Belopeška jezera in Police bodo letos gostili že petnajsto izvedbo festivala, ki vsako leto privabi na naše odre uveljavljena imena italijanske in svetovne glasbene scene. Organizatorji - trbiški konzorcij za turistično promocijo - so včeraj predstavili popolno program festivala, ki se je sicer začel že 19. maja na stadionu Friuli v Vidmu s koncertom legendarnih AC/DC.

22. julija bo trbiški trg Unità gostil priznano jazz skupino Pat Metheny Group. Methenyjevo glasbo zaznamuje izjemna virtuoznost, raznolikost in fuzija, smisel za me-

lodije in harmoničnost ter vključevanje pestrega nabora glasbil. Veliko pričakovanje vlada za uspešno in priljubljeno ambasadorko glasbene žanra elektrotango, francosko-švicarsko-argentinski trio Gotan Project, ki bodo na Trbižu nastopili v nedeljo, 25. julija. Takož za njimi bo na osrednjem trbiški trgu v tork, 27. julija, stopila norveška dvojica Kings of Convenience 8. avgusta pa bo Mario Biondi, zvezda »black« glasbe nastopil ob Belopeških jezerih. Prireditelji napovedujejo še presenečenje v nedeljo, 1. avgusta.

Več informacij je na spletni strani www.nobordersmusicfestival.com oz na elektronski pošti consorzio@tarvisiano.org.

KOPER

■ Ob 30-letnici smrti Josipa Broza Tita Galerija pokrajinskega muzeja Koper (Kodričeva 21): je na ogled razstave »Josip Broz-Tito - od vajenca do predsednika, od vojaka do maršala, od upornika do svetovnega voditelja«. Ob 30-letnici smrti Josipa Broza Tita, osebnostki je v 20. stoletju močno zaznamovala tako jugoslovanski kot mednarodni prostor.

Pretorska palača:

je na ogled razstava: »100 let - prva Istrska pokrajinska razstava«.

PORTOROŽ

Skladišče soli Monfort:

je na ogled slikarska razstava umetnika Tona Lapajne pod naslovom: »Zemlja v nebu«. Razstava bo trajala do junija.

SEČOVLJE

Krajinski park Sečovelske soline:

odprt vsak dan od 8.00 do 20.00, na ogled film o solinah, slikarska razstava ter sprehod po solinski poti z obiskom multimedijskega centra. Vstopna točka je na Seči.

TOMAJ

Kosovelova domačija in soba Srečka Kosovela:

ogled je možen vsako nedeljo med 14.00 in 16.00 ali po predhodnem dogovoru. Informacije: Dražica Sosič (05/7346425).

ŠTANJEL

Štorjeva galerija (Štanjel 29):

je na ogled razstava Antona Rupnika »Olja na platnu«. Razstava je na razpolago do aprila. Urnik: odprtva v sobotah, nedeljah in praznikih ter po dogovoru tudi ostale dneve.

NOVA GORICA

Mestna Galerija:

bo Roberto Kusterle razstavljal svoje fotografije. Odprtje razstave bo v petek, 4. junija, ob 20. uri, umetnika bo predstavil Fulvio Dell'Agnese; na ogled bo do 24. junija od ponedeljka do petka med 9. in 13. uri ter med 15. in 19. uro, ob sobotah med 9. in 12. uro.

KOBARID

Kobarški muzej:

na ogled je stalna muzejska zbirka »Soška fronta 1915-1918«. Urnik: vsak dan, od 9.00 do 18.00.

LJUBLJANA

Muzej novejše zgodovine:

na ogled je stalna razstava Slovenci v XX. stoletju. Muzej je odprt od 10.00 do 18.00.

Slovenski etnografski muzej (Metelkova 2):

je na ogled razstava Petra Črneta pod naslovom: »Videti, česar znanost ne vidi«. Razstava bo na ogled do junija.

Galerija CD:

do 13. junija, je na ogled kulturno-zgodovinska razstava »Armenška tradicija med svetom in svetim«.

SLOVENIJA

SEŽANA

Kosovelov dom (Mala galerija Mira Kranca):

je na ogled slikarska razstava Magdalene Cej.

Kosovelov dom (Velika galerija):

do 4. junija, je na ogled razstava Megije Uršič Calci pod naslovom: »Muza v maznični odejki«. Urnik: od ponedeljka do petka med 8.00 do 16.00.

Kosovelov dom:

je na ogled razstava fotografij Riccardija Toffoletti pod naslovom: »Znotraj vasi - Nadiške doline 1968«.

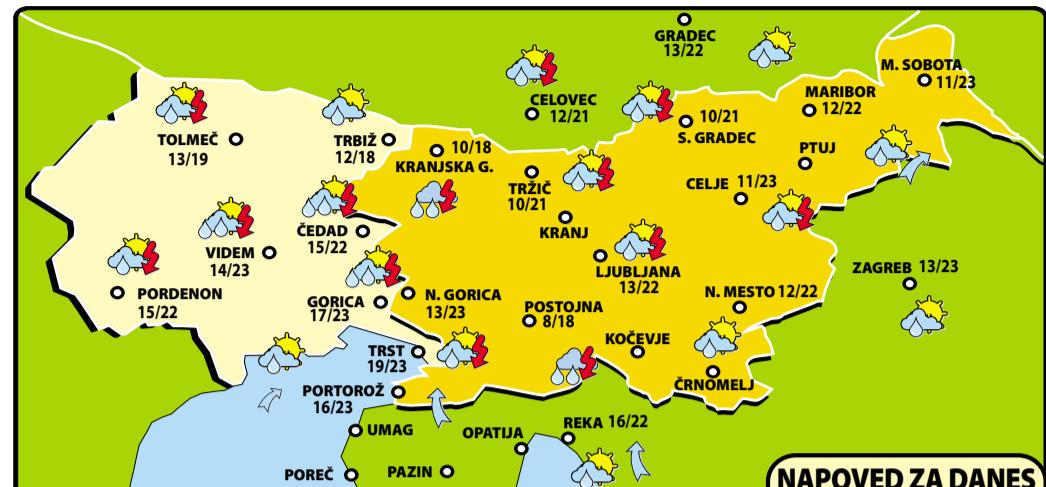
KOZINA

Knjiznica Kozina:

do 5. junija je na ogled razstava akademskega slikarja Simona Kastelica iz

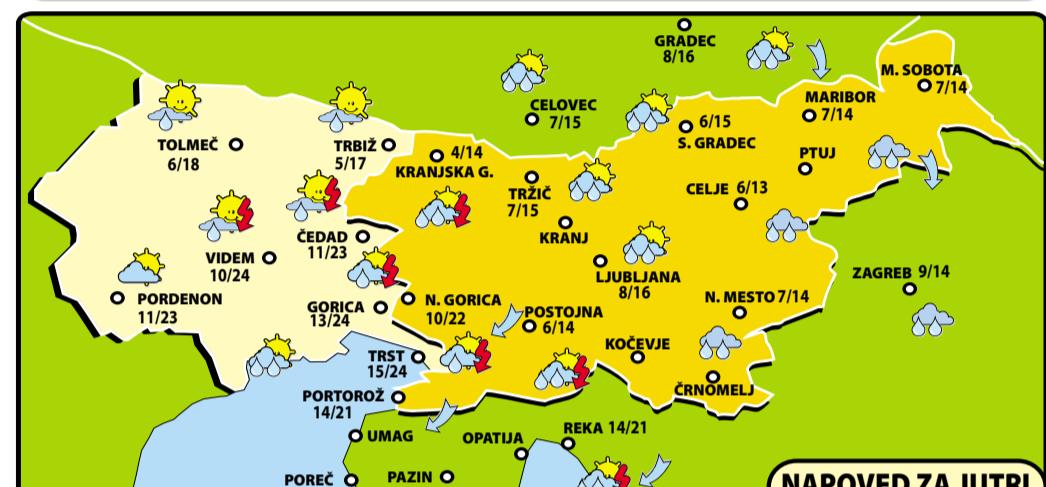

VREMENSKA SLIKA

NAPOVED ZA DANES

Po vsej deželi bo nestanovitno vreme, večinoma oblačno ali možne bodo zmerne do močne padavine in nevihite zlasti vzhodnega dela Evrope. Popoldne bodo možne večje razjasnitve predvsem v Karniji in na zahodu. Ob morju bo zapihal jugo, potencialno v notranjosti Slovenije pa jugozahodni veter. Najnižje jutranje temperature bodo od 10 do 16, najvišje dnevne od 18 do 25 stopinj C.

NAPOVED ZA JUTRI

Čez noč in zjutraj bodo nevihite z močnimi padavinami zlasti na vzhodu dežele, dopoldne se bo vreme izboljšalo, na vseh območjih bo delno oblačno do spremenljivo. Zjutraj bo ob obali pihala tudi močna burja, ki bo postopoma oslabela. Popoldne bo po vsej deželi lahko še prišlo do posameznih krajevnih ploh ali nevih.

OPĆINE - NARODNA UL. 32
tel. 040.211399 • fax 040.2155392
BOLJUNEC ŠT. 44/A
tel. 040.369696 • fax 040.3487704
ZELENA ŠTEVILKA 800833233

POGREBNO PODJETJE LIPA

Ob trenutku žalosti ... diskretnost, tradicija, vljudnost in kakovost.

*Domač stik.
Pridemo tudi na dom.*

LJUBLJANA - Zaključil se je festival Literature sveta - Fabula 2010

Literatura je stopila med ljudi

Literarni večeri poželi velik odziv občinstva - Največ zanimanja za nobelovko Herta Müller - Veliko spremiševalnih dogodkov

LJUBLJANA - Majski festival Literature sveta - Fabula 2010 so tako na ljubljanski občini kot pri organizatorici Študentski založbi napovedovali kot največji literarni dogodek v sosedstvu Slovenije.

Gostovanja velikih pisateljev so dokazala, da literarni večeri lahko pritegnejo več sto bralcev, kar je na domači kulturni sceni novost. Festival Literature sveta, ki sodi pod »blagovno znamko« literarnega festivala Fabula, je sledil enemu osnovnemu vodilj Ljubljane - svetovne prestolnice knjige, to je - velika dostopnost knjige. Ob obisku Herte Müller, Jo-nathana Franzena, Davida Grossmana, Richarda Flanagan in Michala Viewegha (Daniel Kehlmann je gostovanje preložil na junij), so v zbirki Žepna Beletrina v sklopu projekta Knjiga za vsakogar izšli novi prevodi njihovih del, ki so na voljo zgolj za tri evre.

Tudi tu tiči eden od razlogov, da je za vse literarne večere zmanjkal vstopnic. Velika dvorana ljubljanske Drame, kjer je gostovala Müllerjeva, je sprejela 430 obiskovalcev, medtem ko Klub Cankarjevega doma, tam so potekali drugi literarni večeri, zagotavlja 220 mest.

Vodja festivala Literature sveta Miljana Cunta je za STA povedala, da je izjemnemu uspehu festivala botrovala prav sinergija uglednih gostov svetovnega slovesa v kombinaciji z izidom knjižnega prevoda in bogat izobraževalno-razvedrilni in umetniški program, ki je avtorje napovedoval več dni pred njihovim prihodom. Še posebej dobro obiskano je bilo prioriteto na Bregu, ki se je za krajši čas v sliki, besedi in glasbi spremenilo v mesto, od koder je prihajal literarni gost festivala. Tu je bila namenčena tudi festivalska bralnica na prostem, kjer so lahko ljudje listali po številnih knjigah (foto dokumentacija Študentske založbe).

Cunta uspeh pripisuje tudi premišljeni promociji festivala in načrtovanju vsebin, ki so nagovorile vse ciljne skupine. Veliko dogodkov se je odvijalo na trgih, v parku, na ulicah, klju-

čno pa je bilo,

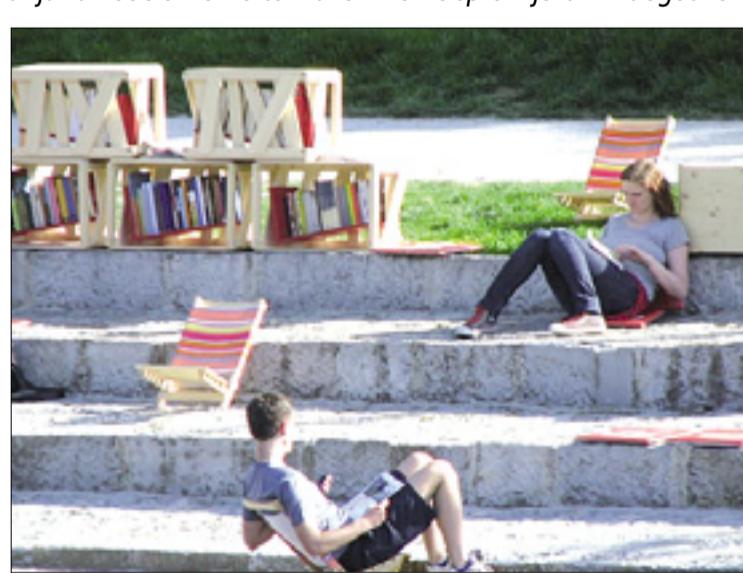
da knjiga na nevsiljiv način pride do bralcev. Na svoj račun so prišli tako najmlajši kot tudi deprievilegirane skupine, vključno z bolnimi in ostarelimi. Te so na domovih in v bolnišnicah obiskali priznani dramski igralci ter jim brali iz lepotnih del, ki so na voljo zgolj za tri evre.

Toda

klub vsemu je bil na festivalu Literature sveta po mnenju kulturne javnosti najbolj presenetljiv prav zelo velik odziv na literarne večere.

Literat in poznavalec vseh spektrov življenja knjige Andrej Blatnik je že ob več priložnostih dejal, da Slovenija nima razvite kulturne množičnega obiskovanja literarnih večerov. Ne le, da so ti brezplačni, kar ni zelo običajno v nekaterih drugih deželah, sploh v Nemčiji, Franciji in ZDA, vedno znova se jih udeležujejo tudi isti ljudje. Toda festival Literature sveta je dokazal, da zanimanje za literarne večere in pisatelje vendar obstaja ter ni rezervirano zgolj za Borisa Pahorja, ki ima zadnja leta zagotovljeno res številno občinstvo.

V Sloveniji so se dobro počutili tudi vsi pisatelji. Za nekaj preglavici je poskrbel le nobelovka Herta Müller, kateri mediji predstavljajo nujno zlo, a se je na koncu vendarle sprizjavnil z usodo ter se dodata razgovorila ne velikemu dogodku v Drami. Američan Franzen, ki se navdušuje nad pticami vseh vrst, je bil nav-

dušen nad nekaterimi slovenskimi avtohtonimi vrstami. Pozornost izraelskega pisatelja Grossmana je pritegnila usoda prekmurskih Judov, Čeh Viewegh pa ima rad Slovenijo že zaradi tega, ker ima Slovenija zelo rada njega. Avstralec Flanagan je s Slovenijo povezan družinsko, njegova žena je namreč hčerka slovenskih emigrantov. V Sloveniji se je zato mudil že večkrat, tu je pred leti doživel tudi, kot je dejal, enega bolj pretresljivih dogodkov, ko je prisluhnil branju Daneta Zajca.

Festival Literature sveta - Fabula 2010 se je v petek sklenil s podelitevjo nagrade fabula za najboljšo zbirkato kratke proze. Prejela jo je mlada Vesna Lemaić za Popularne zgodbe. V knjigi se ves čas poigrava s popularnimi žanri, od sentimentalke do grozljivke, kar je še en dokaz, da je žirija za nagrado tudi v tej točki razširila dojemljajo kakovostne literature. Ta je s festivalom Literature sveta, in s tem so se strinjali vsi, ki so mu sledili, stopila med ljudi, in to ne za ceno zniževanja kriterijev. (STA)

29 odstotkov državljanov EU kadi

BRUSELJ - Dve desetletji po sprejetju prvih protitobačnih zakonodaj in začetku vladnih kampanj proti uporabi tobaka, še vedno kadi 29 odstotkov državljanov EU, je pokazala najnovejša javnomsenska raziskava Eurobarometer o rabi in odnosu do tobačnih izdelkov. Zaradi s kajenjem povezanih bolezni v EU letno umre 650.000 ljudi, večinoma starih od 35 do 69 let. Raziskava je bila opravljena oktobra 2009, njeni izsledki pa so bili objavljeni nekaj dni pred svetovnim dnevom brez tobaka, ki bo v pondeljek. Raziskava je zajela več kot 30.000 ljudi v 27 državah članicah EU ter v treh kandidatkah za članstvo (Hrvaška, Makedonija in Turčija).

Poleg 29 odstotkov Evropejcev, ki so redni kadilci, je 22 odstotkov bivših kadilcev, 49 odstotkov pa je takih, ki niso nikoli kadili. Največ bivših kadilcev, dobrih 30 odstotkov, je na Nizozemskem, Švedskem in Dansku.

Najbolj strasti kadilci živijo na jugu Evrope: v Grčiji in na Cipru si cigareto redno prižiga več kot 40 odstotkov vprašanih, sledijo jim Bolzari z 39, Madžari z 38 ter Turki in Makedonci s 37 odstotki. Po drugi strani pa najbolj zdравo, vsaj kar se kajenje tiče, živijo na severu Evrope - na Švedskem in Finsku, kjer kadi 16 oz. 21 odstotkov ljudi.

Medtem ko je med moškimi kar 35 odstotkov kadilcev, kadi le 25 odstotkov žensk. Takih, ki so starci 55 let ali več, je med kadilci le 17 odstotkov, medtem ko je majhših od 24 let kar 35 odstotkov. Z vidika zaposlitve je pri kadilcih večja verjetnost, da so brezposleni, samozaposleni ali fizični delavci.

Med kadilci jih je 28 odstotkov v letu pred raziskavo skušalo opustiti to škodljivo razvado, približno polovica od njih je to, na žalost neuspešno, poskušala storiti večkrat. Glavna motivacija za prenehanje je osebno zdravje (71 odstotkov), sledijo družina/partner/prijatelji (52 odstotkov) in cena tobačnih izdelkov (47 odstotkov). Le pri 14 odstotkih so razlog za to, da bi opustili kajenje, opozorila o nevarnostih kajenja, s katerimi so opremljene cigaretne škatlice. Dve tretjini medtem menita, da bi moral tobačna podjetja državam plačevati za kritike stroškov zdravljenja s tobakom povezanih bolezni, približno toliko jih je tudi za prepoved oglaševanja tobačnih izdelkov na prodajnih mestih.

V Sloveniji sodeč po raziskavi Eurobarometer kadi 26 odstotkov ljudi, 24 odstotkov jih je bivših kadilcev, 50 odstotkov pa nekadilcev (47 odstotkov). Le pri 14 odstotkih so razlog za to, da bi opustili kajenje, opozorila o nevarnostih kajenja, s katerimi so opremljene cigaretne škatlice. Dve tretjini medtem menita, da bi moral tobačna podjetja državam plačevati za kritike stroškov zdravljenja s tobakom povezanih bolezni, približno toliko jih je tudi za prepoved oglaševanja tobačnih izdelkov na prodajnih mestih.

Kar se odnosa do protitobačnih politik tiče, je takih, ki podpirajo slikovna zdravstvena opozorila na zavojčkih tobačnih izdelkov, v Sloveniji le 57 odstotkov, kar je bistveno manj od 75 odstotkov na ravni EU.